

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA
IES Ribeira do Louro

Ribeira, s/n - Torneiros
36410 O Porriño (Pontevedra)
Telf.: 986 333 956 Fax: 986 333 784
ies.ribeira.louro@edu.xunta.es
<http://centros.edu.xunta.es/iesribeiradolouro>

FONDO SOCIAL EUROPEO
"O FSE inviste no teu futuro"

ADAPTACIÓN PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

CURSO 2019 - 2020

DEPARTAMENTO DE BIOLOXÍA E XEOLOXÍA

IES RIBEIRA DO LOURO

Instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/20, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

ÍNDICE

1.- Adaptación da programación de Climántica de 1º ESO.

1.1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados na 1ª e 2ª avaliación.

1.2.- Avaliación e cualificación.

1.3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación).

1.4.- Información e publicidade.

2.- Adaptación da programación de Bioloxía e Xeoloxía de 1º ESO.

2.1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados na 1ª e 2ª avaliación.

2.2.- Avaliación e cualificación.

2.3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación).

2.4.- Información e publicidade.

3.- Adaptación da programación de Bioloxía e Xeoloxía de 3º ESO.

3.1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados na 1ª e 2ª avaliación.

3.2.- Avaliación e cualificación.

3.3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación).

3.4.- Información e publicidade.

4.- Adaptación da programación de Bioloxía e Xeoloxía de 4º ESO.

4.1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados na 1ª e 2ª avaliación.

4.2.- Avaliación e cualificación.

4.3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación).

4.4.- Información e publicidade.

5.- Adaptación da programación de Cultura Científica de 4º ESO.

5.1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados na 1ª e 2ª avaliación.

5.2.- Avaliación e cualificación.

5.3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación).

5.4.- Información e publicidade.

6.- Adaptación da programación de Biología e Xeoloxía de 1º BACH.

6.1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados na 1ª e 2ª avaliación.

6.2.- Avaliación e cualificación.

6.3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación).

6.4.- Información e publicidade.

7.- Adaptación da programación de Cultura Científica de 1º BACH.

7.1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados na 1ª e 2ª avaliación.

7.2.- Avaliación e cualificación.

7.3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación).

7.4.- Información e publicidade.

8.- Adaptación da programación de Anatomía Aplicada de 1º BACH.

8.1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados na 1ª e 2ª avaliación.

8.2.- Avaliación e cualificación.

8.3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación).

8.4.- Información e publicidade.

9.- Adaptación da programación de Biología de 2º BACH.

9.1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados na 1ª e 2ª avaliación.

9.2.- Avaliación e cualificación.

9.3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación).

9.4.- Información e publicidade.

10.- Adaptación da programación de Xeoloxía de 2º BACH.

10.1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados na 1ª e 2ª avaliación.

10.2.- Avaliación e cualificación.

10.3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación).

10.4.- Información e publicidade.

11.- Adaptación da programación de Ciencias da Terra e do Medio Ambiente de 2º BACH.

11.1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados na 1ª e 2ª avaliación.

11.2.- Avaliación e cualificación.

11.3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación).

11.4.- Información e publicidade.

12.- Adaptación da programación de Ciencias Aplicadas II de 2º F.P. Básica Comercio.

12.1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados na 1ª e 2ª avaliación.

12.2.- Avaliación e cualificación.

12.3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación).

12.4.- Información e publicidade.

13.- Adaptación da programación de Ciencias Aplicadas II de 2º F.P. Básica Electrónica.

13.1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados na 1ª e 2ª avaliación.

13.2.- Avaliación e cualificación.

13.3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación).

13.4.- Información e publicidade.

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: IES RIBEIRA DO LOURO
CURSO: 1º ESO
MATERIA: Climática
DEPARTAMENTO: Biología e Xeología
DATA: 10/05/2020

Instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/20, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

ÍNDICE

- 1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.**
- 2. Avaliación e cualificación.**
- 3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación).**
- 4. Información e publicidade.**

1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados na 1ª e 2ª avaliación		
Criterio de avaliación	Estándares de aprendizaxe	COMPETENCIAS
C.1.- Diferenciar tempo e clima.	C.1.1. Dado unha serie de diálogos tomados da vida cotiá, de medios de comunicación e de textos, indica se se refiren a tempo e clima. C.1.2. Completa definicións incompletas con termos que ao facelo definan tempo e clima.	CCL CMCCT CD CAA
C.2.- Identificar os principais elementos do clima.	C.2.1. Diante dunha serie de imaxes que ilustren elementos do clima, pon o nome do elemento. C.2.2. Relaciona expresións cos elementos do clima correspondente.	CCL CMCCT CD CAA
C.3.- Diferenciar anticiclóns e borrascas.	C.3.1. Relaciona fotografías que representen con claridade borrascas e anticiclóns coa situación atmosférica correspondente. C.3.2. Identifica, en mapas de isóbaras do tempo, anticiclóns e borrascas. C.3.3. Diante de mapas do tempo de isóbaras, marca zonas de posibles secas e de posibles días de tempo seco a partires da identificación das borrascas e anticiclóns.	CCL CMCCT CD CAA
C.4.- Diferenciar causas de consecuencias do cambio climático.	C.4.1. Diante de textos relativos ao cambio climático, indica se se refiren a causas ou a consecuencias. C.4.2. Relaciona ilustracións e fotografías con causas e consecuencias, expresando as razóns da selección.	CCL CSC CMCCT CCEC CD CSIEE CAA
C.5.- Identificar solución ao cambio climático.	C.5.1. Recoñece en imaxes diversas, aquelas situacións que permiten mitigar o cambio climático e xustifica a súa aportación na mitigación. C.5.2. Redacta a nivel sinxelo e breve, a situación que permita adaptarse ao cambio climático.	CCL CSC CMCCT CSIEE CD CCEC CAA

2.- Avaliación e cualificación	
Avaliación	Procedementos: • Para a avaliación do 1º e 2º trimestre, os procedementos de avaliación son os referidos na Programación Didáctica do departamento de Bioloxía e Xeoloxía do curso académico 19/20. • Para a <i>avaliación do 3º trimestre</i>, as tarefas realizadas dende a declaración do estado de alarma serán valoradas a través dunha rúbrica na que se terá en conta a realización das mesmas e o seu grado de consecución, tendo unha valoración positiva. -- O <i>alumnado coa 1ª e/ou 2ª avaliación suspensa</i> realizará as tarefas propostas para reforzar e recuperar as avaliacións suspensas. Estas actividades que se basearán nos estándares imprescindibles e mínimos esixibles, serán valoradas mediante unha rúbrica que avaliará tanto a entrega e realización como o grado de consecución das mesmas. Se as autoridades sanitarias o permitisen o alumnado que non obteña unha valoración positiva (mínimo 5 puntos) nestas actividades de recuperación poderá realizar unha proba escrita presencial en xuño. As tarefas realizaranse a través de diferentes plataformas virtuais, principalmente Google Classroom ou vía correo electrónico (naqueles casos onde non dispoñan de acceso aos outros recursos). Tamén haberá videoconferencias ou gravacións explicativas (segundo a conectividade). En todo momento haberá un prazo de tempo razoable para a realización das tarefas. Instrumentos: • Para a avaliación do 1º e 2º trimestre os instrumentos de avaliación son os referidos na Programación Didáctica do departamento de Bioloxía e Xeoloxía do curso académico 19/20. • Para a avaliación do 3º trimestre os procedementos e instrumentos de avaliación serán os seguintes: ♦ Caderno do profesor na plataforma Google Classroom, onde se recollen a realización das tarefas propostas (de información, elaboración, investigación, etc.) e as cualificacións das mesmas. ♦ Análise das producións dos alumnos. ♦ Caderno do alumno na plataforma Google Classroom. ♦ Rúbricas de avaliación. ♦ Rexistro das evidencias remitidas polo alumnado a través da aplicación Google Classroom e do correo electrónico.

Cualificación final	Procedemento para obter a cualificación final de curso: A cualificación final será o resultado da suma dos seguintes cálculos de porcentaxes: ❖ 60% da nota media da ordinaria da 1ª avaliación (ata 6 puntos). ❖ 40% da nota media da ordinaria da 2ª avaliación (ata 4 puntos). ❖ 15% do valor da cualificación da 3ª avaliación extra sobre a nota final (ata 1,5 puntos). Deste xeito a valoración da terceira avaliación sempre será positiva para o alumnado. A suma total máxima será de ata 10 puntos e o mínimo para unha avaliación positiva 5. O alumnado, que despois de seguir o plan de reforzo individualizado para recuperar as avaliacións suspensas non acade a avaliación positiva, poderá realizar unha proba presencial escrita se as autoridades sanitarias o permitisen . A nota desta proba determinará a cualificación da avaliación ordinaria de xuño.
Proba extraordinaria de setembro	No caso no que o alumnado non supere a materia en xuño, mediante o plan de reforzo individualizado deseñado para levar a cabo durante o terceiro trimestre e as probas de avaliación que se leven a cabo durante este período, deberá realizar unha proba extraordinaria en setembro. Esta proba extraordinaria basearase nos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados durante o primeiro e segundo trimestre previos á declaración do estado de alarma. Para o alumnado que precise presentarse á proba de setembro deseñárase un programa de reforzo individualizado para levar a cabo durante o verán. A cualificación da proba extraordinaria de setembro virá determinada polos seguintes cálculos: ✓ 60% do valor da proba obxectiva de setembro. ✓ 40% do valor da cualificación das tarefas realizadas a partir do plan de reforzo individualizado.
Alumnado de materia pendente	Criterios de avaliación: C.1.-Diferenciar tempo e clima. C.2.-Identificar os principais elementos do clima. C.3.-Diferenciar anticiclóns e borrascas. C.4.-Diferenciar causas de consecuencias do cambio climático. C.5.-Identificar solución ao cambio climático. Criterios de cualificación:

Realizáronse plans de reforzo individualizado e entregáronse boletíns de actividades ao alumnado para traballar durante este curso académico 19/20, tal e como está reflexado na Programación Didáctica do departamento. A realización e entrega deste material por parte do alumnado ten data anterior ao estado de alarma (13 de marzo).

A cualificación final na convocatoria de xuño correspóndese co seguinte:

- 100% da cualificación obtida nos boletíns de actividades realizados polo alumnado.

As actividades serán valoradas mediante unha rúbrica que avaliará tanto a entrega e realización como o grado de consecución das mesmas.

O alumnado que non acade unha valoración positiva (mínimo 5 puntos) poderá realizar unha proba escrita presencial no mes de xuño, sempre e cando as autoridades sanitarias así o dispoñan. A nota obtida nesta proba corresponderase coa cualificación final da materia pendente.

O alumnado que na avaliación ordinaria de xuño non acadase unha valoración positiva terá que presentarse á proba extraordinaria de setembro. A nota obtida nesta proba corresponderase coa cualificación final da materia pendente.

Procedementos e instrumentos de avaliación:

- Boletíns de actividades desenvolvidos durante o curso 19/20 , cuxas datas de entrega son anteriores ao 13 de marzo.
  - ♦ Boletín 1ª e 2ª avaliación.
  - ♦ Boletín 3ª avaliación.
- Rexistro da entrega e das cualificacións dos boletíns das actividades que permitan unha avaliación obxectiva.
- Rúbricas de avaliación.

3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)	
Actividades	Seguindo as indicacións establecidas para o desenvolvemento deste terceiro trimestre na nosa Comunidade, desenvolveranse actividades de recuperación, repaso, reforzo e, no seu caso, ampliación das aprendizaxes anteriores que resulten necesarias para todo ou parte do alumnado, flexibilizando os seus plans de traballo e coidando de non penalizar ou afectar ao seu benestar, nin sobrecargalo de tarefas excesivas. Así realizaranse as seguintes tarefas: - Actividades de recuperación e reforzo para o alumnado que non acadou resultados positivos nos estándares de aprendizaxe e competencias traballados nos dous e/ou nun dos trimestres anteriores. - Actividades de ampliación e reforzo dos estándares de aprendizaxe e competencias traballados nos trimestres anteriores para o alumnado que obtivo resultados positivos nos mesmos. A ampliación das aprendizaxes tomará como referentes aqueles obxectivos e competencias clave máis necesarios para a adecuada progresión do alumnado e que para a súa asimilación requiran a mínima intervención docente. Para o alumnado que non adquirise as aprendizaxes e competencias imprescindibles nos dous primeiros trimestres do curso, proporánselle actividades que lles axuden a adquirilas e superar a materia, co obxectivo de que os alumnos e alumnas poidan continuar o seu itinerario formativo.
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	Ademais da metodoloxía indicada na programación didáctica e tendo en conta a situación excepcional na que nos atopamos desde a declaración do estado de alarma e a suspensión das clases presenciais en todas as etapas do sistema educativo, debemos adaptar a metodoloxía, para que as actividades lectivas que se desenvolvan durante o terceiro trimestre do curso 2019-2020 combinen de maneira integrada as actividades a distancia e as presenciais que puidesen levarse a cabo, segundo evolucione a situación sanitaria. Mentres dure a situación excepcional, identificarase o alumnado que ten dificultades para a conexión total ou

	permanente e aquel que ten conectividade plena. E as actividades deseñáranse tendo en conta estas circunstancias e farase unha adaptación das mesmas á situación persoal do alumnado. Identificaranse e valoraranse especialmente as aprendizaxes máis relevantes e imprescindibles para a continuidade do proceso formativo do alumnado, reforzando e consolidando as aprendizaxes realizadas nos dous primeiros trimestres do curso, fomentando as rutinas de traballo e mantendo o hábito de estudo. Personalizarase a metodoloxía de traballo, adaptándonos as circunstancias de cada alumno tendo en conta a dispoñibilidade de conectividade, a competencia dixital e as necesidades educativas detectadas. Todas as tarefas faranse chegar aos alumnos ben a través das plataformas virtuais establecidas ou a través do correo electrónico no caso de carencias tecnolóxicas salientables. O alumnado deberá entregar as tarefas polo mesmo medio. O docente facilitará as correccións e explicacións oportunas adaptándose a situación particular de cada alumno.
Materiais e recursos	➤ Google Classroom. ➤ Videoconferencias Google Meet. ➤ Libros dixitais. ➤ Uso habitual das TIC. - Vídeos, fotografías, esquemas, debuxos, etc. ➤ Diversidade de webs educativas, webs de búsqueda, etc. ➤ Correo electrónico G suite. ➤ Ordenador, tableta e /ou Smartphone. ➤ Conexión a internet. ➤ Recursos do Proxecto Climántica, portal: climantica.org.

4.- Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	No departamento de Bioloxía e Xeoloxía utilizamos distintas canles de comunicación co alumnado e as familias: • Mensaxería de comunicados de Google Classroom. • Correo electrónico. • Videoconferencias Google Meet. • Abalarmóbil. • Chamadas telefónicas cos nosos teléfonos persoais.
Publicidade	✚ Na páxina web do centro e na lapela do departamento de Bioloxía e Xeoloxía. ✚ Mediante o correo electrónico. ✚ Mediante os comunicados Google Classroom. ✚ Mediante videoconferencias.

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: I.E.S. RIBEIRA DO LOURO
CURSO: 1º E.S.O.
MATERIA: BIOLOXÍA E XEOLOXÍA
DEPARTAMENTO: BIOLOXÍA E XEOLOXÍA
DATA: 10/05/2020

ÍNDICE

- 1- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.**
- 2.- Avaliación e cualificación.**
- 3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)**
- 4.- Información e publicidade.**

1.- Estándares de aprendizaxe e competencias traballados na 1ª e 2ª avaliación

Criterio de avaliación	Estándares de aprendizaxe	COMPETENCIAS
B1.1. Utilizar adecuadamente o vocabulario científico nun contexto preciso e adecuado ao seu nivel.	BXB1.1.1. Identifica os termos máis frecuentes do vocabulario científico, e exprésase de xeito correcto tanto oralmente como por escrito.	- CCL - CMCCT
B1.2. Procurar, seleccionar e interpretar a información de carácter científico, e utilízala para formar unha opinión propia, expresarse con precisión e argumentar sobre problemas relacionados co medio natural e a saúde.	BXB1.2.1. Procura, selecciona e interpreta a información de carácter científico a partir da utilización de diversas fontes.	- CD - CAA
	BXB1.2.2. Transmite a información seleccionada de xeito preciso, utilizando diversos soportes.	- CD - CCL
	BXB1.2.3. Utiliza a información de carácter científico para formar unha opinión propia e argumentar sobre problemas relacionados.	- CAA - CCL
B1.3. Realizar un traballo experimental coa axuda dun guión de prácticas de laboratorio ou de campo, describir a súa execución e interpretar os seus resultados.	BXB1.3.1. Coñece e respecta as normas de seguridade no laboratorio, e coida os instrumentos e o material empregado.	- CMCCT - CSC
	BXB1.3.2. Desenvolve con autonomía a planificación do traballo experimental, utilizando tanto instrumentos ópticos de recoñecemento como material básico de laboratorio, argumenta o proceso experimental seguido, describe as súas observacións e interpreta os seus resultados.	- CSIEE - CMCCT - CAA
B2.1. Recoñecer as ideas principais sobre a orixe do Universo, e a formación e a evolución das galaxias.	BXB2.1.1. Identifica as ideas principais sobre a orixe do universo.	CMCCT
B2.2. Expor a organización do Universo e do Sistema Solar, así como algunhas das concepcións que sobre este sistema planetario se tiveron ao longo da historia.	BXB2.2.1. Recoñece os compoñentes do Universo e do Sistema Solar, e describe as súas características xerais.	CMCCT
B2.3. Relacionar comparativamente a posición dun planeta no sistema solar coas súas características.	BXB2.3.1. Precisa as características que se dan no planeta Terra que permiten o desenvolvemento da vida nel, e que non se dan nos outros planetas.	CMCCT
B2.4. Localizar a posición da Terra no Sistema Solar.	BXB2.4.1. Identifica a posición da Terra no Sistema Solar.	CMCCT
B2.5. Establecer os movementos da Terra, da Lúa e do Sol, e relacionalos coa existencia do día e a noite, as estacións, as mareas e as eclipses.	BXB2.5.1. Categoriza os fenómenos principais relacionados co movemento e a posición dos astros, e deduce a súa importancia para a vida.	CMCCT
	BXB2.5.2. Interpreta correctamente en gráficos e esquemas fenómenos como as fases lunares e as eclipses, e establece a súa relación coa posición relativa da Terra, a Lúa e o Sol.	CMCCT
B2.6. Identificar os materiais terrestres segundo a súa abundancia e a distribución nas grandes capas da Terra.	BXB2.6.1. Describe as características xerais dos materiais máis frecuentes nas zonas externas do planeta e xustifica a súa distribución en capas en función da súa densidade.	CMCCT
	BXB2.6.2. Describe as características xerais da codia, o manto e o núcleo terrestre, e os materiais que os compoñen, e relaciona esas características coa súa situación.	CMCCT

▪ B2.7. Recoñecer as propiedades e as características dos minerais e das rochas, distinguir as súas aplicacións máis frecuentes e salientar a súa importancia económica e a xestión sustentable.	▪ BXB2.7.1. Identifica minerais e rochas utilizando criterios que permitan diferenciarlos.	▪ CMCCT ▪ CAA
	▪ BXB2.7.2. Describe algunhas das aplicacións máis frecuentes dos minerais e das rochas no ámbito da vida cotiá.	▪ CCEC
	▪ BXB2.7.3. Recoñece a importancia do uso responsable e a xestión sustentable dos recursos minerais.	▪ CSC
▪ B2.8. Analizar as características e a composición da atmosfera, e as propiedades do aire.	▪ BXB2.8.1. Recoñece a estrutura e a composición da atmosfera.	▪ CMCCT
	▪ BXB2.8.2. Recoñece a composición do aire e identifica os contaminantes principais en relación coa súa orixe.	▪ CMCCT
	▪ BXB2.8.3. Identifica e xustifica con argumentacións sinxelas as causas que sustentan o papel protector da atmosfera para os seres vivos.	▪ CMCCT
▪ B2.9. Investigar e recoller información sobre os problemas de contaminación ambiental actuais e as súas repercusións, e desenvolver actitudes que contribúan á súa solución.	▪ BXB2.9.1. Relaciona a contaminación ambiental coa deterioración ambiental, e propón accións e hábitos que contribúan á súa solución.	▪ CSC ▪ CSIEE
▪ B2.10. Recoñecer a importancia do papel protector da atmosfera para os seres vivos e considerar as repercusións da actividade humana nela.	▪ BXB2.10.1. Relaciona situacións en que a actividade humana interfere coa acción protectora da atmosfera.	▪ CSC
▪ B2.11. Describir as propiedades da auga e a súa importancia para a existencia da vida.	▪ BXB2.11.1. Recoñece as propiedades anómalas da auga en relación coas súas consecuencias para o mantemento da vida na Terra.	▪ CMCCT
▪ B2.12. Interpretar a distribución da auga na Terra, así como o ciclo da auga e o uso que fai dela o ser humano.	▪ BXB2.12.1. Describe o ciclo da auga en relación cos seus cambios de estado de agregación.	▪ CMCCT
▪ B2.13. Valorar e identificar a necesidade dunha xestión sustentable da auga e de actuacións persoais e colectivas que potencien a redución do consumo e a súa reutilización.	▪ BXB2.13.1. Comprende e identifica o significado da xestión sustentable da auga doce, e enumera medidas concretas que colaboren nesa xestión.	▪ CSC ▪ CSIEE
▪ B2.14. Xustificar e argumentar a importancia de preservar e non contaminar as augas doces e salgadas.	▪ BXB2.14.1. Recoñece os problemas de contaminación de augas doces e salgadas, en relación coas actividades humanas	▪ CSC
▪ B2.15. Seleccionar as características que fan da Terra un planeta especial para o desenvolvemento da vida.	▪ BXB2.15.1. Describe as características que posibilitaron o desenvolvemento da vida na Terra.	▪ CMCCT
▪ B3.1. Recoñecer a importancia da biodiversidade e as características morfolóxicas principais dos grupos taxonómicos.	▪ BXB3.1.1. Estima a importancia da biodiversidade e aplica criterios de clasificación dos seres vivos, relacionando os animais e as plantas máis comúns co seu grupo taxonómico.	▪ CCEC ▪ CMCCT
▪ B3.2. Categorizar os criterios que serven para clasificar os seres vivos e identificar os principais modelos taxonómicos aos que pertencen os animais e as plantas máis comúns.	▪ BXB3.2.1. Identifica e recoñece exemplares característicos de cada un destes grupos, e salienta a súa importancia biolóxica.	▪ CMCCT
▪ B3.3. Describir as características xerais dos grandes grupos taxonómicos e explicar a súa importancia no conxunto dos seres vivos.	▪ BXB3.3.1. Discrimina as características xerais e singulares de cada grupo taxonómico.	▪ CMCCT
▪ B3.4. Caracterizar os principais grupos de invertebrados e vertebrados.	▪ BXB3.4.1. Asocia invertebrados comúns co grupo taxonómico ao que pertencen.	▪ CMCCT

	▪ BXB3.4.2. Recoñece exemplares de vertebrados e asígnalos á clase á que pertencen.	▪ CMCCT
▪ B3.5. Coñecer e definir as funcións vitais das plantas e a súa importancia para a vida, e caracterizar os principais grupos de plantas.	▪ BXB3.5.1. Detalla o proceso da nutrición autótrofa e relación coa súa importancia para o conxunto de todos os seres vivos.	▪ CMCCT
	▪ BXB3.5.2. Describe as características xerais e singulares dos principais grupos de plantas.	▪ CMCCT
▪ B3.6. Utilizar claves dicotómicas ou outros medios para a identificación e a clasificación de animais e plantas.	▪ BXB3.6.1. Clasifica e identifica animais e plantas a partir de claves de identificación.	▪ CAA
▪ B3.7. Determinar a partir da observación as adaptacións que permiten aos animais e ás plantas sobrevivir en determinados ecosistemas, con especial atención aos ecosistemas galegos.	▪ BXB3.7.1. Identifica exemplares de plantas e animais propios dalgunos ecosistemas ou de interese especial por seren especies en perigo de extinción ou endémicas.	▪ CMCCT
	▪ BXB3.7.2. Relaciona coa súa adaptación ao medio a presenza de determinadas estruturas nos animais e nas plantas máis comúns.	▪ CAA ▪ CMCCT
	▪ BXB3.7.3. Identifica exemplares de plantas e animais propios dos ecosistemas galegos.	▪ CCEC
▪ B5.1. Planear, aplicar e integrar as destrezas e as habilidades propias do traballo científico.	▪ BXB5.1.1. Integra e aplica as destrezas propias do método científico.	▪ CAA ▪ CMCCT
▪ B5.2. Elaborar hipóteses e contrastalas a través da experimentación ou da observación, e a argumentación.	▪ BXB5.2.1. Utiliza argumentos que xustifiquen as hipóteses que propón.	▪ CAA ▪ CCL
▪ B5.3. Utilizar fontes de información variada, e discriminar e decidir sobre elas e sobre os métodos empregados para a súa obtención.	▪ BXB5.3.1. Utiliza diferentes fontes de información, apoiándose nas TIC, para a elaboración e a presentación das súas investigacións.	▪ CMCCT ▪ CD
▪ B5.4. Participar, valorar e respectar o traballo individual e en equipo.	▪ BXB5.4.1. Participa, valora e respecta o traballo individual e en grupo.	▪ CSC ▪ CSIEE
▪ B5.5. Expor e defender en público o proxecto de investigación realizado.	▪ BXB5.5.1. Deseña pequenos traballos de investigación sobre animais e/ou plantas, os ecosistemas do seu contorno ou a alimentación e a nutrición humana, para a súa presentación e defensa na aula.	▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSIEE ▪ CD
	▪ BXB5.5.2. Expresa con precisión e coherencia as conclusións das súas investigacións, tanto verbalmente como por escrito.	▪ CCL ▪ CCEC

2.- Avaliación e cualificación	
Avaliación	Procedementos e Instrumentos: • Para a avaliación do 1º e 2º trimestre, os procedementos e instrumentos de avaliación son os referidos na Programación Didáctica do departamento de Bioloxía e Xeoloxía do curso académico 19/20. • Para a avaliación do 3º trimestre os procedementos e instrumentos de avaliación serán os seguintes: ♦ Caderno do profesor na plataforma Google classroom, onde se recollen a realización das tarefas propostas (de información, elaboración, investigación, etc.) e as cualificacións das mesmas. ♦ Análise das producións dos alumnos. ♦ Caderno do alumno na plataforma Google classroom. ♦ Rexistro das evidencias remitidas polo alumnado a través da aplicación Google Classroom e do correo electrónico. ♦ Rúbricas de avaliación. • <i>O alumnado coa 1ª e/ou 2ª avaliación suspensa</i> realizará as tarefas propostas para reforzar e recuperar as avaliacións suspensas. Estas actividades que se basearán nos estándares imprescindibles e mínimos esixibles, serán valoradas mediante unha rúbrica que avaliará tanto a entrega e realización como o grado de consecución das mesmas. Se as autoridades sanitarias o permitisen o alumnado que non obteña unha valoración positiva (mínimo 5 puntos) nestas actividades de recuperación poderá realizar unha proba escrita presencial en xuño. As tarefas realizaranse a través de diferentes plataformas virtuais, principalmente Google Classroom ou vía correo electrónico (naqueles casos onde non dispoñan de acceso aos outros recursos). Tamén haberá videoconferencias ou gravacións explicativas(segundo a conectividade).En todo momento haberá un prazo de tempo razoable para a realización das tarefas.
Cualificación final	Procedemento para obter a cualificación final de curso: A cualificación final será o resultado da suma dos seguintes cálculos de porcentaxes: • Resultados acadados na 1ª avaliación: 60% (ata 6 puntos). • Resultados acadados na 2ª avaliación: 40% (ata 4 puntos). • Traballo realizado na 3ª avaliación: 15% (ata 1,5 puntos). Deste xeito a valoración da terceira avaliación sempre será

	positiva para o alumnado. Traballo centrado nas aprendizaxes e competencias imprescindibles que deberían desenvolver os alumnos e as alumnas, en función da súa etapa, curso e materia. A suma total máxima será de ata 10 puntos e o mínimo para unha avaliación positiva 5. ❖ Para o alumnado que non adquirise as aprendizaxes e competencias imprescindibles nos dous primeiros trimestres do curso, proporánselle actividades que lles axuden a adquirilas e superar a materia, co obxectivo de que os alumnos e alumnas poidan continuar o seu itinerario formativo. A cualificación das mesmas realizarase mediante unha rubrica de avaliación acordada polo departamento de Bioloxía e Xeoloxía. ❖ O alumnado, que despois de seguir o plan de reforzo individualizado para recuperar as avaliacións suspensas non acade a avaliación positiva, poderá realizar unha proba presencial escrita se as autoridades sanitarias o permitisen . A nota desta proba determinará a cualificación da avaliación ordinaria de xuño.
Proba extraordinaria de setembro	• En todo caso o alumnado que non supere a materia, en xuño, mediante as probas ou tarefas de recuperación deseñadas para tal fin, deberá realizar a proba extraordinaria de setembro, de contidos mínimos, de toda a materia. Cun porcentaxe do 60% do valor da cualificación global. • Para o alumnado que precise presentarse a proba extraordinaria de setembro proporase un plan de traballo para o verán. A realización axeitada do plan de traballo poderá ser cualificada con ata un 40% do valor da cualificación global.
Alumnado de materia pendente	Criterios de avaliación: • B1.1. Utilizar adecuadamente o vocabulario científico nun contexto preciso e adecuado ao seu nivel. • B2.1. Recoñecer as ideas principais sobre a orixe do Universo, e a formación e a evolución das galaxias. • B2.2. Expor a organización do Universo e do Sistema Solar, así como algunhas das concepcións que sobre este sistema planetario se tiveron ao longo da historia. • B2.4. Localizar a posición da Terra no Sistema Solar. • B2.5. Establecer os movementos da Terra, da Lúa e do Sol, e relacionalos coa existencia do día e a noite, as estacións, as mareas e as eclipses. • B2.7. Recoñecer as propiedades e as características dos minerais e das rochas, distinguir as súas aplicacións máis frecuentes e salientar a súa importancia económica e a xestión sustentable. • B2.8. Analizar as características e a composición da atmosfera, e as propiedades do aire. • B2.10. Recoñecer a importancia do papel protector da atmosfera para os

	seres vivos e considerar as repercusións da actividade humana nela. • B2.11. Describir as propiedades da auga e a súa importancia para a existencia da vida. • B2.12. Interpretar a distribución da auga na Terra, así como o ciclo da auga e o uso que fai dela o ser humano. • B2.13. Valorar e identificar a necesidade dunha xestión sustentable da auga e de actuacións persoais e colectivas que potencien a redución do consumo e a súa reutilización. • B2.15. Seleccionar as características que fan da Terra un planeta especial para o desenvolvemento da vida. • B3.1. Recoñecer a importancia da biodiversidade e as características morfolóxicas principais dos grupos taxonómicos. • B3.2. Categorizar os criterios que serven para clasificar os seres vivos e identificar os principais modelos taxonómicos aos que pertencen os animais e as plantas máis comúns. • B3.3. Describir as características xerais dos grandes grupos taxonómicos e explicar a súa importancia no conxunto dos seres vivos. • B3.4. Caracterizar os principais grupos de invertebrados e vertebrados. • B3.5. Coñecer e definir as funcións vitais das plantas e a súa importancia para a vida, e caracterizar os principais grupos de plantas. • B3.7. Determinar a partir da observación as adaptacións que permiten aos animais e ás plantas sobrevivir en determinados ecosistemas, con especial atención aos ecosistemas galegos. • B5.1. Planear, aplicar e integrar as destrezas e as habilidades propias do traballo científico. • B5.2. Elaborar hipóteses e contrastalas a través da experimentación ou da observación, e a argumentación.
	Criterios de cualificación: Realizáronse plans de reforzo individualizado e entregáronse boletíns de actividades ao alumnado para traballar durante este curso académico 19/20, tal e como está reflexado na Programación Didáctica do departamento. A realización e entrega deste material por parte do alumnado ten data anterior ao estado de alarma (13 de marzo). A cualificación final na convocatoria de xuño correspóndese co seguinte: ➤ 100% da cualificación obtida nos boletíns de actividades realizados polo alumnado. As actividades serán valoradas mediante unha rúbrica que avaliará tanto a entrega e realización como o grado de consecución das mesmas. O alumnado que non acade unha valoración positiva (mínimo 5

	puntos) poderá realizar unha proba escrita presencial no mes de xuño, sempre e cando as autoridades sanitarias así o dispoñan. A nota obtida nesta proba corresponderase coa cualificación final da materia pendente. O alumnado que na avaliación ordinaria de xuño non acadase unha valoración positiva terá que presentarse á proba extraordinaria de setembro. A nota obtida nesta proba corresponderase coa cualificación final da materia pendente.
	Procedementos e instrumentos de avaliación: • Boletíns de actividades desenvolvido durante o curso 19/20 , cuxas datas de entrega son anteriores o 13 de marzo. ➤ Boletín 1ª e 2ª avaliación. ➤ Boletín 3ª avaliación • Rexistro da entrega e das cualificacións dos boletíns de actividades que permitan unha avaliación obxectiva. • Rúbrica de avaliación.

3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)	
Actividades	Durante o terceiro trimestre desenvolveranse actividades de recuperación, repaso, reforzo e, no seu caso, ampliación das aprendizaxes anteriores que resulten necesarias para todo ou parte do seu alumnado, flexibilizando os seus plans de traballo e coidando de non penalizar ou afectar ao benestar do seu alumnado, nin sobrecargalo de tarefas excesivas. • A ampliación das aprendizaxes tomará como referentes aqueles obxectivos e competencias clave máis necesarios para a adecuada progresión do alumnado e que para a súa asimilación requiran a mínima intervención docente. • Para o alumnado que non adquirise as aprendizaxes e competencias imprescindibles nos dous primeiros trimestres do curso, proporánselle actividades que lles axuden a adquirilas e superar a materia, co obxectivo de que os alumnos e alumnas poidan continuar o seu itinerario formativo.
Metodoloxía (alumnado con	• A metodoloxía empregada durante o primeiro trimestres e a fase presencial do segundo trimestre foi a referida

conectividade e sen conectividade)

- na Programación Didáctica do departamento de Bioloxía e Xeoloxía do curso académico 19/20.
- Ademais da metodoloxía indicada na programación didáctica e tendo en conta a situación excepcional na que nos atopamos desde a declaración do estado de alarma e a suspensión das clases presenciais en todas as etapas do sistema educativo de España, debemos adaptar a metodoloxía, para que as actividades lectivas que se desenvolvan durante o terceiro trimestre do curso 2019-2020 combinen de maneira integrada as actividades a distancia e as presenciais que puidesen levarse a cabo, segundo evolucione a situación sanitaria.
    - Identificando e valorando especialmente as aprendizaxes máis relevantes e imprescindibles para a continuidade do proceso formativo do alumnado, reforzando e consolidando as aprendizaxes realizadas nos dous primeiros trimestres do curso, fomentando as rutinas de traballo e mantendo o hábito de estudo.
    - Priorizando a progresión e consecución dos obxectivos xerais establecidos para a etapa e o desenvolvemento das competencias clave correspondentes fronte á superación dos criterios de avaliación específicos de cada materia.
    - Levando a cabo actividades de avaliación no terceiro trimestre, que terán en todo caso carácter diagnóstico, polo mecanismo que o noso centro ven utilizando para comunicarse co alumnado no desenvolvemento do proceso de ensino-aprendizaxe desde a suspensión da actividade presencial.
    - Personalizando a metodoloxía de traballo, adaptándonos as circunstancias de cada alumno tendo en conta a dispoñibilidade de conectividade, a competencia dixital e as necesidades educativas detectadas.

Materiais e recursos	➤ Google classroom. ➤ Libro de texto. Bioloxía e Xeoloxía. Saber facer. Editorial Santillana. ➤ Libros dixitais. ➤ Uso habitual das TIC. - Vídeos, fotografías, esquemas, debuxos, etc. ➤ Diversidade de webs educativas, webs de búsqueda, etc. ➤ Correo electrónico G suite. ➤ Videoconferencias Google meet. ➤ Ordenador, tableta e /ou Smartphone. ➤ Conexión a internet.

4.- Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	No departamento de Bioloxía e Xeoloxía utilizamos distintas canles de comunicación co alumnado e as familias: • Mensaxería de comunicados de Google classroom. • Correo electrónico. • Videoconferencias Google meet. • Abalarmóbil. • Chamadas telefónicas cos nosos teléfonos persoais.
Publicidade	➤ Na páxina web do centro. ➤ Mediante o correo electrónico. ➤ Mediante os comunicados Google classroom. ➤ Mediante Videoconferencias.

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: IES RIBEIRA DO LOURO
CURSO: 3º ESO
MATERIA: Bioloxía e Xeoloxía
DEPARTAMENTO: Bioloxía e Xeoloxía
DATA: 10/05/2020

ÍNDICE

- 1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.**
- 2.- Avaliación e cualificación.**
- 3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación).**
- 4.- Información e publicidade.**

1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados na 1ª e 2ª avaliación		
Criterio de avaliación	Estándares de aprendizaxe	COMPETENCIAS
B1.1. Utilizar adecuadamente o vocabulario científico nun contexto preciso e adecuado ao seu nivel.	BXB1.1.1. Identifica os termos máis frecuentes do vocabulario científico e exprésase con corrección, tanto oralmente como por escrito.	CCL CMCCT
B1.3. Realizar un traballo experimental con axuda dun guión de prácticas de laboratorio ou de campo, describir a súa execución e interpretar os seus resultados.	BXB1.3.1. Coñece e respecta as normas de seguridade no laboratorio, e coida os instrumentos e o material empregado. BXB1.3.2. Desenvolve con autonomía a planificación do traballo experimental, utilizando tanto instrumentos ópticos de recoñecemento como material básico de laboratorio, argumenta o proceso experimental seguido, describe as súas observacións e interpreta os seus resultados.	CMCCT CSC CSIEE CMCCT CAA
B2.1. Recoñecer que os seres vivos están constituídos por células e determinar as características que os diferencian da materia inerte.	BXB2.1.2. Establece comparativamente as analogías e as diferenzas entre célula procariota e eucariota, e entre célula animal e vexetal. BXB2.1.2. Establece comparativamente as analogías e as diferenzas entre célula procariota e eucariota, e entre célula animal e vexetal.	CMCCT
B3.1. Catalogar os niveis de organización da materia viva (células, tecidos, órganos e aparellos ou sistemas) e diferenciar as principais estruturas celulares e as súas funcións.	BXB3.1.1. Interpreta os niveis de organización no ser humano e procura a relación entre eles. BXB3.1.2. Diferencia os tipos celulares e describe a función dos orgánulos máis importantes.	CAA CMCC
B3.2. Diferenciar os tecidos máis importantes do ser humano e a súa función.	BXB3.2.1. Recoñece os principais tecidos que conforman o corpo humano e asóciaos á súa función.	CMCCT
B3.11. Recoñecer a diferenza entre alimentación e nutrición, e diferenciar os principais nutrientes e as súas funcións básicas.	BXB3.11.1. Discrimina o proceso de nutrición do da alimentación. BXB3.11.2. Relaciona cada nutriente coa súa función no organismo, e recoñece hábitos nutricionais saudables.	CMCCT
B3.12. Relacionar as dietas coa saúde a través de exemplos prácticos.	BXB3.12.1. Deseña hábitos nutricionais saudables mediante a elaboración de dietas equilibradas, utilizando táboas con grupos de alimentos cos nutrientes principais presentes neles e o seu valor calórico.	CAA CD
B3.15. Asociar a fase do proceso de nutrición que realiza cada aparello	BXB3.15.1. Recoñece a función de cada aparello e de cada sistema nas funcións de nutrición.	CMCCT

implicado.		
B3.16. Identificar os compoñentes dos aparellos dixestivo, circulatorio, respiratorio e excretor, e coñecer o seu funcionamento.	BXB3.16.1. Coñece e explica os compoñentes dos aparellos dixestivo, circulatorio, respiratorio e excretor, e o seu funcionamento.	CMCCT
B4.1. Identificar algunhas das causas que fan que o relevo difira duns sitios a outros.	BXB4.1.1. Identifica a influencia do clima e das características das rochas que condicionan os tipos de relevo e inflúen neles.	CMCCT
B4.3. Analizar e predicir a acción das augas superficiais, e identificar as formas de erosión e depósitos máis características.	BXB4.3.1. Analiza a actividade de erosión, transporte e sedimentación producida polas augas superficiais, e recoñece algún dos seus efectos no relevo.	CMCCT
B4.4. Valorar e analizar a importancia das augas subterráneas, e xustificar a súa dinámica e a súa relación coas augas superficiais.	BXB4.4.1. Valora e analiza a importancia das augas subterráneas e os riscos da súa sobreexplotación.	CMCCT CSC
B4.5. Analizar a dinámica mariña e a súa influencia na modelaxe litoral.	BXB4.5.1. Relaciona os movementos da auga do mar coa erosión, o transporte e a sedimentación no litoral, e identifica algunhas formas resultantes características.	CMCCT
B4.6. Relacionar a acción eólica coas condicións que a fan posible, e identificar algunhas formas resultantes.	BXB4.6.1. Asocia a actividade eólica cos ambientes en que esta actividade xeolóxica pode ser relevante.	CMCCT
B4.7. Analizar a acción xeolóxica dos glaciares e xustificar as características das formas de erosión e depósito resultantes.	BXB4.7.1. Analiza a dinámica glaciar e identifica os seus efectos sobre o relevo.	CMCCT

2.- Avaliación e cualificación

Avaliación	Procedementos: • Para a avaliación do 1º e 2º trimestre, os procedementos de avaliación son os referidos na Programación Didáctica do departamento de Bioloxía e Xeoloxía do curso académico 19/20. • Para a <i>avaliación do 3º trimestre</i>, as tarefas realizadas dende a declaración do estado de alarma serán valoradas a través dunha rúbrica na que se terá en conta a realización das mesmas e o seu grado de consecución, tendo unha valoración positiva. -- O <i>alumnado coa 1ª e/ou 2ª avaliación suspensa</i> realizará as tarefas propostas para reforzar e recuperar as avaliacións suspensas. Estas actividades que se basearán nos estándares imprescindibles e mínimos esixibles, serán valoradas mediante unha rúbrica que avaliará tanto a entrega e realización como o grado de consecución das mesmas. Se as autoridades sanitarias o permitisen o alumnado que non obteña unha valoración positiva (mínimo 5 puntos) nestas actividades de recuperación poderá realizar unha proba escrita presencial en xuño. As tarefas realizaranse a través de diferentes plataformas virtuais, principalmente Google Classroom ou vía correo electrónico (naqueles casos onde non dispoñan de acceso aos outros recursos). Tamén haberá videoconferencias ou gravacións explicativas (segundo a conectividade). En todo momento haberá un prazo de tempo razoable para a realización das tarefas.
	Instrumentos: • Para a avaliación do 1º e 2º trimestre os instrumentos de avaliación son os referidos na Programación Didáctica do departamento de Bioloxía e Xeoloxía do curso académico 19/20. • Para a avaliación do 3º trimestre os procedementos e instrumentos de avaliación serán os seguintes: ♦ Caderno do profesor na plataforma Google Classroom, onde se recollen a realización das tarefas propostas (de información, elaboración, investigación, etc.) e as cualificacións das mesmas. ♦ Análise das producións dos alumnos. ♦ Caderno do alumno na plataforma Google Classroom. ♦ Rúbricas de avaliación. ♦ Rexistro das evidencias remitidas polo alumnado a través da aplicación Google Classroom e do correo electrónico.

Cualificación final	Procedemento para obter a cualificación final de curso: A cualificación final será o resultado da suma dos seguintes cálculos de porcentaxes: ❖ 60% da nota media da ordinaria da 1ª avaliación (ata 6 puntos). ❖ 40% da nota media da ordinaria da 2ª avaliación (ata 4 puntos). ❖ 15% do valor da cualificación da 3ª avaliación extra sobre a nota final (ata 1,5 puntos). Deste xeito a valoración da terceira avaliación sempre será positiva para o alumnado. A suma total máxima será de ata 10 puntos e o mínimo para unha avaliación positiva 5. O alumnado, que despois de seguir o plan de reforzo individualizado para recuperar as avaliacións suspensas non acade a avaliación positiva, poderá realizar unha proba presencial escrita se as autoridades sanitarias o permitisen . A nota desta proba determinará a cualificación da avaliación ordinaria de xuño.
Proba extraordinaria de setembro	No caso no que o alumnado non supere a materia en xuño, mediante o plan de reforzo individualizado deseñado para levar a cabo durante o terceiro trimestre e as probas de avaliación que se leven a cabo durante este período, deberá realizar unha proba extraordinaria en setembro. Esta proba extraordinaria basearase nos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados durante o primeiro e segundo trimestre previos á declaración do estado de alarma. Para o alumnado que precise presentarse á proba de setembro deseñase un programa de reforzo individualizado para levar a cabo durante o verán. A cualificación da proba extraordinaria de setembro virá determinada polos seguintes cálculos: ✓ 60% do valor da proba obxectiva de setembro. ✓ 40% do valor da cualificación das tarefas realizadas a partir do plan de reforzo individualizado.
Alumnado de materia pendente	Criterios de avaliación: B1.1. Utilizar adecuadamente o vocabulario científico nun contexto preciso e adecuado ao seu nivel. B1.3. Realizar un traballo experimental con axuda dun guión de prácticas de laboratorio ou de campo, describir a súa execución e interpretar os seus resultados. B2.1. Recoñecer que os seres vivos están constituídos por células e determinar as características que os diferencian da materia inerte.

B3.15. Asociar a fase do proceso de nutrición que realiza cada aparello implicado.   B3.2. Diferenciar os tecidos máis importantes do ser humano e a súa función.   B3.11. Recoñecer a diferenza entre alimentación e nutrición, e diferenciar os principais nutrientes e as súas funcións básicas.   B3.12. Relacionar as dietas coa saúde a través de exemplos prácticos.   B3.1. Catalogar os niveis de organización da materia viva (células, tecidos, órganos e aparellos ou sistemas) e diferenciar as principais estruturas celulares e as súas funcións.   B3.16. Identificar os compoñentes dos aparellos dixestivo, circulatorio, respiratorio e excretor, e coñecer o seu funcionamento.   B3.18. Describir os procesos implicados na función de relación, e os sistemas e aparellos implicados, e recoñecer e diferenciar os órganos dos sentidos e os coidados do oído e a vista.   B3.19. Explicar a misión integradora do sistema nervioso ante diferentes estímulos, e describir o seu funcionamento.   B3.20. Asociar as principais glándulas endócrinas coas hormonas que sintetizan e coa súa función.   B3.22. Identificar os principais ósos e músculos do aparello locomotor.   B3.25. Referir os aspectos básicos do aparello reprodutor, diferenciar entre sexualidade e reprodución, e interpretar debuxos e esquemas do aparello reprodutor.   B3.26. Recoñecer os aspectos básicos da reprodución humana e describir os acontecementos fundamentais da fecundación, do embarazo e do parto.   B3.27. Comparar os métodos anticonceptivos, clasificalos segundo a súa eficacia e recoñecer a importancia dalgúns deles na prevención de doenzas de transmisión sexual.   B3.29. Valorar e considerar a súa propia sexualidade e a das persoas do contorno, e transmitir a necesidade de reflexionar, debater, considerar e compartir.   B4.1. Identificar algunhas das causas que fan que o relevo difira duns sitios

	a outros. B4.3. Analizar e predicir a acción das augas superficiais, e identificar as formas de erosión e depósitos máis características. B4.4. Valorar e analizar a importancia das augas subterráneas, e xustificar a súa dinámica e a súa relación coas augas superficiais. B4.5. Analizar a dinámica mariña e a súa influencia na modelaxe litoral. B4.6. Relacionar a acción eólica coas condicións que a fan posible, e identificar algunhas formas resultantes. B4.7. Analizar a acción xeolóxica dos glaciares e xustificar as características das formas de erosión e depósito resultantes.
	Criterios de cualificación: Realizáronse plans de reforzo individualizado e entregáronse boletíns de actividades ao alumnado para traballar durante este curso académico 19/20, tal e como está reflexado na Programación Didáctica do departamento. A realización e entrega deste material por parte do alumnado ten data anterior ao estado de alarma (13 de marzo). A cualificación final na convocatoria de xuño correspóndese co seguinte: ➤ 100% da cualificación obtida nos boletíns de actividades realizados polo alumnado. As actividades serán valoradas mediante unha rúbrica que avaliará tanto a entrega e realización como o grado de consecución das mesmas. O alumnado que non acade unha valoración positiva (mínimo 5 puntos) poderá realizar unha proba escrita presencial no mes de xuño, sempre e cando as autoridades sanitarias así o dispoñan. A nota obtida nesta proba corresponderase coa cualificación final da materia pendente. O alumnado que na avaliación ordinaria de xuño non acadase unha valoración positiva terá que presentarse á proba extraordinaria de setembro. A nota obtida nesta proba corresponderase coa cualificación final da materia pendente.
	Procedementos e instrumentos de avaliación: • Boletíns de actividades desenvolvidos durante o curso 19/20 , cuxas datas de entrega son anteriores ao 13 de marzo. ♦ Boletín 1ª e 2ª avaliación. ♦ Boletín 3ª avaliación. • Rexistro da entrega e das cualificacións dos boletíns das actividades que permitan unha avaliación obxectiva. • Rúbricas de avaliación.

3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)	
Actividades	Segundo as indicacións establecidas para o desenvolvemento deste terceiro trimestre na nosa Comunidade, desenvolveranse actividades de recuperación, repaso, reforzo e, no seu caso, ampliación das aprendizaxes anteriores que resulten necesarias para todo ou parte do alumnado, flexibilizando os seus plans de traballo e coidando de non penalizar ou afectar ao seu benestar, nin sobrecargalo de tarefas excesivas. Así realizaranse as seguintes tarefas: - Actividades de recuperación e reforzo para o alumnado que non acadou resultados positivos nos estándares de aprendizaxe e competencias traballados nos dous e/ou nun dos trimestres anteriores. - Actividades de ampliación e reforzo dos estándares de aprendizaxe e competencias traballados nos trimestres anteriores para o alumnado que obtivo resultados positivos nos mesmos. A ampliación das aprendizaxes tomará como referentes aqueles obxectivos e competencias clave máis necesarios para a adecuada progresión do alumnado e que para a súa asimilación requiran a mínima intervención docente. Para o alumnado que non adquirise as aprendizaxes e competencias imprescindibles nos dous primeiros trimestres do curso, proporánselle actividades que lles axuden a adquirilas e superar a materia, co obxectivo de que os alumnos e alumnas poidan continuar o seu itinerario formativo.
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	Ademais da metodoloxía indicada na programación didáctica e tendo en conta a situación excepcional na que nos atopamos desde a declaración do estado de alarma e a suspensión das clases presenciais en todas as etapas do sistema educativo, debemos adaptar a metodoloxía, para que as actividades lectivas que se desenvolvan durante o terceiro trimestre do curso 2019-2020 combinen de maneira integrada as actividades a distancia e as presenciais que puidesen levarse a cabo, segundo evolucione a situación sanitaria. Mentres dure a situación excepcional, identificarase o alumnado que ten dificultades para a conexión total ou permanente e aquel que ten conectividade plena. E as actividades deseñáranse tendo en conta estas circunstancias e farase unha adaptación das mesmas á situación persoal do alumnado.

	Identificaranse e valoraranse especialmente as aprendizaxes máis relevantes e imprescindibles para a continuidade do proceso formativo do alumnado, reforzando e consolidando as aprendizaxes realizadas nos dous primeiros trimestres do curso, fomentando as rutinas de traballo e mantendo o hábito de estudo. Personalizarase a metodoloxía de traballo, adaptándonos as circunstancias de cada alumno tendo en conta a dispoñibilidade de conectividade, a competencia dixital e as necesidades educativas detectadas. Todas as tarefas faranse chegar aos alumnos ben a través das plataformas virtuais establecidas ou a través do correo electrónico no caso de carencias tecnolóxicas salientables. O alumnado deberá entregar as tarefas polo mesmo medio. O docente facilitará as correccións e explicacións oportunas adaptándose a situación particular de cada alumno.
Materiais e recursos	➤ Google Classroom. ➤ Videoconferencias Google Meet. ➤ Libros dixitais. ➤ Libro de texto. Bioloxía e Xeoloxía 3º ESO. Ed. Santillana. ➤ Uso habitual das TIC. - Vídeos, fotografías, esquemas, debuxos, etc. ➤ Diversidade de webs educativas, webs de búsqueda, etc. ➤ Correo electrónico G suite. ➤ Ordenador, tableta e /ou Smartphone. ➤ Conexión a internet.

4.- Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	No departamento de Bioloxía e Xeoloxía utilizamos distintas canles de comunicación co alumnado e as familias: • Mensaxería de comunicados de Google Classroom. • Correo electrónico. • Videoconferencias Google Meet. • Abalarmóbil. • Chamadas telefónicas cos nosos teléfonos persoais.
Publicidade	✚ Na páxina web do centro e na lapela do departamento de Bioloxía e Xeoloxía. ✚ Mediante o correo electrónico. ✚ Mediante os comunicados Google Classroom. ✚ Mediante videoconferencias.

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: IES RIBEIRA DO LOURO
CURSO: 4º ESO
MATERIA: Bioloxía e Xeoloxía
DEPARTAMENTO: Bioloxía e Xeoloxía
DATA: 10/05/2020

ÍNDICE

- 1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.**
- 2.- Avaliación e cualificación.**
- 3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación).**
- 4.- Información e publicidade.**

1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados na 1ª e 2ª avaliación

Criterio de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias
▪ B2.1. Recoñecer, compilar e contrastar feitos que amosen a Terra como un planeta cambiante.	▪ BXB2.1.1. Identifica e describe feitos que amosen a Terra como un planeta cambiante, e relaciónaos cos fenómenos que suceden na actualidade.	▪ CAA
▪ B2.4. Recoñecer e datar eóns, eras e períodos xeolóxicos, utilizando o coñecemento dos fósiles guía.	▪ BXB2.4.1. Relaciona algún dos fósiles guía máis característico coa súa era xeolóxica.	▪ CAA
▪ B2.5. Interpretar cortes xeolóxicos sinxelos e perfís topográficos como procedemento para o estudo dunha zona ou dun terreo.	▪ BXB2.5.1. Interpreta un mapa topográfico e fai perfís topográficos..	▪ CMCCT ▪ CCL
▪ B2.6. Comprender e comparar os modelos que explican a estrutura e a composición da Terra.	▪ BXB2.6.1. Analiza e compara os modelos que explican a estrutura e a composición da Terra.	▪ CAA
▪ B2.7. Combinar o modelo dinámico da estrutura interna da Terra coa teoría da tectónica de placas.	▪ BXB2.7.1. Relaciona as características da estrutura interna da Terra e asociaas cos fenómenos superficiais.	▪ CAA ▪ CSIEE
▪ B2.8. Recoñecer as evidencias da deriva continental e da expansión do fondo oceánico.	▪ BXB2.8.1. Expresa algunhas evidencias actuais da deriva continental e da expansión do fondo oceánico.	▪ CAA
▪ B2.9. Interpretar algúns fenómenos xeolóxicos asociados ao movemento da litosfera e relacionalos coa súa situación en mapas terrestres. Comprender os fenómenos naturais producidos nos contactos das placas.	▪ BXB2.9.1. Coñece e explica razoadamente os movementos relativos das placas litosféricas.	▪ CAA ▪ CMCCT
	▪ BXB2.9.2. Interpreta as consecuencias dos movementos das placas no relevo.	▪ CAA
▪ B2.10. Explicar a orixe das cordilleiras, os arcos de illas e os oróxeos térmicos.	▪ BXB2.10.1. Identifica as causas dos principais relevos terrestres.	▪ CMCCT
▪ B2.11. Contrastar os tipos de placas litosféricas e asociarlles movementos e consecuencias.	▪ BXB2.11.1. Relaciona os movementos das placas con procesos tectónicos.	▪ CAA ▪ CCL
▪ B2.12. Analizar que o relevo, na súa orixe e na súa evolución, é resultado da interacción entre os procesos xeolóxicos internos e externos.	▪ BXB2.12.1. Interpreta a evolución do relevo baixo a influencia da dinámica externa e interna.	▪ CAA
▪ B3.1. Explicar os conceptos de ecosistema, biótomo, poboación, comunidade, ecotón, hábitat e nicho ecolóxico.	▪ BXB3.1.1. Identifica o concepto de ecosistema e distingue os seus compoñentes.	▪ CMCCT
	▪ BXB3.1.2. Analiza as relacións entre biótomo e biocenose, e avalía a súa importancia para manter o equilibrio do ecosistema.	▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CCL
▪ B3.3. Categorizar os factores ambientais e a súa influencia sobre os seres vivos, e recoñecer o concepto de factor limitante e límite de tolerancia.	▪ BXB3.3.1. Recoñece os factores ambientais que condicionan o desenvolvemento dos seres vivos nun ambiente determinado, e valora a súa importancia na conservación deste.	▪ CMCCT ▪ CAA
▪ B3.4. Identificar as relacións intraespecíficas e interespecíficas como factores de regulación dos ecosistemas.	▪ BXB3.4.1. Recoñece e describe relacións e a súa influencia na regulación dos ecosistemas, interpretando casos prácticos en contextos reais.	▪ CMCCT

B3.5. Explicar os conceptos de cadeas e redes tróficas.	BXB3.5.1. Recoñece os niveis tróficos e as súas relacións nos ecosistemas, e valora a súa importancia para a vida en xeral e o mantemento destas.	- CAA - CSC - CCL
B3.6. Expresar como se produce a transferencia de materia e enerxía ao longo dunha cadea ou rede trófica, e deducir as consecuencias prácticas na xestión sustentable dalgúns recursos por parte do ser humano.	BXB3.6.1. Compara as consecuencias prácticas na xestión sustentable dalgúns recursos por parte do ser humano, e valora criticamente a súa importancia.	- CSC - CCEC
B3.7. Relacionar as perdas enerxéticas producidas en cada nivel trófico co aproveitamento dos recursos alimentarios do planeta desde un punto de vista sustentable.	BXB3.7.1. Establece a relación entre as transferencias de enerxía dos niveis tróficos e a súa eficiencia enerxética.	CAA
B3.8. Contrastar algunhas actuacións humanas sobre diferentes ecosistemas, valorar a súa influencia e argumentar as razóns de certas actuacións individuais e colectivas para evitar a súa deterioración.	BXB3.8.1. Argumenta sobre as actuacións humanas que teñen unha influencia negativa sobre os ecosistemas: contaminación, desertización, esgotamento de recursos, etc.	- CSC - CCL - CCEC
B3.9. Concretar procesos de tratamento de residuos e describir a xestión que dos residuos se fai no seu contorno próximo.	BXB3.9.1. Describe os procesos de tratamento de residuos, e valora criticamente a súa recollida selectiva.	- CSC - CSIEE
B3.10. Contrastar argumentos a favor da recollida selectiva de residuos e a súa repercusión a nivel familiar e social.	BXB3.10.1. Argumenta os pros e os contras da reciclaxe e da reutilización de recursos materiais.	- CSC - CAA
B3.11. Asociar a importancia da utilización de enerxías renovables no desenvolvemento sustentable.	BXB3.11.1. Destaca a importancia das enerxías renovables para o desenvolvemento sustentable do planeta.	- CSC - CCL
B4.1. Planear, aplicar, e integrar as destrezas e as habilidades propias do traballo científico.	BXB4.1.1. Integra e aplica as destrezas propias dos métodos da ciencia.	- CAA - CMCCT - CSIEE
B4.4. Participar, valorar e respectar o traballo individual e en grupo.	BXB4.4.1. Participa, valora e respecta o traballo individual e en grupo.	- CAA - CSC - CSIEE
B4.5. Presentar e defender en público o proxecto de investigación realizado.	BXB4.5.1. Deseña pequenos traballos de investigación sobre animais e/ou plantas, os ecosistemas do seu contorno ou a alimentación e a nutrición humana, para a súa presentación e a súa defensa na aula.	- CCL - CSIEE - CD - CMCCT
	BXB4.5.2. Expresa con precisión e coherencia as conclusións das súas investigacións, tanto verbalmente como por escrito.	CCL
B1.1. Determinar as analogías e as diferenzas na estrutura das células procariotas e eucariotas, e interpretar as relacións evolutivas entre elas.	BXB1.1.1. Compara a célula procariota e a eucariota, a animal e a vexetal, e recoñece a función dos orgánulos celulares e a relación entre morfoloxía e función.	- CAA - CMCCT

2.- Avaliación e cualificación	
Avaliación	Procedementos: • Para a avaliación do 1º e 2º trimestre, os procedementos de avaliación son os referidos na Programación Didáctica do departamento de Bioloxía e Xeoloxía do curso académico 19/20. • Para a <i>avaliación do 3º trimestre</i>, as tarefas realizadas dende a declaración do estado de alarma serán valoradas a través dunha rúbrica na que se terá en conta a realización das mesmas e o seu grado de consecución, tendo unha valoración positiva. -- <i>O alumnado coa 1ª e/ou 2ª avaliación suspensa</i> realizará as tarefas propostas para reforzar e recuperar as avaliacións suspensas. Estas actividades que se basearán nos estándares imprescindibles e mínimos esixibles, serán valoradas mediante unha rúbrica que avaliará tanto a entrega e realización como o grado de consecución das mesmas. Se as autoridades sanitarias o permitisen o alumnado que non obteña unha valoración positiva (mínimo 5 puntos) nestas actividades de recuperación poderá realizar unha proba escrita presencial en xuño. As tarefas realizaranse a través de diferentes plataformas virtuais, principalmente Google Classroom ou vía correo electrónico (naqueles casos onde non dispoñan de acceso aos outros recursos). Tamén haberá videoconferencias ou gravacións explicativas (segundo a conectividade). En todo momento haberá un prazo de tempo razoable para a realización das tarefas. Instrumentos: • Para a avaliación do 1º e 2º trimestre os instrumentos de avaliación son os referidos na Programación Didáctica do departamento de Bioloxía e Xeoloxía do curso académico 19/20. • Para a avaliación do 3º trimestre os procedementos e instrumentos de avaliación serán os seguintes: ♦ Caderno do profesor na plataforma Google Classroom, onde se recollen a realización das tarefas propostas (de información, elaboración, investigación, etc.) e as cualificacións das mesmas. ♦ Análise das producións dos alumnos. ♦ Caderno do alumno na plataforma Google Classroom. ♦ Rúbricas de avaliación. ♦ Rexistro das evidencias remitidas polo alumnado a través da aplicación Google Classroom e do correo electrónico.

Cualificación final	Procedemento para obter a cualificación final de curso: A cualificación final será o resultado da suma dos seguintes cálculos de porcentaxes: ❖ 60% da nota media da ordinaria da 1ª avaliación (ata 6 puntos). ❖ 40% da nota media da ordinaria da 2ª avaliación (ata 4 puntos). ❖ 15% do valor da cualificación da 3ª avaliación extra sobre a nota final (ata 1,5 puntos). Deste xeito a valoración da terceira avaliación sempre será positiva para o alumnado. A suma total máxima será de ata 10 puntos e o mínimo para unha avaliación positiva 5. O alumnado, que despois de seguir o plan de reforzo individualizado para recuperar as avaliacións suspensas non acade a avaliación positiva, poderá realizar unha proba presencial escrita se as autoridades sanitarias o permitisen . A nota desta proba determinará a cualificación da avaliación ordinaria de xuño.
Proba extraordinaria de setembro	No caso no que o alumnado non supere a materia en xuño, mediante o plan de reforzo individualizado deseñado para levar a cabo durante o terceiro trimestre e as probas de avaliación que se leven a cabo durante este período, deberá realizar unha proba extraordinaria en setembro. Esta proba extraordinaria basearase nos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados durante o primeiro e segundo trimestre previos á declaración do estado de alarma. Para o alumnado que precise presentarse á proba de setembro deseñárase un programa de reforzo individualizado para levar a cabo durante o verán. A cualificación da proba extraordinaria de setembro virá determinada polos seguintes cálculos: ✓ 60% do valor da proba obxectiva de setembro. ✓ 40% do valor da cualificación das tarefas realizadas a partir do plan de reforzo individualizado.
Alumnado de materia pendente	Non hai alumnado nesta situación.

3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)	
Actividades	Seguindo as indicacións establecidas para o desenvolvemento deste terceiro trimestre na nosa Comunidade, desenvolveranse actividades de recuperación, repaso, reforzo e, no seu caso, ampliación das aprendizaxes anteriores que resulten necesarias para todo ou parte do alumnado, flexibilizando os seus plans de traballo e coidando de non penalizar ou afectar ao seu benestar, nin sobrecargalo de tarefas excesivas. Así realizaranse as seguintes tarefas: - <i>Actividades de recuperación e reforzo</i> para o alumnado que non acadou resultados positivos nos estándares de aprendizaxe e competencias traballados nos dous e/ou nun dos trimestres anteriores. - <i>Actividades de ampliación e reforzo</i> dos estándares de aprendizaxe e competencias traballados nos trimestres anteriores para o alumnado que obtivo resultados positivos nos mesmos. A ampliación das aprendizaxes tomará como referentes aqueles obxectivos e competencias clave máis necesarios para a adecuada progresión do alumnado e que para a súa asimilación requiran a mínima intervención docente. Para o alumnado que non adquirise as aprendizaxes e competencias imprescindibles nos dous primeiros trimestres do curso, proporánselle actividades que lles axuden a adquirilas e superar a materia, co obxectivo de que os alumnos e alumnas poidan continuar o seu itinerario formativo.
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	Ademais da metodoloxía indicada na programación didáctica e tendo en conta a situación excepcional na que nos atopamos desde a declaración do estado de alarma e a suspensión das clases presenciais en todas as etapas do sistema educativo, debemos adaptar a metodoloxía, para que as actividades lectivas que se desenvolvan durante o terceiro trimestre do curso 2019-2020 combinen de maneira integrada as actividades a distancia e as presenciais que puidesen levarse a cabo, segundo evolucione a situación sanitaria. Mentres dure a situación excepcional, identificarase o alumnado que ten dificultades para a conexión total ou permanente e aquel que ten conectividade plena. E as actividades deseñáranse tendo en conta estas circunstancias e farase unha adaptación das mesmas á situación persoal do alumnado.

	Identificaranse e valoraranse especialmente as aprendizaxes máis relevantes e imprescindibles para a continuidade do proceso formativo do alumnado, reforzando e consolidando as aprendizaxes realizadas nos dous primeiros trimestres do curso, fomentando as rutinas de traballo e mantendo o hábito de estudo. Personalizarase a metodoloxía de traballo, adaptándonos as circunstancias de cada alumno tendo en conta a dispoñibilidade de conectividade, a competencia dixital e as necesidades educativas detectadas. Todas as tarefas faranse chegar aos alumnos ben a través das plataformas virtuais establecidas ou a través do correo electrónico no caso de carencias tecnolóxicas salientables. O alumnado deberá entregar as tarefas polo mesmo medio. O docente facilitará as correccións e explicacións oportunas adaptándose a situación particular de cada alumno.
Materiais e recursos	➤ Google Classroom. ➤ Videoconferencias Google Meet. ➤ Libros dixitais. ➤ Libro de texto. Bioloxía e Xeoloxía. Editorial Santillana. ➤ Uso habitual das TIC. - Vídeos, fotografías, esquemas, debuxos, etc. ➤ Diversidade de webs educativas, webs de búsqueda, etc. ➤ Correo electrónico G suite. ➤ Ordenador, tableta e /ou Smartphone. ➤ Conexión a internet.

4.- Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	No departamento de Bioloxía e Xeoloxía utilizamos distintas canles de comunicación co alumnado e as familias: • Mensaxería de comunicados de Google Classroom. • Correo electrónico. • Videoconferencias Google Meet. • Abalarmóbil. • Chamadas telefónicas cos nosos teléfonos persoais.
Publicidade	+ Na páxina web do centro e na lapela do departamento de Bioloxía e Xeoloxía. + Mediante o correo electrónico. + Mediante os comunicados Google Classroom. + Mediante videoconferencias.

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: IES RIBEIRA DO LOURO
CURSO: 4º ESO
MATERIA: Cultura Científica
DEPARTAMENTO: Bioloxía e Xeoloxía
DATA: 10/05/2020

ÍNDICE

- 1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.**
- 2.- Avaliación e cualificación.**
- 3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación).**
- 4.- Información e publicidade.**

1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados na 1ª e 2ª avaliación		
Criterio de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias
B1.1. Obter, seleccionar e valorar informacións relacionados con temas científicos da actualidade.	CCIB1.1.1. Analiza un texto científico, valorando de forma crítica o seu contido.	- CAA - CCL
	CCIB1.1.2. Presenta información sobre un tema tras realizar unha procura guiada de fontes de contido científico, utilizando tanto os soportes tradicionais como internet.	- CCL - CD - CAA
B1.2. Valorar a importancia da investigación e o desenvolvemento tecnolóxico na actividade cotiá.	CCIB1.2.1. Analiza o papel da investigación científica como motor da nosa sociedade e a súa importancia ao longo da historia.	- CAA - CCEC
B1.3. Comunicar conclusións e ideas en distintos soportes a públicos diversos, utilizando eficazmente as tecnoloxías da información e da comunicación, para transmitir opinións propias argumentadas.	CCIB1.3.1. Comenta artigos científicos divulgativos realizando valoracións críticas e análises das consecuencias sociais, e defende en público as súas conclusións.	- CCL - CD - CAA - CSIEE
B2.1. Diferenciar as explicacións científicas relacionadas co Universo, o Sistema Solar, a Terra, a orixe da vida e a evolución das especies, daquelas baseadas en opinións ou crenzas.	CCIB2.1.1. Describe as teorías acerca da orixe, a evolución e o final do Universo, e establece os argumentos que as sustentan.	CMCCT
B2.2. Coñecer os feitos históricos e as teorías que xurdiron ao longo da historia sobre a orixe do Universo, e en particular a teoría do Big Bang.	CCIB2.2.1. Recoñece a teoría do Big Bang como explicación á orixe do Universo.	CMCCT
	CCIB2.2.2. Sinala os acontecementos científicos que foron fundamentais para o coñecemento actual do Universo.	CMCCT
B2.3. Describir a organización do Universo e como se agrupan as estrelas e pos planetas.	CCIB2.3.1. Establece a organización do Universo coñecido, e sitúa nel o sistema solar.	CMCCT
	CCIB2.3.2. Determina, coa axuda de exemplos, os aspectos máis salientables da Vía Láctea.	CMCCT
	CCIB2.3.3. Xustifica a existencia da materia escura para explicar a estrutura do Universo.	CMCCT
B2.4. Sinalar que observacións poñen de manifesto a existencia dun burato negro, e cales son as súas características.	CCIB2.4.1. Argumenta a existencia dos buratos negros e describe as súas principais características.	CMCCT
B2.5. Distinguir as fases da evolución das estrelas e relacionalas coa xénese de elementos.	CCIB2.5.1. Coñece as fases da evolución estelar e describe en cal delas atopar o noso Sol.	CMCCT
B2.6. Recoñecer a formación do Sistema Solar.	CCIB2.6.1. Explica a formación do Sistema Solar e describe a súa estrutura e as súas características principais.	CMCCT
B2.7. Indicar as condicións para a vida noutros planetas.	CCIB2.7.1. Indica as condicións que debe cumprir un planeta para que poida albergar vida.	- CAA - CMCCT
	CCIB3.1.1. Relaciona os principais problemas ambientais coas súas causas, e establece as súas consecuencias.	CMCCT
B3.1. Identificar os principais problemas ambientais, as súas causas e os factores que os intensifican; predicir as súas consecuencias e propor solucións.	CCIB3.1.2. Procura e describe solucións aplicables para resolver os principais problemas ambientais.	CCL

		▪ CAA ▪ CSIEE
▪ B3.2. Argumentar sobre o crecemento da poboación humana, a evolución tecnolóxica, os problemas ambientais e a necesidade dunha xestión sustentable dos recursos que proporciona a Terra.	▪ CCIB3.2.1. Coñece e analiza as implicacións ambientais dos principais tratados e dos protocolos internacionais sobre a protección ambientais.	▪ CSC
▪ B3.3. Valorar as graves implicacións sociais, tanto na actualidade como no futuro, da sobreexplotación de recursos naturais, a contaminación, a desertización, a perda de biodiversidade e o tratamento de residuos.	▪ CCIB3.3.1. Recoñece os efectos do cambio climático, establece as súas causas e propón medidas concretas e aplicables, a nivel global e individual, para o reducir.	▪ CSIEE
	▪ CCIB3.3.2. Valora e describe os impactos da sobreexplotación dos recursos naturais, a contaminación, a desertización, os tratamentos de residuos e a perda de biodiversidade, e propón solucións e actitudes persoais e colectivas para os paliar.	▪ CMCCT ▪ CSIEE
▪ B3.4. Saber utilizar climogramas, índices de contaminación, datos de subida do nivel do mar en determinados puntos da costa, etc., interpretando gráficas e presentando conclusións.	▪ CCIB3.4.1. Extrae e interpreta a información en diferentes tipos de representacións gráficas, elaborando informes e establecendo conclusións.	▪ CCL ▪ CSIEE
▪ B3.5. Xustificar a necesidade de procurar novas fontes de enerxía non contaminantes e economicamente viables, para manter o estado de benestar da sociedade actual.	▪ CCIB3.5.1. Establece as vantaxes e inconvenientes das diferentes fontes de enerxía, tanto renovables como non renovables.	▪ CSC
▪ B3.6. Coñecer a pila de combustible como fonte de enerxía do futuro, establecendo as súas aplicacións en automoción, baterías, subministración eléctrica a fogares, etc.	▪ CCIB3.6.1. Describe procedementos para a obtención de hidróxeno como futuro vector enerxético.	▪ CMCCT
	▪ CCIB3.6.2. Explica o principio de funcionamento da pila de combustible, suscitando as súas posibles aplicacións tecnolóxicas e destacando as vantaxes que ofrece fronte aos sistemas actuais.	▪ CSC
▪ B5.1. Realizar estudos sinxelos e presentar conclusións sobre aspectos relacionados cos materiais e a súa influencia no desenvolvemento da humanidade.	▪ CCIB5.1.1. Relaciona o progreso humano coa descuberta das propiedades de certos materiais que permiten a súa transformación e aplicacións tecnolóxicas.	▪ CCEC
	▪ CCIB5.1.2. Analiza a relación dos conflitos entre pobos como consecuencia da explotación dos recursos naturais para obter produtos de alto valor engadido e/ou materiais de uso tecnolóxico.	▪ CSC
▪ B5.2. Coñecer os principais métodos de obtención de materias primas e as súas posibles repercusións sociais e ambientais.	▪ CCIB5.2.1. Describe procesos de obtención de materiais, valorando o seu custo económico e ambiental, e a conveniencia da súa reciclaxe.	▪ CSC
	▪ CCIB5.2.2. Valora e describe o problema ambiental e social dos vertidos tóxicos.	▪ CSC
	▪ CCIB5.2.4. Xustifica a necesidade do aforro, a reutilización e a reciclaxe de materiais en termos económicos e ambientais.	▪ CSC

2.- Avaliación e cualificación	
Avaliación	Procedementos: • Para a avaliación do 1º e 2º trimestre, os procedementos de avaliación son os referidos na Programación Didáctica do departamento de Bioloxía e Xeoloxía do curso académico 19/20. • Para a <i>avaliación do 3º trimestre</i>, as tarefas realizadas dende a declaración do estado de alarma serán valoradas a través dunha rúbrica na que se terá en conta a realización das mesmas e o seu grado de consecución, tendo unha valoración positiva. -- O <i>alumnado coa 1ª e/ou 2ª avaliación suspensa</i> realizará as tarefas propostas para reforzar e recuperar as avaliacións suspensas. Estas actividades que se basearán nos estándares imprescindibles e mínimos esixibles, serán valoradas mediante unha rúbrica que avaliará tanto a entrega e realización como o grado de consecución das mesmas. Se as autoridades sanitarias o permitisen o alumnado que non obteña unha valoración positiva (mínimo 5 puntos) nestas actividades de recuperación poderá realizar unha proba escrita presencial en xuño. As tarefas realizaranse a través de diferentes plataformas virtuais, principalmente Google Classroom ou vía correo electrónico (naqueles casos onde non dispoñan de acceso aos outros recursos). Tamén haberá videoconferencias ou gravacións explicativas (segundo a conectividade). En todo momento haberá un prazo de tempo razoable para a realización das tarefas. Instrumentos: • Para a avaliación do 1º e 2º trimestre os instrumentos de avaliación son os referidos na Programación Didáctica do departamento de Bioloxía e Xeoloxía do curso académico 19/20. • Para a avaliación do 3º trimestre os procedementos e instrumentos de avaliación serán os seguintes: ♦ Caderno do profesor na plataforma Google Classroom, onde se recollen a realización das tarefas propostas (de información, elaboración, investigación, etc.) e as cualificacións das mesmas. ♦ Análise das producións dos alumnos. ♦ Caderno do alumno na plataforma Google Classroom. ♦ Rúbricas de avaliación. ♦ Rexistro das evidencias remitidas polo alumnado a través da aplicación Google Classroom e do correo electrónico.

Cualificación final	Procedemento para obter a cualificación final de curso: A cualificación final será o resultado da suma dos seguintes cálculos de porcentaxes: ❖ 60% da nota media da ordinaria da 1ª avaliación (ata 6 puntos). ❖ 40% da nota media da ordinaria da 2ª avaliación (ata 4 puntos). ❖ 15% do valor da cualificación da 3ª avaliación extra sobre a nota final (ata 1,5 puntos). Deste xeito a valoración da terceira avaliación sempre será positiva para o alumnado. A suma total máxima será de ata 10 puntos e o mínimo para unha avaliación positiva 5. O alumnado, que despois de seguir o plan de reforzo individualizado para recuperar as avaliacións suspensas non acade a avaliación positiva, poderá realizar unha proba presencial escrita se as autoridades sanitarias o permitisen . A nota desta proba determinará a cualificación da avaliación ordinaria de xuño.
Proba extraordinaria de setembro	No caso no que o alumnado non supere a materia en xuño, mediante o plan de reforzo individualizado deseñado para levar a cabo durante o terceiro trimestre e as probas de avaliación que se leven a cabo durante este período, deberá realizar unha proba extraordinaria en setembro. Esta proba extraordinaria basearase nos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados durante o primeiro e segundo trimestre previos á declaración do estado de alarma. Para o alumnado que precise presentarse á proba de setembro deseñase un programa de reforzo individualizado para levar a cabo durante o verán. A cualificación da proba extraordinaria de setembro virá determinada polos seguintes cálculos: ✓ 60% do valor da proba obxectiva de setembro. ✓ 40% do valor da cualificación das tarefas realizadas a partir do plan de reforzo individualizado.
Alumnado de materia pendente	Non hai alumnado nesta situación.

3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)	
Actividades	Seguindo as indicacións establecidas para o desenvolvemento deste terceiro trimestre na nosa Comunidade, desenvolveranse actividades de recuperación, repaso, reforzo e, no seu caso, ampliación das aprendizaxes anteriores que resulten necesarias para todo ou parte do alumnado, flexibilizando os seus plans de traballo e coidando de non penalizar ou afectar ao seu benestar, nin sobrecargalo de tarefas excesivas. Así realizaranse as seguintes tarefas: - <i>Actividades de recuperación e reforzo</i> para o alumnado que non acadou resultados positivos nos estándares de aprendizaxe e competencias traballados nos dous e/ou nun dos trimestres anteriores. - <i>Actividades de ampliación e reforzo</i> dos estándares de aprendizaxe e competencias traballados nos trimestres anteriores para o alumnado que obtivo resultados positivos nos mesmos. A ampliación das aprendizaxes tomará como referentes aqueles obxectivos e competencias clave máis necesarios para a adecuada progresión do alumnado e que para a súa asimilación requiran a mínima intervención docente. Para o alumnado que non adquirise as aprendizaxes e competencias imprescindibles nos dous primeiros trimestres do curso, proporánselle actividades que lles axuden a adquirilas e superar a materia, co obxectivo de que os alumnos e alumnas poidan continuar o seu itinerario formativo.
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	Ademais da metodoloxía indicada na programación didáctica e tendo en conta a situación excepcional na que nos atopamos desde a declaración do estado de alarma e a suspensión das clases presenciais en todas as etapas do sistema educativo, debemos adaptar a metodoloxía, para que as actividades lectivas que se desenvolvan durante o terceiro trimestre do curso 2019-2020 combinen de maneira integrada as actividades a distancia e as presenciais que puidesen levarse a cabo, segundo evolucione a situación sanitaria. Mentres dure a situación excepcional, identificarase o alumnado que ten dificultades para a conexión total ou permanente e aquel que ten conectividade plena. E as actividades deseñáranse tendo en conta estas circunstancias e farase unha adaptación das mesmas á situación persoal do alumnado. Identificaranse e valoraranse especialmente as aprendizaxes máis relevantes e imprescindibles para a continuidade do proceso

	formativo do alumnado, reforzando e consolidando as aprendizaxes realizadas nos dous primeiros trimestres do curso, fomentando as rutinas de traballo e mantendo o hábito de estudo. Personalizarase a metodoloxía de traballo, adaptándonos as circunstancias de cada alumno tendo en conta a dispoñibilidade de conectividade, a competencia dixital e as necesidades educativas detectadas. Todas as tarefas faranse chegar aos alumnos ben a través das plataformas virtuais establecidas ou a través do correo electrónico no caso de carencias tecnolóxicas salientables. O alumnado deberá entregar as tarefas polo mesmo medio. O docente facilitará as correccións e explicacións oportunas adaptándose a situación particular de cada alumno.
Materiais e recursos	➤ Google Classroom. ➤ Videoconferencias Google Meet. ➤ Libros dixitais. ➤ Libro de texto. Cultura Científica. Editorial Anaya. ➤ Uso habitual das TIC. - Vídeos, fotografías, esquemas, debuxos, etc. ➤ Diversidade de webs educativas, webs de búsqueda, etc. ➤ Correo electrónico G suite. ➤ Ordenador, tableta e /ou Smartphone. ➤ Conexión a internet.

4.- Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	No departamento de Bioloxía e Xeoloxía utilizamos distintas canles de comunicación co alumnado e as familias: • Mensaxería de comunicados de Google Classroom. • Correo electrónico. • Videoconferencias Google Meet. • Abalarmóbil. • Chamadas telefónicas cos nosos teléfonos persoais.
Publicidade	✚ Na páxina web do centro e na lapela do departamento de Bioloxía e Xeoloxía. ✚ Mediante o correo electrónico. ✚ Mediante os comunicados Google Classroom. ✚ Mediante videoconferencias.

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: I.E.S. RIBEIRA DO LOURO
CURSO: 1º BACHARELATO
MATERIA: BIOLOXÍA E XEOLOXÍA
DEPARTAMENTO: BIOLOXÍA E XEOLOXÍA
DATA: 10/05/2020

ÍNDICE

- 1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.**
- 2.- Avaliación e cualificación.**
- 3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)**
- 4.- Información e publicidade.**

1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles 1ª e 2ª avaliación

Criterio de avaliación	Estándares de aprendizaxe	COMPETENCIAS
▪ B1.1. Especificar as características dos seres vivos.	▪ BXB1.1.1. Describe as características dos seres vivos: funcións de nutrición, relación e reprodución.	▪ CCL
▪ B1.2. Distinguir bioelemento, oligoelemento e biomolécula.	▪ BXB1.2.1. Identifica e clasifica os bioelementos e as biomoléculas presentes nos seres vivos.	▪ CAA ▪ CMCCT
▪ B1.3. Diferenciar e clasificar os tipos de biomoléculas que constitúen a materia viva, e relacionalos coas súas respectivas funcións biolóxicas na célula.	▪ BXB1.3.1. Distingue as características fisicoquímicas e as propiedades das moléculas básicas que configuran a estrutura celular, e destaca a uniformidade molecular dos seres vivos.	▪ CAA ▪ CMCCT
▪ B1.4. Diferenciar os monómeros constituíntes das macromoléculas orgánicas.	▪ BXB1.4.1. Identifica os monómeros constituíntes das macromoléculas orgánicas.	▪ CAA
▪ B1.5. Recoñecer e identificar algunhas macromoléculas cuxa conformación estea directamente relacionada coa súa función.	▪ BXB1.5.1. Asocia biomoléculas coa súa función biolóxica de acordo coa súa estrutura tridimensional.	▪ CAA ▪ CD
▪ B2.1. Describir a célula como unidade estrutural, funcional e xenética dos seres vivos, e distinguir unha célula procariota dunha eucariota e unha célula animal dunha vexetal, analizando as súas semellanzas e as súas diferenzas.	▪ BXB2.1.1. Interpreta a célula como unha unidade estrutural, funcional e xenética dos seres vivos.	▪ CAA ▪ CMCCT
	▪ BXB2.1.2. Perfila células procariotas e eucarióticas e nomea as súas estruturas.	▪ CAA ▪ CMCCT
▪ B2.2. Identificar os orgánulos celulares, e describir a súa estrutura e a súa función.	▪ BXB2.2.1. Representa esquematicamente os orgánulos celulares e asocia cada orgánulo coa súa función ou coas súas funcións.	▪ CD ▪ CMCCT
	▪ BXB2.2.2. Recoñece e nomea células animais e vexetais mediante microfotografías ou preparacións microscópicas.	▪ CAA ▪ CD
▪ B2.3. Recoñecer e identificar as fases da mitose e da meiose, e argumentar a súa importancia biolóxica.	▪ BXB2.3.1. Describe os acontecementos fundamentais en cada fase da mitose e da meiose.	▪ CCL
▪ B2.4. Establecer as analogías e as diferenzas principais entre os procesos de división celular mitótica e meiótica.	▪ BXB2.4.1. Selecciona as principais analogías e diferenzas entre a mitose e a meiose.	▪ CMCCT ▪ CD
▪ B3.1. Diferenciar os niveis de organización celular e interpretar como se chega ao nivel tisular.	▪ BXB3.1.1. Identifica os niveis de organización celular e determina as súas vantaxes para os seres pluricelulares.	▪ CAA
▪ B3.2. Recoñecer e indicar a estrutura e a composición dos tecidos animais e vexetais, en relación coas súas funcións.	▪ BXB3.2.1. Relaciona tecidos animais e/ou vexetais coas súas células características, asociando a cada unha a súa función.	▪ CMCCT
▪ B3.3. Asociar imaxes microscópicas ao tecido ao que pertencen.	▪ BXB3.3.1. Relaciona imaxes microscópicas co tecido ao que pertencen.	▪ CAA ▪ CD
▪ B7.1. Interpretar os métodos de estudo da Terra e identificar as súas achegas e as súas limitacións.	▪ BXB7.1.1. Caracteriza os métodos de estudo da Terra sobre a base dos procedementos que utiliza e as súas achegas e limitacións.	▪ CMCCT ▪ CD

▪ B7.2. Identificar as capas que conforman o interior do planeta de acordo coa súa composición, diferencíalas das que se establecen en función da súa mecánica, e marcar as discontinuidades e as zonas de transición.	▪ BXB7.2.1. Resume a estrutura e composición do interior terrestre, distinguindo as súas capas en función da súa composición e da súa mecánica, así como as discontinuidades e as zonas de transición entre elas.	▪ CCL
	▪ BXB7.2.2. Sitúa en mapas e esquemas as capas da Terra, e identifica as discontinuidades que permiten diferencíalas.	▪ CMCCT ▪ CD
	▪ BXB7.2.3. Analiza o modelo xeoquímico e xeodinámico da Terra e contrasta o que achega cada un deles ao coñecemento da estrutura da Terra.	▪ CCEC
▪ B7.3. Precisar os procesos que condicionan a estrutura actual terrestre.	▪ BXB7.3.1. Detalla e enumera procesos que deron lugar á estrutura actual do planeta.	▪ CAA ▪ CCL
▪ B7.4. Comprender e diferenciar a teoría da deriva continental de Wegener e a súa relevancia para o desenvolvemento da teoría da tectónica de placas.	▪ BXB7.4.1. Indica as achegas máis relevantes da deriva continental, para o desenvolvemento da teoría da Tectónica de placas.	▪ CCEC
▪ B7.5. Clasificar os bordos de placas litosféricas e sinalar os procesos que acontecen entre eles.	▪ BXB7.5.1. Identifica os tipos de bordos de placas e explica os fenómenos asociados a eles.	▪ CD ▪ CMCCT
▪ B7.6. Aplicar os avances das novas tecnoloxías na investigación xeolóxica.	▪ BXB7.6.1. Distingue métodos desenvolvidos grazas ás novas tecnoloxías, asociándoos coa investigación dun fenómeno natural.	▪ CD ▪ CMCCT
▪ B7.7. Seleccionar e identificar os minerais e os tipos de rochas máis frecuentes, nomeadamente os utilizados en edificios, monumentos e outras aplicacións de interese social ou industrial.	▪ BXB7.7.1. Identifica as aplicacións de interese social ou industrial de determinados tipos de minerais e rochas.	▪ CAA ▪ CSC
▪ B8.1. Relacionar o magmatismo e a tectónica de placas.	▪ BXB8.1.1. Explica a relación entre o magmatismo e a tectónica de placas, e coñece as estruturas resultantes da localización dos magmas en profundidade e en superficie.	▪ CMCCT
▪ B8.2. Categorizar os tipos de magmas sobre a base da súa composición e distinguir os factores que inflúen no magmatismo.	▪ BXB8.2.1. Discrimina os factores que determinan os tipos de magmas, e clasifícaos atendendo á súa composición.	▪ CAA
▪ B8.3. Recoñecer e relacionar a utilidade das rochas magmáticas analizando as súas características, os seus tipos e as súas utilidades.	▪ BXB8.3.1. Diferencia os tipos de rochas magmáticas, identifica as máis frecuentes, con axuda de claves, e relaciona a súa textura co seu proceso de formación.	▪ CAA
▪ B8.4. Establecer as diferenzas de actividade volcánica, asociándoas ao tipo de magma.	▪ BXB8.4.1. Relaciona os tipos de actividade volcánica coas características do magma, e diferencia os produtos emitidos nunha erupción volcánica.	▪ CAA ▪ CMCCT
▪ B8.5. Diferenciar os riscos xeolóxicos derivados dos procesos internos. Vulcanismo e sismicidade.	▪ BXB8.5.1. Analiza os riscos xeolóxicos derivados dos procesos internos. Vulcanismo e sismicidade.	▪ CSC
▪ B8.6. Detallar o proceso de metamorfismo e relacionar os factores que lle afectan cos seus tipos.	▪ BXB8.6.1. Clasifica o metamorfismo en función dos factores que o condicionan.	▪ CMCCT ▪ CAA
▪ B8.7. Identificar rochas metamórficas a partir das súas características e das súas utilidades.	▪ BXB8.7.1. Ordena e clasifica as rochas metamórficas máis frecuentes da codia terrestre, relacionando a súa textura co tipo de metamorfismo experimentado.	▪ CAA
▪ B8.8. Relacionar estruturas sedimentarias e ambientes sedimentarios.	▪ BXB8.8.1. Detalla e discrimina as fases do proceso de formación dunha rocha sedimentaria	▪ CMCCT
▪ B8.9. Explicar a diaxénese e as súas fases.	▪ BXB8.9.1. Describe as fases da diaxénese.	▪ CCL

B8.10. Clasificar as rochas sedimentarias aplicando como criterio as súas distintas orixes.	BXB8.10.1. Ordena e clasifica segundo a súa orixe as rochas sedimentarias máis frecuentes da codia terrestre.	- CAA - CSIEE
B8.11. Analizar os tipos de deformación que experimentan as rochas, establecendo a súa relación cos esforzos a que se ven sometidas.	BXB8.11.1. Asocia os tipos de deformación tectónica cos esforzos aos que se someten as rochas e coas propiedades destas.	CAA
	BXB8.11.2. Relaciona os tipos de estruturas xeolóxicas coa tectónica de placas.	CD
B8.12. Representar os elementos dunha dobra e dunha falla.	BXB8.12.1. Distingue os elementos dunha dobra e clasifícaos atendendo a diferentes criterios.	CMCCT
	BXB8.12.2. Recoñece e clasifica os tipos de falla, identificando os elementos que a constitúen.	- CAA - CMCCT
B9.1. Deducir a existencia de estruturas xeolóxicas e a súa relación co relevo, a partir de mapas topográficos e cortes xeolóxicos dunha zona determinada.	BXB9.1.1. Interpreta e realiza mapas topográficos e cortes xeolóxicos sinxelos.	- CMCCT - CAA
B9.2. Aplicar criterios cronolóxicos para a datación relativa de formacións xeolóxicas e deformacións localizadas nun corte xeolóxico. Describir as grandes divisións do tempo en xeoloxía. Oroxenias e grandes acontecementos xeolóxicos.	BXB9.2.1. Interpreta cortes xeolóxicos e determina a antigüidade dos seu estratos, as discordancias e a historia xeolóxica da rexión, e identifica os grandes acontecementos xeolóxicos ocorridos e as oroxenias.	- CMCCT - CAA
B9.3. Interpretar o proceso de fosilización e os cambios que se producen. Analizar as causas da extinción das especies.	BXB9.3.1. Categoriza os principais fósiles guía e valora a súa importancia para o establecemento da historia xeolóxica da Terra.	- CAA - CMCCT

2.- Avaliación e cualificación	
Avaliación	Procedementos e Instrumentos: • Para a avaliación do 1º e 2º trimestre, os procedementos e instrumentos de avaliación son os referidos na Programación Didáctica do departamento de Bioloxía e Xeoloxía do curso académico 19/20. • Para a avaliación do 3º trimestre os procedementos e instrumentos de avaliación serán os seguintes: ♦ Caderno do profesor na plataforma Google classroom, onde se recollen a realización das tarefas propostas (de información, elaboración, investigación, etc.) e as cualificacións das mesmas. ♦ Análise das producións dos alumnos. ♦ Caderno do alumno na plataforma Google classroom. ♦ Rúbricas de avaliación. • <i>O alumnado coa 1ª e/ou 2ª avaliación suspensa</i> realizará as tarefas propostas para reforzar e recuperar as avaliacións suspensas. Estas actividades que se basearán nos estándares imprescindibles e mínimos esixibles, serán valoradas mediante unha rúbrica que avaliará tanto a entrega e realización como o grado de consecución das mesmas. Se as autoridades sanitarias o permitisen o alumnado que non obteña unha valoración positiva (mínimo 5 puntos) nestas actividades de recuperación poderá realizar unha proba escrita presencial en xuño. As tarefas realizaranse a través de diferentes plataformas virtuais, principalmente Google Classroom ou vía correo electrónico (naqueles casos onde non dispoñan de acceso aos outros recursos). Tamén haberá videoconferencias ou gravacións explicativas (segundo a conectividade). En todo momento haberá un prazo de tempo razoable para a realización das tarefas.
Cualificación final	Procedemento para obter a cualificación final de curso: A cualificación final será o resultado da suma dos seguintes cálculos de porcentaxes: • Resultados acadados na 1ª avaliación: 60% (ata 6 puntos). • Resultados acadados na 2ª avaliación: 40% (ata 4 puntos). • Traballo realizado na 3ª avaliación: 15% (ata 1,5 puntos). Deste xeito a valoración da terceira avaliación sempre será positiva para o alumnado. Traballo centrado nas aprendizaxes e competencias imprescindibles que deberían desenvolver os alumnos e as alumnas, en función da súa etapa, curso e materia. A suma total máxima será de ata 10 puntos e o mínimo para unha avaliación positiva 5. ❖ Para o alumnado que non adquirise as aprendizaxes e competencias imprescindibles nos dous primeiros trimestres do curso,

	proporánselle actividades que lles axuden a adquirilas e superar a materia, co obxectivo de que os alumnos e alumnas poidan continuar o seu itinerario formativo. A cualificación das mesmas realizarase mediante unha rubrica de avaliación acordada polo departamento de Bioloxía e Xeoloxía. ❖ O alumnado, que despois de seguir o plan de reforzo individualizado para recuperar as avaliacións suspensas non acade a avaliación positiva, poderá realizar unha proba presencial escrita se as autoridades sanitarias o permitisen . A nota desta proba determinará a cualificación da avaliación ordinaria de xuño.
Proba extraordinaria de setembro	• En todo caso o alumnado que non supere a materia, en xuño, mediante as probas ou tarefas de recuperación deseñadas para tal fin, deberá realizar a proba extraordinaria de setembro, de contidos mínimos, de toda a materia. Cun porcentaxe do 70% do valor da cualificación global. • Para o alumnado que precise presentarse a proba extraordinaria de setembro proporase un plan de traballo para o verán. A realización axeitada do plan de traballo poderá ser cualificada con ata un 30% do valor da cualificación global.
Alumnado de materia pendente	Criterios de avaliación: B1.1. Especificar as características dos seres vivos. B1.2. Distinguir bioelemento, oligoelemento e biomolécula. B1.3. Diferenciar e clasificar os tipos de biomoléculas que constitúen a materia viva, e relacionalos coas súas respectivas funcións biolóxicas na célula. B1.4. Diferenciar os monómeros constituíntes das macromoléculas orgánicas. B1.5. Recoñecer e identificar algunhas macromoléculas cuxa conformación estea directamente relacionada coa súa función. B2.1. Describir a célula como unidade estrutural, funcional e xenética dos seres vivos, e distinguir unha célula procariota dunha eucariota e unha célula animal dunha vexetal, analizando as súas semellanzas e as súas diferenzas. B2.2. Identificar os orgánulos celulares, e describir a súa estrutura e a súa función. B2.3. Recoñecer e identificar as fases da mitose e da meiose, e argumentar a súa importancia biolóxica. B2.4. Establecer as analoxías e as diferenzas principais entre os procesos de división celular mitótica e meiótica. B3.1. Diferenciar os niveis de organización celular e interpretar como se chega

ao nivel tisular.

B3.2. Recoñecer e indicar a estrutura e a composición dos tecidos animais e vexetais, en relación coas súas funcións.

B3.3. Asociar imaxes microscópicas ao tecido ao que pertencen.

B4.1. Coñecer e indicar os grandes grupos taxonómicos de seres vivos.

B4.2. Interpretar os sistemas de clasificación e nomenclatura dos seres vivos.

B4.3. Definir o concepto de biodiversidade e coñecer e identificar os principais índices de cálculo de diversidade biolóxica.

B4.4. Coñecer e indicar as características dos tres dominios e os cinco reinos en que se clasifican os seres vivos.

B4.9. Relacionar a biodiversidade co proceso evolutivo.

B4.10. Describir o proceso de especiación e enumerar os factores que o condicionan.

B4.11. Recoñecer e indicar a importancia biogeográfica da Península Ibérica no mantemento da biodiversidade e a aportación de Galicia á biodiversidade.

B4.12. Coñecer e indicar a importancia das illas como lugares que contribúen á biodiversidade e á evolución das especies.

B4.13. Definir o concepto de endemismo, e coñecer e identificar os principais endemismos da flora e da fauna españolas e galegas.

B4.15. Coñecer e indicar as principais causas de perda de biodiversidade, así como as ameazas máis importantes para a extinción de especies.

B4.16. Enumerar as principais causas de orixe antrópica que alteran a biodiversidade.

B4.17. Comprender e diferenciar os inconvenientes producidos polo tráfico de especies exóticas e pola liberación no medio de especies alóctonas ou invasoras.

B5.1. Describir como se realiza a absorción da auga e os sales minerais.

B5.2. Coñecer e identificar a composición do zume bruto e os seus mecanismos de transporte.

B5.3. Explicar os procesos de transpiración, intercambio de gases e gutación.

B5.4. Coñecer e identificar a composición do zume elaborado e os seus mecanismos de transporte.

B5.5. Comprender e diferenciar as fases da fotosíntese e os factores que afectan o proceso.

- B5.6. Salientar a importancia biolóxica da fotosíntese.
- B5.7. Explicar a función de excreción en vexetais e as substancias producidas polos tecidos secretores.
- B5.8. Describir tropismos e nastias, e ilustralos con exemplos.
- B5.11. Comprender e diferenciar os efectos da temperatura e da luz no desenvolvemento das plantas.
- B5.12. Entender os mecanismos de reprodución asexual e a reprodución sexual nas plantas.
- B5.13. Diferenciar os ciclos biolóxicos de briofitas, pteridofitas e espermafitas, e as súas fases e estruturas características.
- B5.14. Entender os procesos de polinización e de dobre fecundación nas espermafitas. Formación da semente e o froito.
- B5.15. Coñecer e indicar os mecanismos de diseminación das sementes e os tipos de xerminación.
- B5.16. Coñecer e relacionar as formas de propagación dos froitos.
- B5.17. Recoñecer e relacionar as adaptacións máis características dos vexetais aos medios en que habitan.
- B6.1. Comprender e discriminar os conceptos de nutrición heterótrofa e de alimentación.
- B6.2. Distinguir os modelos de aparellos dixestivos dos invertebrados.
- B6.3. Distinguir os modelos de aparellos dixestivos dos vertebrados.
- B6.4. Diferenciar a estrutura e a función dos órganos do aparello dixestivo e as súas glándulas.
- B6. 5. Coñecer e relacionar a importancia de pigmentos respiratorios no transporte de osíxeno.
- B6.6. Comprender e describir os conceptos de circulación aberta e pechada, circulación simple e dobre, incompleta ou completa.
- B6.7. Coñecer e relacionar a composición e a función da linfa.
- B6.8. Distinguir respiración celular de respiración (ventilación e intercambio gasoso).
- B6.9. Coñecer e indicar os tipos de aparellos respiratorios en invertebrados e vertebrados.
- B6.10. Definir o concepto de excreción e relacionalo cos obxectivos que

persegue.

B6.11. Enumerar os principais produtos de excreción e sinalar as diferenzas apreciábeis nos grupos de animais en relación con estes produtos.

B6.12. Describir os principais tipos órganos e aparellos excretores nos distintos grupos de animais.

B6.13. Estudar a estrutura das nefronas e o proceso de formación dos ouriños.

B6.14. Coñecer e relacionar mecanismos específicos ou singulares de excreción en vertebrados.

Cráterios de cualificación:

Realizáronse plans de reforzo individualizado e entregáronse boletíns de actividades ao alumnado para traballar durante este curso académico 19/20, tal e como está reflexado na Programación Didáctica do departamento. A realización e entrega deste material por parte do alumnado ten data anterior ao estado de alarma (13 de marzo).

A cualificación final na convocatoria de xuño correspóndese co seguinte:

- 100% da cualificación obtida nos boletíns de actividades realizados polo alumnado.

As actividades serán valoradas mediante unha rúbrica que avaliará tanto a entrega e realización como o grado de consecución das mesmas.

O alumnado que non acade unha valoración positiva (mínimo 5 puntos) poderá realizar unha proba escrita presencial no mes de xuño, sempre e cando as autoridades sanitarias así o dispoñan. A nota obtida nesta proba corresponderase coa cualificación final da materia pendente.

O alumnado que na avaliación ordinaria de xuño non acadase unha valoración positiva terá que presentarse á proba extraordinaria de setembro. A nota obtida nesta proba corresponderase coa cualificación final da materia pendente.

Procedementos e instrumentos de avaliación:

- Boletíns de actividades desenvolvido durante o curso 19/20 , cuxas datas de entrega son anteriores o 3 de marzo.
  - Boletín 1ª e 2ª avaliación.
  - Boletín 3ª avaliación
- Rexistro da entrega e das cualificacións dos boletíns de actividades que permitan unha avaliación obxectiva.
- Rúbrica de avaliación.

3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)	
Actividades	Durante o terceiro trimestre desenvolveranse actividades de recuperación, repaso, reforzo e, no seu caso, ampliación das aprendizaxes anteriores que resulten necesarias para todo ou parte do seu alumnado, flexibilizando os seus plans de traballo e coidando de non penalizar ou afectar ao benestar do seu alumnado, nin sobrecargalo de tarefas excesivas. • A ampliación das aprendizaxes tomará como referentes aqueles obxectivos e competencias clave máis necesarios para a adecuada progresión do alumnado e que para a súa asimilación requiran a mínima intervención docente. • Para o alumnado que non adquirise as aprendizaxes e competencias imprescindibles nos dous primeiros trimestres do curso, proporánselle actividades que lles axuden a adquirilas e superar a materia, co obxectivo de que os alumnos e alumnas poidan continuar o seu itinerario formativo.
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	• A metodoloxía empregada durante o primeiro trimestres e a fase presencial do segundo trimestre foi a referida na Programación Didáctica do departamento de Bioloxía e Xeoloxía do curso académico 19/20. • Ademais da metodoloxía indicada na programación didáctica e tendo en conta a situación excepcional na que nos atopamos desde a declaración do estado de alarma e a suspensión das clases presenciais en todas as etapas do sistema educativo de España, debemos adaptar a metodoloxía, para que as actividades lectivas que se desenvolvan durante o terceiro trimestre do curso 2019-2020 combinen de maneira integrada as actividades a distancia e as presenciais que puidesen levarse a cabo, segundo evolucione a situación sanitaria. ➤ Identificando e valorando especialmente as aprendizaxes máis relevantes e imprescindibles para a continuidade do proceso formativo do alumnado, reforzando e consolidando as aprendizaxes realizadas nos dous primeiros trimestres do curso, fomentando as rutinas de traballo e mantendo o hábito de estudo. ➤ Priorizando a progresión e consecución dos obxectivos xerais establecidos para a etapa e o desenvolvemento das competencias clave correspondentes fronte á superación dos criterios de avaliación específicos de cada materia. ➤ Levando a cabo actividades de avaliación no terceiro

	trimestre, que terán en todo caso carácter diagnóstico, polo mecanismo que o noso centro ven utilizando para comunicarse co alumnado no desenvolvemento do proceso de ensino-aprendizaxe desde a suspensión da actividade presencial. ➤ Personalizando a metodoloxía de traballo, adaptándonos as circunstancias de cada alumno tendo en conta a dispoñibilidade de conectividade, a competencia dixital e as necesidades educativas detectadas.
Materiais e recursos	➤ Google classroom. ➤ Libro de texto. Bioloxía e Xeoloxía. Editorial SM. ➤ Libros dixitais. ➤ Uso habitual das TIC. - Vídeos, fotografías, esquemas, debuxos, etc. ➤ Diversidade de webs educativas, webs de búsqueda, etc. ➤ Correo electrónico G suite. ➤ Videoconferencias Google meet. ➤ Ordenador, tableta e /ou Smartphone. ➤ Conexión a internet.

4.- Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	No departamento de Bioloxía e Xeoloxía utilizamos distintas canles de comunicación co alumnado e as familias: • Mensaxería de comunicados de Google classroom. • Correo electrónico. • Videoconferencias Google meet. • Abalarmóbil. • Chamadas telefónicas cos nosos teléfonos persoais.
Publicidade	➤ Na páxina web do centro. ➤ Mediante o correo electrónico. ➤ Mediante os comunicados Google classroom. ➤ Mediante Videoconferencias.

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: IES RIBEIRA DO LOURO

CURSO: 2019-2020

MATERIA: Cultura Científica - 1º de Bacharelato

DEPARTAMENTO: Bioloxía e xeoloxía

DATA: 10 de maio de 2020

Instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/20, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

ÍNDICE

- 1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.**
- 2.- Avaliación e cualificación.**
- 3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)**
- 4.- Información e publicidade.**

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados na 1ª e 2ª avaliación

Critério de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias
B1.1. Obter, seleccionar e valorar informacións relacionadas con temas científicos da actualidade.	CCIB1.1.1. Analiza un texto científico e valora de forma crítica o seu contido.	▪ CAA ▪ CCL
	CCIB1.1.2. Presenta información sobre un tema tras realizar unha procura guiada de fontes de contido científico, utilizando tanto os soportes tradicionais como internet.	▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
B1.2. Valorar a importancia da investigación e o desenvolvemento tecnolóxico na actividade cotiá.	CCIB1.2.1. Analiza o papel da investigación científica como motor da nosa sociedade e a súa importancia ao longo da historia.	▪ CAA ▪ CCEC
B1.3. Comunicar conclusións e ideas en distintos soportes a públicos diversos, utilizando eficazmente as tecnoloxías da información e da comunicación para transmitir opinións propias argumentadas.	CCIB1.3.1. Comenta artigos científicos divulgativos realizando valoracións críticas e análise das consecuencias sociais, e defende en público as súas conclusións.	▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE
B2.1. Xustificar a teoría de deriva continental en función das evidencias experimentais que a apoian.	CCIB2.1.1. Xustifica a teoría de deriva continental a partir das probas xeográficas, paleontolóxicas, xeolóxicas e paleoclimáticas.	▪ CMCCT
B2.4. Coñecer e describir os últimos avances científicos sobre a orixe da vida na Terra e enunciar as teorías científicas que explican a orixe da vida na Terra, diferenciándoas das baseadas en crenzas.	CCIB2.4.1. Coñece e explica as teorías acerca da orixe da vida na Terra.	▪ CMCCT
	CCIB2.4.2. Describe as últimas investigacións científicas en torno ao coñecemento da orixe e o desenvolvemento da vida na Terra.	▪ CCEC
B2.5. Establecer as probas que apoian a teoría da selección natural de Darwin e utilízala para explicar a evolución dos seres vivos na Terra, enfrontándoa a teorías non científicas.	CCIB2.5.1. Describe as probas biolóxicas, paleontolóxicas e moleculares que apoian a teoría da evolución das especies.	▪ CMCCT
	CCIB2.5.2. Enfronta as teorías de Darwin e Lamarck para explicar a selección natural.	▪ CMCCT
	CCIB2.5.3. Enfronta o neodarwinismo coas explicacións non científicas sobre a evolución.	▪ CMCCT
B2.6. Recoñecer a evolución desde os primeiros homínidos ata o ser humano actual e establecer as adaptacións que nos fixeron evolucionar.	CCIB2.6.1. Establece as etapas evolutivas dos homínidos ata chegar ao Homo Sapiens, salientando as súas características fundamentais, como a capacidade cranial e altura.	▪ CMCCT
	CCIB2.6.2. Valora de forma crítica as informacións asociadas ao Universo, á Terra e á orixe das especies, distinguindo entre información científica real, opinión e ideoloxía.	▪ CSC
B4.1. Recoñecer os feitos históricos máis salientables para o estudo da xenética.	CCIB4.1.1. Coñece e explica o desenvolvemento histórico dos estudos levados a cabo dentro do campo da xenética.	▪ CCEC

B4.2. Obter, seleccionar e valorar informacións sobre o ADN, o código xenético, a enxeñaría xenética e as súas aplicacións médicas.	CCIB4.2.1. Sabe situar a información xenética que posúe calquera ser vivo, establecendo a relación xerárquica entre as estruturas, desde o nucleótido ata os xenes responsables da herdanza.	▪ CAA ▪ CD
B4.3. Coñecer os proxectos que se desenvolven actualmente como consecuencia de descifrar o xenoma humano, tales como HapMap e Encode.	CCIB4.3.1. Coñece e explica a forma en que se codifica a información xenética no ADN, xustificando a necesidade de obter o xenoma completo dun individuo e descifrar o seu significado.	▪ CMCCT
B4.8. Identificar algúns problemas sociais e dilemas morais debidos á aplicación da xenética: obtención de transxénicos, reprodución asistida e clonación	CCIB4.8.1. Valora de xeito crítico os avances científicos relacionados coa xenética, os seus usos e as súas consecuencias médicas e sociais.	▪ CSC
B5.3. Tomar conciencia dos beneficios e dos problemas que pode orixinar o constante avance tecnolóxico.	CCIB5.3.1. Valora de xeito crítico a constante evolución tecnolóxica e o consumismo que orixina na sociedade.	▪ CSC
B5.6. Demostrar que se é consciente da importancia das novas tecnoloxías na sociedade actual, mediante a participación en debates, elaboración de redaccións e/ou comentarios de texto.	CCIB5.6.1. Sinala as implicacións sociais do desenvolvemento tecnolóxico.	▪ CCL ▪ CSC

2. Avaliación e cualificación	
Avaliación	Procedementos e instrumentos para a avaliación do 1º e 2º trimestre: empregaranse os detallados na programación didáctica do departamento de Bioloxía e Xeoloxía do curso académico 2019-2020.
	<u>Procedementos</u> para a avaliación do 3º trimestre: Teranse en conta as tarefas realizadas dende a declaración do estado de alarma, e serán valoradas a través dunha rúbrica na que se terán en conta a realización das mesmas e o grao de consecución. Tendo unha valoración positiva Alumnado con 1º e/ ou 2ª avaliación suspensa: Realizará as tarefas propostas do plan de reforzo proposto para ese fin. As tarefas propostas basearanse nos estándares imprescindibles e mínimos esixibles indicados no apartado 1. <u>Instrumentos</u> para a avaliación do 3º trimestre : ✓ Caderno do profesor da aplicación Google Classroom onde se recollen e rexistran as tarefas propostas e as cualificacións das mesmas ✓ Rexistro das evidencias remitidas polo alumnado a través da aplicación Google Classroom e do correo electrónico ✓ Análise das producións do alumnado ✓ Rúbricas de avaliación (valorarase tanto a entrega e realización das tarefas coma o grao de consecución das mesmas). Se as autoridades sanitarias o permitisen o alumnado que non obteña unha valoración positiva (mínimo 5 puntos) nestas actividades de reforzo poderá realizar unha proba escrita presencial en xuño.
Cualificación final	O procedemento para obter a cualificación final de curso será o seguinte: sumatorio dos resultados acadados nos tres trimestres unha vez aplicadas as seguintes porcentaxes: ➤ 60% valor cualificación da primeira avaliación ➤ 40% valor cualificación da segunda avaliación ➤ 15% valor cualificación da terceira avaliación. Deste xeito a valoración da terceira avaliación sempre terá a consideración de beneficiosa para o alumnado. A valoración da terceira avaliación farase tendo en conta os procedementos e instrumentos detallados no apartado anterior. A suma total máxima será de ata 10 puntos e o mínimo para unha

	avaliación positiva 5 puntos.
Proba extraordinaria de setembro	En todo caso o alumnado que non supere a materia en xuño, mediante o plan de reforzo individualizado deseñado para levar a cabo durante o terceiro trimestre e as probas de avaliación que se leven a cabo durante este período, deberá realizar unha proba extraordinaria en setembro. Esta proba extraordinaria basearase nos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados durante o primeiro e segundo trimestre (previos á declaración do estado de alarma polo RD463/2020). Asemade, para o alumnado que precise presentarse á proba de setembro deseñase un programa de reforzo individualizado para levar a cabo durante o verán. A cualificación da proba extraordinaria de setembro virá determinada polos seguintes cálculos: ➤ 60% do valor da proba obxectiva de setembro ➤ 40% do valor da cualificación das tarefas realizadas a partir do plan de reforzo individualizado.
Alumnado de materia pendente	Criterios de avaliación: Non se contempla xa que non hai alumnado nestas condicións Criterios de cualificación: Non se contempla xa que non hai alumnado nestas condicións. Procedementos e instrumentos de avaliación: Non se contempla xa que non hai alumnado nestas condicións.

3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)	
Actividades	Seguindo as indicacións referidas nas instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/2020, nos centros docentes da C.A. de Galicia. Na materia de Cultura científica de 1º de bacharelato, levaranse a cabo as seguintes actividades: ▪ <u>Actividades de recuperación e reforzo</u> para o alumnado que non acadou resultados positivos nos estándares de aprendizaxe e competencias traballados nos dous e/ou nun dos trimestres anteriores. ▪ <u>Actividades de ampliación e reforzo</u> dos estándares de aprendizaxe e competencias traballados nos trimestres anteriores para o alumnado que obtivo resultados positivos nos mesmos. ▪ <u>Actividades de ampliación</u> tendo como referencia os estándares de aprendizaxe e competencia imprescindibles para traballar na terceira avaliación. Para o alumnado que acadou resultados positivos na primeira e segunda avaliación.
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	A metodoloxía empregada, dado a excepcionalidade da situación, ven determinada pola necesidade de promover á aprendizaxe continua e de modo non presencial, agás que as autoridades sanitarias recomenden á volta ás aulas. De ser o caso retomaríase a metodoloxía especificada na programación proposta polo departamento para o curso 2019/2020. Mentres dure a situación excepcional, identificarase o alumnado que ten dificultades para a conexión total ou permanente e aquel que ten conectividade plena. As actividades serán deseñadas tendo en conta estas circunstancias e farase unha adaptación destas á situación persoal do alumnado. As actividades serán deseñadas de tal xeito que potencien a autonomía, a organización e autorregulación da aprendizaxe por parte do alumnado, sendo a profesora acompañante e orientadora deste proceso e prestando a axuda necesaria mediante a tecnoloxía dispoñible para tal fin (correo electrónico, vídeo conferencia, teléfono, classroom). A metodoloxía de traballo será personalizada, adaptándose ás circunstancias do alumnado, tendo en conta a conectividade, autonomía, competencia dixital e necesidades educativas detectadas. En todo momento haberá un tempo e prazo razoable para a

	realización e entrega das tarefas.
Materiais e recursos	▪ Google classroom. ▪ Google meet. ▪ Libro de texto da materia. Cultura Científica. Editorial Anaya. ▪ Libros dixitais liberados por diversas editoriais. ▪ Laboratorios virtuais. ▪ Webs educativas e de procura de información. ▪ Plataformas educativas. ▪ Prensa dixital. ▪ Revistas científicas dixitais. ▪ Blogs de contido científico. ▪ Recursos TIC diversos (plataformas de vídeo, audios, fotografías, infografías,...). ▪ Correo electrónico G suite. ▪ Ordenador, Tablet, Smartphone. ▪ Conexión a internet.

4. Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	No departamento de Bioloxía e Xeoloxía utilizamos diversas canles de comunicación co alumnado e as familias: ▪ Correo electrónico. ▪ Mensaxería de comunicación de Google Classroom. ▪ Videoconferencias con Google Meet. ▪ Abalarmóbil. ▪ Chamadas telefónicas cos teléfonos persoais do profesorado.
Publicidade	Mediante: ▪ A páxina Web do centro. ▪ A páxina do departamento. ▪ O correo electrónico. ▪ Mensaxería de comunicación de Google Classroom. ▪ Abalarmóbil.

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: IES RIBEIRA DO LOURO
CURSO: 2019-2020
MATERIA: Anatomía aplicada
DEPARTAMENTO: Bioloxía e xeoloxía
DATA: 10 de maio de 2020

ÍNDICE

- 1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.**
- 2.- Avaliación e cualificación.**
- 3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)**
- 4.- Información e publicidade.**

1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados na 1ª e 2ª avaliación

Criterio de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias
B2.1. Interpretar o funcionamento do corpo humano como o resultado da integración anatómica e funcional dos elementos que conforman os seus niveis de organización e que o caracterizan como unha unidade estrutural e funcional.	AAB2.1.1. Diferencia os niveis de organización do corpo humano	▪ CMCCT
	AAB2.1.2. Describe a organización xeral do corpo humano utilizando diagramas e modelos.	▪ CMCCT
	AAB2.1.3. Especifica as funcións vitais do corpo humano, sinalando as súas características máis salientables.	▪ CMCCT
	AAB2.1.4. Localiza os órganos e os sistemas, e relaciónaos coas súas funcións.	▪ CMCCT ▪ CAA
B3.1. Recoñecer a estrutura e o funcionamento do sistema locomotor humano en movementos propios das actividades artísticas, razoando as relacións funcionais que se establecen entre as súas partes.	AAB3.1.1. Describe a estrutura e a función do sistema esquelético en relación coa mobilidade do corpo humano	▪ CMCCT ▪ CAA
	AAB3.1.2. Identifica o tipo de óso vinculándoo coa súa función.	▪ CMCCT ▪ CAA
	AAB3.1.3. Diferencia os tipos de articulacións en relación coa mobilidade que permiten	▪ CMCCT ▪ CAA
	AAB3.1.4. Describe a estrutura e a función do sistema muscular, identificando a súa funcionalidade como parte activa do sistema locomotor.	▪ CMCCT ▪ CAA
	AAB3.1.5. Diferencia os tipos de músculo en relación coa súa función.	▪ CMCCT ▪ CAA
	AAB3.1.6. Describe a fisioloxía e o mecanismo da contracción muscular.	▪ CMCCT
B3.2. Analizar a execución de movementos aplicando os principios anatómicos funcionais, a fisioloxía muscular e as bases da biomecánica, e establecendo relacións razoadas.	AAB3.2.1. Interpreta os principios da mecánica e da cinética, aplicándoos ao funcionamento do aparello locomotor e ao movemento.	▪ CMCCT ▪ CAA
	AAB3.2.2. Identifica os ósos, as articulacións e os músculos principais implicados en diversos movementos, utilizando a terminoloxía axeitada.	▪ CCL

		▪ CMCCT
	AAB3.2.3. Relaciona a estrutura muscular coa súa función na execución dun movemento e as forzas que actúan neste.	▪ CMCCT ▪ CAA
	AAB3.2.6. Argumenta os efectos da práctica sistematizada de exercicio físico sobre os elementos estruturais e funcionais do sistema locomotor, en relación coas actividades artísticas e os estilos de vida.	▪ CMCCT ▪ CAA
B3.3. Valorar a corrección postural e identificar os malos hábitos posturais, co fin de traballar de forma segura e evitar lesións.	AAB3.3.1. Identifica as alteracións máis importantes derivadas do mal uso postural e propón alternativas saudables	▪ CMCCT ▪ CAA
B3.4. Identificar as lesións máis comúns do aparello locomotor nas actividades artísticas, en relación coas súas causas fundamentais.	AAB3.4.1. Identifica as principais patoloxías e lesións relacionadas co sistema locomotor nas actividades artísticas, e xustifica as súas causas principais.	▪ CMCCT ▪ CAA
B4.1. Identificar o papel do sistema cardiopulmonar no rendemento das actividades artísticas corporais	AAB4.1.1. Describe a estrutura e a función dos pulmóns, detallando o intercambio de gases que ten lugar neles e a dinámica de ventilación pulmonar asociada	▪ CMCCT
	AAB4.1.2. Describe a estrutura e a función do sistema cardiovascular, explicando a regulación e a integración de cada compoñente.	▪ CMCCT
	AAB4.1.3. Relaciona o latexo cardíaco, o volume e a capacidade pulmonar coa actividade física asociada a actividades artísticas de diversa índole.	▪ CMCCT ▪ CAA
B4.2. Relacionar o sistema cardiopulmonar coa saúde, recoñecendo hábitos e costumes saudables para o sistema cardiorrespiratorio e o aparello de fonación, nas accións motoras inherentes ás actividades artísticas corporais e na vida cotiá.	AAB4.2.2. Identifica a estrutura anatómica do aparello de fonación, e describe as interaccións entre as estruturas que o integran.	▪ CMCCT ▪ CAA
	AAB4.2.3. Identifica as principais patoloxías que afectan o sistema cardiopulmonar en relación coas causas máis habituais e cos seus efectos nas actividades artísticas	▪ CMCCT ▪ CAA
	AAB4.2.4. Identifica as principais patoloxías que afectan o aparello de fonación en relación coas causas máis habituais.	▪ CMCCT ▪ CAA
	AAB4.2.4.5. Recoñece hábitos e costumes saudables para o sistema cardiorrespiratorio e o aparello de fonación, nas accións motoras inherentes ás actividades artísticas corporais e na vida cotiá.	▪ CMCCT

B8.1. Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación para mellorar o seu proceso de aprendizaxe, procurando fontes de información axeitadas e participando en ámbitos colaborativos con intereses comúns.	AAB8.1.1. Compila información, utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación, de forma sistematizada e aplicando criterios de procura que garantan o acceso a fontes actualizadas e rigorosas na materia.	▪ CD ▪ CAA
	AAB8.1.2. Comunica e comparte a información coa ferramenta tecnolóxica axeitada, para a súa discusión ou difusión.	▪ CCL ▪ CD ▪ CSC
B8.2. Aplicar destrezas de investigación experimentais sinxelas coherentes cos procedementos da ciencia, utilizándoas na resolución de problemas que traten do funcionamento do corpo humano, a saúde e a motricidade humana.	AAB8.2.1. Aplica unha metodoloxía científica na formulación e na resolución de problemas sinxelos sobre algunhas funcións importantes da actividade artística	▪ CMCCT ▪ CAA
	AAB8.2.2. Aмосa curiosidade, creatividade, actividade indagadora e espírito crítico, e reconece que son trazos importantes para aprender a aprender.	▪ CAA ▪ CSIEE
	AAB8.2.3. Coñece e aplica métodos de investigación que permitan desenvolver proxectos propios.	▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSIEE
B8.3. Demostrar de xeito activo motivación, interese e capacidade para o traballo en grupo e para a asunción de tarefas e responsabilidades.	AAB8.3.1. Participa na planificación das tarefas, asumindo o traballo encomendado, e comparte as decisións tomadas en grupo.	▪ CAA ▪ CSIEE
	AAB8.3.2. Valora e reforza as achegas enriquecedoras dos compañeiros e das compañeiras, e apoia o traballo das demais persoas.	▪ CAA ▪ CSC

2.- Avaliación e cualificación	
Avaliación	Procedementos e instrumentos para a avaliación do 1º e 2º trimestre: empregaranse os detallados na programación didáctica do departamento de Bioloxía e Xeoloxía do curso académico 2019-2020.
	<u>Procedementos</u> e instrumentos para a avaliación do 3º trimestre : Teranse en conta as tarefas realizadas dende a declaración do estado de alarma, e serán valoradas a través dunha rúbrica na que se terán en conta a realización das mesmas e o grao de consecución. Tendo unha valoración positiva Alumnado con 1º e/ ou 2ª avaliación suspensa: Realizará as tarefas propostas do plan de reforzo proposto para ese fin. As tarefas propostas basearanse nos estándares imprescindibles e mínimos esixibles indicados no apartado 1. <u>Instrumentos</u> para a avaliación do 3º trimestre ✓ Caderno do profesor da aplicación Google Classroom onde se recollen e rexistran as tarefas propostas e as cualificacións das mesmas ✓ Rexistro das evidencias remitidas polo alumnado a través da aplicación Google Classroom e do correo electrónico ✓ Análise das producións do alumnado ✓ Rúbricas de avaliación (valorarase tanto a entrega e realización das tarefas coma o grao de consecución das mesmas). Se as autoridades sanitarias o permitisen o alumnado que non obteña unha valoración positiva (mínimo 5 puntos) nestas actividades de reforzo poderá realizar unha proba escrita presencial en xuño
Cualificación final	O procedemento para obter a cualificación final de curso será o seguinte: sumatorio dos resultados acadados nos tres trimestres unha vez aplicadas as seguintes porcentaxes: ➤ 60% valor cualificación da primeira avaliación ➤ 40% valor cualificación da segunda avaliación ➤ 15% valor cualificación da terceira avaliación. Deste xeito a valoración da terceira avaliación sempre terá a consideración de beneficiosa para o alumnado. A valoración da terceira avaliación farase tendo en conta os procedementos e instrumentos detallados no apartado anterior. A suma total máxima será de ata 10 puntos e o mínimo para unha avaliación positiva 5 puntos.

Proba extraordinaria de setembro	En todo caso o alumnado que non supere a materia en xuño, mediante o plan de reforzo individualizado deseñado para levar a cabo durante o terceiro trimestre e as probas de avaliación que se leven a cabo durante este período, deberá realizar unha proba extraordinaria en setembro. Esta proba extraordinaria basearase nos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados durante o primeiro e segundo trimestre (previos á declaración do estado de alarma polo RD463/2020). Asemade, para o alumnado que precise presentarse á proba de setembro deseñase un programa de reforzo individualizado para levar a cabo durante o verán. A cualificación da proba extraordinaria de setembro virá determinada polos seguintes cálculos: ➤ 60% do valor da proba obxectiva de setembro ➤ 40% do valor da cualificación das tarefas realizadas a partir do plan de reforzo individualizado.
Alumnado de materia pendente	Criterios de avaliación: Non se contempla xa que non hai alumnado nestas condicións Criterios de cualificación: Non se contempla xa que non hai alumnado nestas condicións. Procedementos e instrumentos de avaliación: Non se contempla xa que non hai alumnado nestas condicións.

3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)	
Actividades	Seguindo as indicacións referidas nas instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/2020, nos centros docentes da C.A. de Galicia. Na materia de Anatomía Aplicada, levaranse a cabo as seguintes actividades: ▪ <u>Actividades de recuperación e reforzo</u> para o alumnado que non acadou resultados positivos nos estándares de aprendizaxe e competencias traballados nos dous e/ou nun dos trimestres anteriores. ▪ <u>Actividades de ampliación e reforzo</u> dos estándares de aprendizaxe e competencias traballados nos trimestres anteriores para o alumnado que obtivo resultados positivos nos mesmos. ▪ <u>Actividades de ampliación</u> tendo como referencia os estándares de aprendizaxe e competencia imprescindibles para traballar na terceira avaliación. Para o alumnado que acadou resultados positivos na primeira e segunda avaliación.
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	A metodoloxía empregada, dado a excepcionalidade da situación, ven determinada pola necesidade de promover á aprendizaxe continua e de modo non presencial, agás que as autoridades sanitarias recomenden á volta ás aulas. De ser o caso retomaríase a metodoloxía especificada na programación proposta polo departamento para o curso 2019/2020. Mentres dure a situación excepcional, identificarase o alumnado que ten dificultades para a conexión total ou permanente e aquel que ten conectividade plena. As actividades serán deseñadas tendo en conta estas circunstancias e farase unha adaptación destas á situación persoal do alumnado. As actividades serán deseñadas de tal xeito que potencien a autonomía, a organización e autorregulación da aprendizaxe por parte do alumnado, sendo a profesora acompañante e orientadora deste proceso e prestando a axuda necesaria mediante a tecnoloxía dispoñible para tal fin (correo electrónico, vídeo conferencia, teléfono, classroom). A metodoloxía de traballo será personalizada, adaptándose ás circunstancias do alumnado, tendo en conta a conectividade, autonomía, competencia dixital e necesidades educativas detectadas. En todo momento haberá un tempo e prazo razoable para a

	realización e entrega das tarefas.
Materiais e recursos	▪ Google classroom. ▪ Google meet. ▪ Libro de texto da materia. Anatomía aplicada. Editorial Anaya. ▪ Libros dixitais liberados por diversas editoriais. ▪ Laboratorios virtuais. ▪ Webs educativas e de procura de información. ▪ Plataformas educativas. ▪ Prensa dixital. ▪ Revistas científicas dixitais. ▪ Blogs de contido científico. ▪ Recursos TIC diversos (plataformas de vídeo, audios, fotografías, infografías,...). ▪ Correo electrónico G suite. ▪ Ordenador, Tablet, Smartphone. ▪ Conexión a internet.

4.- Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	No departamento de Bioloxía e Xeoloxía utilizamos diversas canles de comunicación co alumnado e as familias: ▪ Correo electrónico. ▪ Mensaxería de comunicación de Google Classroom. ▪ Videoconferencias con Google Meet. ▪ Abalarmóbil. ▪ Chamadas telefónicas cos teléfonos persoais do profesorado.
Publicidade	▪ Mediante: ▪ A páxina Web do centro. ▪ A páxina do departamento. ▪ O correo electrónico. ▪ Mensaxería de comunicación de Google Classroom. ▪ Abalarmóbil.

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: IES RIBEIRA DO LOURO
CURSO: 2º BACHARELATO
MATERIA: Bioloxía
DEPARTAMENTO: Bioloxía e Xeoloxía
DATA: 10/05/2020

ÍNDICE

- 1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.**
- 2.- Avaliación e cualificación.**
- 3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación).**
- 4.- Información e publicidade.**

1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados na 1ª e 2ª avaliación

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias
▪ B1.1. Determinar as propiedades fisicoquímicas dos bioelementos que os fan indispensables para a vida. Relacionar os enlaces químicos coa súa importancia biolóxica.	▪ BB1.1. Describe técnicas instrumentais e métodos físicos e químicos que permiten o illamento das moléculas e a súa contribución ao grande avance da experimentación biolóxica. ▪ BB1.1.2. Clasifica os tipos de bioelementos relacionando cada un coa súa proporción e coa súa función biolóxica ▪ BB1.1.3. Discrimina os enlaces químicos que permiten a formación de moléculas inorgánicas e orgánicas presentes nos seres vivos..	▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CD
▪ B1.2. Argumentar as razóns polas que a auga e os sales minerais son fundamentais nos procesos biolóxicos.	▪ BB1.2.1. Relaciona a estrutura química da auga coas súas funcións biolóxicas. ▪ BB1.2.2. Distingue os tipos de sales minerais, e relaciona a composición coa función ▪ BB1.2.3. Contrasta e realiza experiencias dos procesos de difusión, osmose e diálise, e interpreta a súa relación coa concentración salina das células..	▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CD
▪ B1.3. Recoñecer e identificar os tipos de moléculas que constitúen a materia viva, e relacionalos coas súas respectivas funcións biolóxicas na célula.	▪ BB1.3.1. Recoñece e clasifica os tipos de biomoléculas orgánicas, e relaciona a súa composición química coa súa estrutura e coa súa función. ▪ BB1.3.2. Deseña e realiza experiencias identificando en mostras biolóxicas a presenza de moléculas orgánicas. ▪ BB1.3.3. Contrasta e relaciona os procesos de diálise, centrifugación e electroforese, e interpreta a súa relación coas biomoléculas orgánicas.	▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CMCCT ▪ CD
▪ B1.4. Identificar os tipos de monómeros que forman as macromoléculas biolóxicas e os enlaces que os unen.	▪ BB1.4.1. Identifica os monómeros e distingue os enlaces químicos que permiten a síntese das macromoléculas: enlaces O-glicosídico, enlace éster, enlace peptídico e enlace O-nucleosídico.	▪ CMCCT ▪ CD
▪ B1.5. Determinar a composición química e describir a función, a localización e exemplos das principais biomoléculas orgánicas.	▪ BB1.5.1. Describe a composición e a función das principais biomoléculas orgánicas.	▪ CCL
▪ B1.6. Comprender e diferenciar a función biocatalizadora dos encimas, con valoración da súa importancia biolóxica.	▪ BB1.6.1. Contrasta o papel fundamental dos encimas como biocatalizadores, e relaciona as súas propiedades coa súa función catalítica.	▪ CAA ▪ CMCCT
▪ B1.7. Sinalar a importancia das vitaminas para o mantemento da vida.	▪ BB1.7.1. Identifica os tipos de vitaminas asociando a súa imprescindible función coas doenzas que preveñen.	▪ CAA ▪ CCEC
▪ B2.1. Establecer as diferenzas estruturais e de composición entre células procariotas e eucarióticas.	▪ BB2.1.1. Compara unha célula procariota con unha eucariótica, e identifica os orgánulos citoplasmático presentes nelas.	▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CD
▪ B2.2. Interpretar e identificar a estrutura dunha célula eucariótica animal e dunha vexetal, representar os seus orgánulos e describir a súa función.	▪ BB2.2.1. Esquematiza os orgánulos citoplasmáticos e recoñece as súas estruturas. ▪ BB2.2.2. Analiza a relación entre a composición química, a estrutura e a ultraestrutura dos orgánulos celulares, e a súa función.	▪ CSIEE ▪ CAA
▪ B2.3. Analizar o ciclo celular e diferenciar as súas fases.	▪ BB2.3.1. Identifica as fases do ciclo celular, e explica os principais procesos que acontecen en cada unha.	▪ CCL ▪ CD
▪ B2.4. Distinguir e identificar os tipos de división celular, e desenvolver os acontecementos que teñen lugar en cada fase.	▪ BB2.4.1. Recoñece en microfotografías e esquemas as fases da mitose e da meiose, e indica os acontecementos básicos que se producen en cada unha. ▪ BB2.4.2. Establece as analogías e as diferenzas máis significativas entre mitose e meiose.	▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CSIEE

▪ B2.5. Argumentar a relación da meiose coa variabilidade xenética das especies.	▪ BB2.5.1. Resume a relación da meiose coa reprodución sexual, o aumento da variabilidade xenética e a posibilidade de evolución das especies.	▪ CAA ▪ CCL ▪ CMCCT
▪ B2.6. Examinar e comprender a importancia das membranas na regulación dos intercambios celulares para o mantemento da vida, e realizar experiencias sobre a plasmolise e a turxescencia.	▪ BB2.6.1. Compara e distingue os tipos e os subtipos de transporte a través das membranas, e explica detalladamente as características de cada un.	▪ CAA ▪ CCL ▪ CSIEE
▪ B2.7. Comprender e diferenciar os procesos de catabolismo e anabolismo, e establecer a relación entre ambos.	▪ BB2.7.1. Define e interpreta os procesos catabólicos e os anabólicos, así como os intercambios enerxéticos asociados a eles.	▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CCL
▪ B2.8. Describir as fases da respiración celular, identificando rutas e produtos iniciais e finais.	▪ BB2.8.1. Sitúa, a nivel celular e a nivel de orgánulo, o lugar onde se produce cada un destes procesos, e diferencia en cada caso as rutas principais de degradación e de síntese, e os encimas e as moléculas máis importantes responsables dos devanditos procesos.	▪ CAA ▪ CMCCT
▪ B2.9. Diferenciar a vía aeróbica da anaeróbica.	▪ BB2.9.1. Contrasta as vías aeróbicas e anaeróbicas, e establece a súa relación co seu rendemento enerxético. ▪ BB2.9.2. Valora a importancia das fermentacións en numerosos procesos industriais, e recoñece as súas aplicacións	▪ CMCCT ▪ CCEC ▪ CSC
▪ B2.10. Pormenorizar os procesos que teñen lugar en cada fase da fotosíntese.	▪ BB2.10.1. Identifica e clasifica os tipos de organismos fotosintéticos. ▪ BB2.10.2. Localiza a nivel subcelular onde se leva a cabo cada fase, e destaca os procesos que teñen lugar.	▪ CAA ▪ CSIEE
▪ B2.11. Xustificar a importancia biolóxica da fotosíntese como proceso de biosíntese, individual para os organismos pero tamén global no mantemento da vida na Terra.	▪ BB2.11.1. Contrasta a importancia biolóxica da fotosíntese para o mantemento da vida na Terra.	▪ CSC ▪ CCEC
▪ B2.12. Argumentar a importancia da quimiosíntese.	▪ BB2.12.1. Valora o papel biolóxico dos organismos quimiosintéticos.	▪ CCEC
▪ B3.1. Analizar o papel do ADN como portador da información xenética.	▪ BB3.1.1. Describe a estrutura e a composición química do ADN, e recoñece a súa importancia biolóxica como molécula responsable do almacenamento, a conservación e a transmisión da información xenética.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
▪ B3.2. Distinguir as etapas da replicación e os encimas implicados nela.	▪ BB3.2.1. Diferencia as etapas da replicación e identifica os encimas implicados nela.	▪ CAA ▪ CMCCT
▪ B3.3. Establecer a relación do ADN coa síntese de proteínas.	▪ BB3.3.1. Establece a relación do ADN co proceso da síntese de proteínas.	▪ CAA ▪ CMCCT
▪ B3.4. Determinar as características e as funcións dos ARN.	▪ BB3.4.1. Diferencia os tipos de ARN e a función de cada un nos procesos de transcrición e tradución. ▪ BB3.4.2. Recoñece e indica as características fundamentais do código xenético, e aplica ese coñecemento á resolución de problemas de xenética molecular.	▪ CAA ▪ CMCCT
▪ B3.5. Elaborar e interpretar esquemas dos procesos de replicación, transcrición e tradución, e a regulación da expresión xénica.	▪ BB3.5.1. Interpreta e explica esquemas dos procesos de replicación, transcrición e tradución. ▪ BB3.5.2. Resolve exercicios prácticos de replicación, transcrición e tradución, e de aplicación do código xenético. ▪ BB3.5.3. Identifica e distingue os encimas principais relacionados cos procesos de transcrición e tradución.	▪ CD ▪ CMCCT ▪ CAA
▪ B3.10. Formular os principios da xenética mendeliana, aplicando as leis da herdanza na resolución de problemas, e establecer a relación entre as proporcións da descendencia e a información xenética.	▪ BB3.10.1. Analiza e predí aplicando os principios da xenética mendeliana, os resultados de exercicios de transmisión de caracteres autosómicos, caracteres ligados ao sexo e influídos polo sexo.	▪ CAA ▪ CMCCT

2.- Avaliación e cualificación

Avaliación	Procedementos: • Para a avaliación do 1º e 2º trimestre, os procedementos de avaliación son os referidos na Programación Didáctica do departamento de Bioloxía e Xeoloxía do curso académico 19/20. • Para a <i>avaliación do 3º trimestre</i>, as tarefas realizadas dende a declaración do estado de alarma serán valoradas a través dunha rúbrica na que se terá en conta a realización das mesmas e o seu grado de consecución, tendo unha valoración positiva. -- O alumnado coa 1ª e/ou 2ª avaliación suspensa realizará as tarefas propostas para reforzar e recuperar as avaliacións suspensas. Estas actividades que se basearán nos estándares imprescindibles e mínimos esixibles, serán valoradas mediante unha rúbrica que avaliará tanto a entrega e realización como o grado de consecución das mesmas. Se as autoridades sanitarias o permitisen o alumnado que non obteña unha valoración positiva (mínimo 5 puntos) nestas actividades de recuperación poderá realizar unha proba escrita presencial en xuño. As tarefas realizaranse a través de diferentes plataformas virtuais, principalmente Google Classroom ou vía correo electrónico (naqueles casos onde non dispoñan de acceso aos outros recursos). Tamén haberá videoconferencias ou gravacións explicativas (segundo a conectividade). En todo momento haberá un prazo de tempo razoable para a realización das tarefas. Instrumentos: • Para a avaliación do 1º e 2º trimestre os instrumentos de avaliación son os referidos na Programación Didáctica do departamento de Bioloxía e Xeoloxía do curso académico 19/20. • Para a avaliación do 3º trimestre os procedementos e instrumentos de avaliación serán os seguintes: ♦ Caderno do profesor na plataforma Google Classroom, onde se recollen a realización das tarefas propostas (de información, elaboración, investigación, etc.) e as cualificacións das mesmas. ♦ Análise das producións dos alumnos. ♦ Caderno do alumno na plataforma Google Classroom. ♦ Rúbricas de avaliación. ♦ Rexistro das evidencias remitidas polo alumnado a través da aplicación Google Classroom e do correo electrónico.

Cualificación final	Procedemento para obter a cualificación final de curso: A cualificación final será o resultado da suma dos seguintes cálculos de porcentaxes: ❖ 50% da nota media da ordinaria da 1ª avaliación (ata 6 puntos). ❖ 50% da nota media da ordinaria da 2ª avaliación (ata 4 puntos). ❖ 15% do valor da cualificación da 3ª avaliación extra sobre a nota final (ata 1,5 puntos). Deste xeito a valoración da terceira avaliación sempre será positiva para o alumnado. A suma total máxima será de ata 10 puntos e o mínimo para unha avaliación positiva 5. O alumnado, que despois de seguir o plan de reforzo individualizado para recuperar as avaliacións suspensas non acade a avaliación positiva, poderá realizar unha proba presencial escrita se as autoridades sanitarias o permitisen . A nota desta proba determinará a cualificación da avaliación ordinaria de xuño.
Proba extraordinaria de setembro	No caso no que o alumnado non supere a materia en xuño, mediante o plan de reforzo individualizado deseñado para levar a cabo durante o terceiro trimestre e as probas de avaliación que se leven a cabo durante este período, deberá realizar unha proba extraordinaria en setembro. Esta proba extraordinaria basearase nos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados durante o primeiro e segundo trimestre previos á declaración do estado de alarma. A cualificación da proba extraordinaria de setembro virá determinada polo seguinte cálculo: ✓ 100% do valor da proba obxectiva de setembro.
Alumnado de materia pendente	Non hai alumnado nesta situación.

3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)	
Actividades	Seguindo as indicacións establecidas para o desenvolvemento deste terceiro trimestre na nosa Comunidade, desenvolveranse actividades de recuperación, repaso, reforzo e, no seu caso, ampliación das aprendizaxes anteriores que resulten necesarias para todo ou parte do alumnado, flexibilizando os seus plans de traballo e coidando de non penalizar ou afectar ao seu benestar, nin sobrecargalo de tarefas excesivas. Así realizaranse as seguintes tarefas: - <i>Actividades de recuperación e reforzo</i> para o alumnado que non acadou resultados positivos nos estándares de aprendizaxe e competencias traballados nos dous e/ou nun dos trimestres anteriores. - <i>Actividades de ampliación e reforzo</i> dos estándares de aprendizaxe e competencias traballados nos trimestres anteriores para o alumnado que obtivo resultados positivos nos mesmos. - <i>Actividades de ampliación</i> tendo como referencia os estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles para traballar na terceira avaliación, seguindo as orientacións do grupo de traballo das probas ABAU. Para o alumnado que acadou resultados positivos na primeira e segunda avaliación. A ampliación das aprendizaxes tomará como referentes aqueles obxectivos e competencias clave máis necesarios para a adecuada progresión do alumnado e que para a súa asimilación requiran a mínima intervención docente. Para o alumnado que non adquirise as aprendizaxes e competencias imprescindibles nos dous primeiros trimestres do curso, proporánselle actividades que lles axuden a adquirilas e superar a materia, co obxectivo de que os alumnos e alumnas poidan continuar o seu itinerario formativo.
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	Ademais da metodoloxía indicada na programación didáctica e tendo en conta a situación excepcional na que nos atopamos desde a declaración do estado de alarma e a suspensión das clases presenciais en todas as etapas do sistema educativo, debemos adaptar a metodoloxía, para que as actividades lectivas que se desenvolvan durante o terceiro trimestre do curso 2019-2020 combinen de maneira integrada as actividades a distancia e as presenciais que puidesen levarse a cabo, segundo evolucione a situación sanitaria. Mentres dure a situación excepcional, identificarase o alumnado que ten dificultades para a conexión total ou

	permanente e aquel que ten conectividade plena. E as actividades deseñáranse tendo en conta estas circunstancias e farase unha adaptación das mesmas á situación persoal do alumnado. Identificaranse e valoraranse especialmente as aprendizaxes máis relevantes e imprescindibles para a continuidade do proceso formativo do alumnado, reforzando e consolidando as aprendizaxes realizadas nos dous primeiros trimestres do curso, fomentando as rutinas de traballo e mantendo o hábito de estudo. Personalizarase a metodoloxía de traballo, adaptándonos as circunstancias de cada alumno tendo en conta a dispoñibilidade de conectividade, a competencia dixital e as necesidades educativas detectadas. Todas as tarefas faranse chegar aos alumnos ben a través das plataformas virtuais establecidas ou a través do correo electrónico no caso de carencias tecnolóxicas salientables. O alumnado deberá entregar as tarefas polo mesmo medio. O docente facilitará as correccións e explicacións oportunas adaptándose a situación particular de cada alumno.
Materiais e recursos	➤ Google Classroom. ➤ Videoconferencias Google Meet. ➤ Libros dixitais. ➤ Libro de texto. Bioloxía. Editorial SM. ➤ Uso habitual das TIC. - Vídeos, fotografías, esquemas, debuxos, etc. ➤ Diversidade de webs educativas, webs de búsqueda, etc. ➤ Correo electrónico G suite. ➤ Ordenador, tableta e /ou Smartphone. ➤ Conexión a internet.

4.- Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	No departamento de Bioloxía e Xeoloxía utilizamos distintas canles de comunicación co alumnado e as familias: • Mensaxería de comunicados de Google Classroom. • Correo electrónico. • Videoconferencias Google Meet. • Abalarmóbil. • Chamadas telefónicas cos nosos teléfonos persoais.
Publicidade	✚ Na páxina web do centro e na lapela do departamento de Bioloxía e Xeoloxía. ✚ Mediante o correo electrónico. ✚ Mediante os comunicados Google Classroom. ✚ Mediante videoconferencias.

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: IES RIBEIRA DO LOURO
CURSO: 2º BACHARELATO
MATERIA: Xeoloxía
DEPARTAMENTO: Bioloxía e Xeoloxía
DATA: 10/05/2020

ÍNDICE

- 1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.**
- 2.- Avaliación e cualificación.**
- 3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación).**
- 4.- Información e publicidade.**

1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados na 1ª e 2ª avaliación.

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias
B1.1. Definir a ciencia da xeoloxía e as súas principais especialidades, e comprender o traballo realizado polos/as xeólogos/as.	XB1.1.1. Comprende a importancia da xeoloxía na sociedade, e coñece e valora o traballo dos/das xeólogos/as en distintos ámbitos sociais.	- CMCCT - CSC
B1.3. Entender o concepto de tempo xeolóxico e os principios fundamentais da xeoloxía, como os de horizontalidade, superposición, actualismo e uniformismo.	XB1.3.1. Comprende o significado de tempo xeolóxico e utiliza principios fundamentais da xeoloxía, como a horizontalidade, a superposición de estratos e de fenómenos xeolóxicos, o actualismo e o uniformismo.	- CMCCT - CAA
B1.4. Analizar o dinamismo terrestre explicado segundo a teoría global da tectónica de placas.	XB1.4.1. Interpreta algunhas manifestacións do dinamismo terrestre como consecuencia da tectónica de placas.	CAA
B2.1. Describir as propiedades que caracterizan a materia mineral; comprender e sinalar a súa variación como unha función da estrutura e a composición química dos minerais; e recoñecer a utilidade dos minerais polas súas propiedades.	XB2.1.1. Identifica as características que determinan a materia mineral, por medio de actividades prácticas con exemplos de minerais con propiedades contrastadas, relacionando a utilización dalgúns minerais coas súas propiedades máis significativas e/ou composición.	- CMCCT - CAA
B2.2. Coñecer e identificar os grupos de minerais máis importantes segundo unha clasificación químico-estrutural, e nomear e distinguir de visu diferentes especies minerais.	XB2.1.2. Recoñece os grupos minerais e identifícalos polas súas características fisicoquímicas, e recoñece por medio dunha práctica de visu algúns dos minerais máis comúns.	CMCCT
B2.4. Coñecer e identificar os principais ambientes e procesos xeolóxicos formadores de minerais e rochas, e identificar algúns minerais coa súa orixe máis común (magmática, metamórfica, hidrotermal, superxénica ou sedimentaria).	XB2.1.4. Compara os ambientes e os procesos xeolóxicos en que se forman os minerais e as rochas, e identifica algúns minerais como característicos de cada proceso xeolóxico de formación.	CAA
B3.1. Explicar o concepto de rocha e os criterios de clasificación; diferenciar e identificar polas súas características diversos tipos de formacións de rochas, e identificar os principais grupos de rochas ígneas (plutónicas e volcánicas), sedimentarias e metamórficas.	- XB3.1.1. Explica o concepto de rocha e as súas principais características. - XB3.1.2. Identifica mediante unha proba visual, en fotografías e/ou con espécimes reais, variedades e formacións de rochas, realizando exercicios prácticos na aula e elaborando táboas comparativas das súas características.	- CMCCT - CCEC - CMCCT
B3.2. Coñecer a orixe das rochas ígneas, analizando a natureza dos magmas e comprendendo os procesos de xeración, diferenciación e localización dos magmas.	XB3.2.1. Describe a evolución do magma segundo a súa natureza, utilizando diagramas e cadros sinópticos.	CMCCT
B3.3. Coñecer e diferenciar a orixe dos sedimentos e das rochas sedimentarias, analizando o proceso sedimentario desde a meteorización á diáxénese, e identificar as os tipos de medios sedimentarios.	- XB3.3.1. Comprende e describe o proceso de formación das rochas sedimentarias, desde a meteorización da área fonte, pasando polo transporte e o depósito, á diáxénese, utilizando unha linguaxe científica axeitada ao seu nivel educativo. - BX3.3.2. Comprende e describe os conceptos de facies sedimentarias e medios sedimentarios, identificando e localizando algunhas sobre un mapa e/ou no seu ámbito xeográfico-xeolóxico.	- CCL - CMCCT
B3.4. Coñecer e identificar a orixe das rochas metamórficas, diferenciando as facies metamórficas en función das condicións fisicoquímicas.	XB3.4.1. Comprende o concepto de metamorfismo e os seus tipos, asociándoos ás condicións de presión e temperatura, e é quen de elaborar cadros sinópticos comparando os devanditos tipos.	- CMCCT - CSIEE
B3.6. Comprender e describir a actividade ígnea, sedimentaria, metamórfica e hidrotermal como fenómenos asociados á tectónica de placas.	BX3.6.1. Comprende e explica os fenómenos ígneos, sedimentarios, metamórficos e hidrotermais en relación coa tectónica de placas.	- CMCCT - CCEC
B4.2. Coñecer e indicar canto, como e por que se moven as placas tectónicas.	- XB4.2.1. Coñece canto e como se moven as placas tectónicas. - XB4.2.2. Entende e explica por que se moven as placas tectónicas e que relación ten coa dinámica do interior terrestre.	- CD - CAA

B4.3. Comprender e explicar como se deforman as rochas.	XB4.3.1. Comprende e describe como se deforman as rochas.	- CCL - CMCCT
B4.4. Describir as principais estruturas xeolóxicas.	XB4.4.1. Coñece as principais estruturas xeolóxicas.	- CCL - CAA
B4.6. Relacionar a tectónica de placas con algúns aspectos xeolóxicos: relevo, clima e cambio climático, variacións do nivel do mar, distribución de rochas, estruturas xeolóxicas, sismicidade e vulcanismo.	XB4.6.1. Explica os principais trazos do relevo do planeta e a súa relación coa tectónica de placas.	CAA
	XB4.6.2. Comprende e explica a relación entre a tectónica de placas, o clima e as variacións do nivel do mar.	- CAA - CMCCT
	XB4.6.3. Coñece e argumenta como a distribución de rochas, a escala planetaria, está controlada pola tectónica de placas.	- CAA - CMCCT
	XB4.6.5. Comprende e describe a distribución da sismicidade e o vulcanismo no marco da tectónica de placas.	- CAA - CMCCT
B4.7. Describir a tectónica de placas e os seus antecedentes históricos.	XB4.7.1. Entende como evoluciona o mapa das placas tectónicas ao longo do tempo.	- CD - CMCCT
B5.1. Recoñecer a capacidade transformadora dos procesos externos.	XB5.1.1. Comprende e analiza como os procesos externos transforman o relevo.	CAA
B5.2. Identificar o papel da atmosfera, a hidrosfera e a biosfera e, nela, a acción antrópica.	XB5.2.1. Identifica o papel da atmosfera, a hidrosfera e a biosfera (incluída a acción antrópica).	CMCCT
B5.3. Distinguir a enerxía solar e a gravidade como motores dos procesos externos.	XB5.3.1. Analiza o papel da radiación solar e da gravidade como motores dos procesos xeolóxicos externos.	CAA
B5.4. Coñecer e describir os principais procesos de meteorización física e química, entender os procesos de edafoxénese, e coñecer e identificar os principais tipos de chans.	XB5.4.1. Diferencia os tipos de meteorización.	CMCCT
	XB5.4.2. Coñece os principais procesos edafoxenéticos e a súa relación cos tipos de solos.	- CMCCT - CAA
B5.5. Comprender e diferenciar os factores que inflúen nos movementos de ladeira e os principais tipos.	XB5.5.1. Identifica os factores que favorecen ou dificultan os movementos de ladeira e coñece os seus principais tipos.	CMCCT
B5.6. Analizar a distribución da auga no planeta Terra e o ciclo hidrolóxico.	XB5.6.1. Coñece a distribución da auga no planeta, e comprende e describe o ciclo hidrolóxico.	- CMCCT - CAA
B5.7. Analizar a influencia do escoamento superficial como axente modelador e diferenciar as súas formas resultantes.	XB5.7.1. Relaciona os procesos de escoamento superficial e as súas formas resultantes.	- CAA - CSIEE
B5.8. Comprender e describir os procesos glaciares e as súas formas resultantes.	XB5.8.1. Diferencia as formas resultantes da modelaxe glacial, asociándoas co seu proceso correspondente.	- CMCCT - CAA
B5.9. Comprender e describir os procesos xeolóxicos derivados da acción mariña e a	XB5.9.1. Comprende a dinámica mariña e relaciona as formas resultantes co seu proceso correspondente.	CMCCT

formas resultantes.		CAA
B5.10. Comprender e describir os procesos xeolóxicos derivados da acción eólica e relacionalos coas formas resultantes.	XB5.10.1. Diferencia formas resultantes da modelaxe eólica.	CMCCT
B5.11. Entender a relación entre a circulación xeral atmosférica e a localización dos desertos.	XB5.11.1. Sitúa a localización dos principais desertos.	CMCCT
B5.12. Coñecer algúns relevos singulares condicionados pola litoloxía (modelaxe cárstica e granítica).	XB5.12.1. Relaciona algúns relevos singulares co tipo de rocha.	CAA
B5.13. Analizar a influencia das estruturas xeolóxicas no relevo.	XB5.13.1. Relaciona algúns relevos singulares coa estrutura xeolóxica.	CAA
B6.2. Entender a aplicación do método do actualismo á reconstrución paleoambiental; coñecer e indicar algúns tipos de estruturas sedimentarias e bioxénicas, e a súa aplicación; e utilizar os indicadores paleoclimáticos máis representativos.	XB6.2.2. Coñece a orixe dalgunhas estruturas sedimentarias orixinadas por correntes (ripples e estratificación cruzada) e bioxénicas (galerías e pistas), e utilízalas para a reconstrución paleoambiental.	- CMCCT - CAA
B6.3. Coñecer e diferenciar os principais métodos de datación absoluta e relativa; aplicar o principio de superposición de estratos e derivados para interpretar cortes xeolóxicos; e entender os fósiles guía como peza clave para a datación bioestratigráfica.	XB6.3.1. Coñece e utiliza os métodos de datación relativa e das interrupcións no rexistro estratigráfico a partir da interpretación de cortes xeolóxicos e correlación de columnas estratigráficas.	- CMCCT - CAA
B6.4. Identificar as principais unidades cronoestratigráficas que conforman a táboa de tempo xeolóxico.	XB6.4.1. Coñece as unidades cronoestratigráficas, e amosa o seu manexo en actividades e exercicios.	- CMCCT - CCEC
B6.5. Coñecer e indicar os principais eventos globais acontecidos na evolución da Terra desde a súa formación.	XB6.5.1. Analiza algúns dos cambios climáticos, biolóxicos e xeolóxicos que aconteceron nas diferentes era xeolóxicas.	- CMCCT - CSIEE
B6.6. Diferenciar os cambios climáticos naturais e os inducidos pola actividade humana.	XB6.6.1. Relaciona fenómenos naturais con cambios climáticos, e valora a influencia da actividade humana.	- CSC - CAA
B7.2. Caracterizar os riscos naturais en función da súa orixe: endóxena, exóxena e extraterrestre.	XB7.2.1. Coñece os principais riscos naturais e clasifícalos en función da súa orixe endóxena, exóxena ou extraterrestre.	CMCCT
B7.3. Analizar en detalle algúns dos principais fenómenos naturais: terremotos, erupcións volcánicas, movementos de ladeira, inundacións e dinámica litoral.	XB7.3.1. Analiza casos concretos dos principais fenómenos naturais que acontecen no noso país: terremotos, erupcións volcánicas, movementos de ladeira, inundacións e dinámica litoral.	CAA
B8.6. Explicar conceptos relacionados coas augas subterráneas, como acuíferos e os seus tipos, nivel freático, mananciais, resurxencias e os seus tipos, ademais de coñecer a circulación da auga a través dos materiais xeolóxicos.	XB8.6.1. Coñece e relaciona os conceptos de augas subterráneas, nivel freático, resurxencias de auga e circulación da auga.	- CMCCT - CAA

2.- Avaliación e cualificación	
Avaliación	Procedementos: • Para a avaliación do 1º e 2º trimestre, os procedementos de avaliación son os referidos na Programación Didáctica do departamento de Bioloxía e Xeoloxía do curso académico 19/20. • Para a <i>avaliación do 3º trimestre</i>, as tarefas realizadas dende a declaración do estado de alarma serán valoradas a través dunha rúbrica na que se terá en conta a realización das mesmas e o seu grado de consecución, tendo unha valoración positiva. -- <i>O alumnado coa 1ª e/ou 2ª avaliación suspensa</i> realizará as tarefas propostas para reforzar e recuperar as avaliacións suspensas. Estas actividades que se basearán nos estándares imprescindibles e mínimos esixibles, serán valoradas mediante unha rúbrica que avaliará tanto a entrega e realización como o grado de consecución das mesmas. Se as autoridades sanitarias o permitisen o alumnado que non obteña unha valoración positiva (mínimo 5 puntos) nestas actividades de recuperación poderá realizar unha proba escrita presencial en xuño. As tarefas realizaranse a través de diferentes plataformas virtuais, principalmente Google Classroom ou vía correo electrónico (naqueles casos onde non dispoñan de acceso aos outros recursos). Tamén haberá videoconferencias ou gravacións explicativas (segundo a conectividade). En todo momento haberá un prazo de tempo razoable para a realización das tarefas. Instrumentos: • Para a avaliación do 1º e 2º trimestre os instrumentos de avaliación son os referidos na Programación Didáctica do departamento de Bioloxía e Xeoloxía do curso académico 19/20. • Para a avaliación do 3º trimestre os procedementos e instrumentos de avaliación serán os seguintes: ♦ Caderno do profesor na plataforma Google Classroom, onde se recollen a realización das tarefas propostas (de información, elaboración, investigación, etc.) e as cualificacións das mesmas. ♦ Análise das producións dos alumnos. ♦ Caderno do alumno na plataforma Google Classroom. ♦ Rúbricas de avaliación. ♦ Rexistro das evidencias remitidas polo alumnado a través da aplicación Google Classroom e do correo electrónico.

Cualificación final	Procedemento para obter a cualificación final de curso: A cualificación final será o resultado da suma dos seguintes cálculos de porcentaxes: ❖ 50% da nota media da ordinaria da 1ª avaliación (ata 6 puntos). ❖ 50% da nota media da ordinaria da 2ª avaliación (ata 4 puntos). ❖ 15% do valor da cualificación da 3ª avaliación extra sobre a nota final (ata 1,5 puntos). Deste xeito a valoración da terceira avaliación sempre será positiva para o alumnado. A suma total máxima será de ata 10 puntos e o mínimo para unha avaliación positiva 5. O alumnado, que despois de seguir o plan de reforzo individualizado para recuperar as avaliacións suspensas non acade a avaliación positiva, poderá realizar unha proba presencial escrita se as autoridades sanitarias o permitisen . A nota desta proba determinará a cualificación da avaliación ordinaria de xuño.
Proba extraordinaria de setembro	No caso no que o alumnado non supere a materia en xuño, mediante o plan de reforzo individualizado deseñado para levar a cabo durante o terceiro trimestre e as probas de avaliación que se leven a cabo durante este período, deberá realizar unha proba extraordinaria en setembro. Esta proba extraordinaria basearase nos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados durante o primeiro e segundo trimestre previos á declaración do estado de alarma. A cualificación da proba extraordinaria de setembro virá determinada polo seguinte cálculo: ✓ 100% do valor da proba obxectiva de setembro.
Alumnado de materia pendente	Non hai alumnado nesta situación.

3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)	
Actividades	Segundo as indicacións establecidas para o desenvolvemento deste terceiro trimestre na nosa Comunidade, desenvolveranse actividades de recuperación, repaso, reforzo e, no seu caso, ampliación das aprendizaxes anteriores que resulten necesarias para todo ou parte do alumnado, flexibilizando os seus plans de traballo e coidando de non penalizar ou afectar ao seu benestar, nin sobrecargalo de tarefas excesivas. Así realizaranse as seguintes tarefas: - <i>Actividades de recuperación e reforzo</i> para o alumnado que non acadou resultados positivos nos estándares de aprendizaxe e competencias traballados nos dous e/ou nun dos trimestres anteriores. - <i>Actividades de ampliación e reforzo</i> dos estándares de aprendizaxe e competencias traballados nos trimestres anteriores para o alumnado que obtivo resultados positivos nos mesmos. - <i>Actividades de ampliación</i> tendo como referencia os estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles para traballar na terceira avaliación, seguindo as orientacións do grupo de traballo das probas ABAU. Para o alumnado que acadou resultados positivos na primeira e segunda avaliación. A ampliación das aprendizaxes tomará como referentes aqueles obxectivos e competencias clave máis necesarios para a adecuada progresión do alumnado e que para a súa asimilación requiran a mínima intervención docente. Para o alumnado que non adquirise as aprendizaxes e competencias imprescindibles nos dous primeiros trimestres do curso, proporánselle actividades que lles axuden a adquirilas e superar a materia, co obxectivo de que os alumnos e alumnas poidan continuar o seu itinerario formativo.
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	Ademais da metodoloxía indicada na programación didáctica e tendo en conta a situación excepcional na que nos atopamos desde a declaración do estado de alarma e a suspensión das clases presenciais en todas as etapas do sistema educativo, debemos adaptar a metodoloxía, para que as actividades lectivas que se desenvolvan durante o terceiro trimestre do curso 2019-2020 combinen de maneira integrada as actividades a distancia e as presenciais que puidesen levarse a cabo, segundo evolucione a situación sanitaria. Mentres dure a situación excepcional, identificarase o alumnado que ten dificultades para a conexión total ou

	permanente e aquel que ten conectividade plena. E as actividades deseñáranse tendo en conta estas circunstancias e farase unha adaptación das mesmas á situación persoal do alumnado. Identificaranse e valoraranse especialmente as aprendizaxes máis relevantes e imprescindibles para a continuidade do proceso formativo do alumnado, reforzando e consolidando as aprendizaxes realizadas nos dous primeiros trimestres do curso, fomentando as rutinas de traballo e mantendo o hábito de estudo. Personalizarase a metodoloxía de traballo, adaptándonos as circunstancias de cada alumno tendo en conta a dispoñibilidade de conectividade, a competencia dixital e as necesidades educativas detectadas. Todas as tarefas faranse chegar aos alumnos ben a través das plataformas virtuais establecidas ou a través do correo electrónico no caso de carencias tecnolóxicas salientables. O alumnado deberá entregar as tarefas polo mesmo medio. O docente facilitará as correccións e explicacións oportunas adaptándose a situación particular de cada alumno.
Materiais e recursos	➤ Google Classroom. ➤ Videoconferencias Google Meet. ➤ Libros dixitais. ➤ Libro de texto. Geología. Editorial Edelvives. ➤ Uso habitual das TIC. - Vídeos, fotografías, esquemas, debuxos, etc. ➤ Diversidade de webs educativas, webs de búsqueda, etc. ➤ Correo electrónico G suite. ➤ Ordenador, tableta e /ou Smartphone. ➤ Conexión a internet.

4.- Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	No departamento de Bioloxía e Xeoloxía utilizamos distintas canles de comunicación co alumnado e as familias: • Mensaxería de comunicados de Google Classroom. • Correo electrónico. • Videoconferencias Google Meet. • Abalarmóbil. • Chamadas telefónicas cos nosos teléfonos persoais.
Publicidade	✚ Na páxina web do centro e na lapela do departamento de Bioloxía e Xeoloxía. ✚ Mediante o correo electrónico. ✚ Mediante os comunicados Google Classroom. ✚ Mediante videoconferencias.

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: IES RIBEIRA DO LOURO

CURSO: 2º BACHARELATO

MATERIA: CIENCIAS DA TERRA E DO MEDIO AMBIENTE

DEPARTAMENTO: Bioloxía e Xeoloxía

DATA: 10/05/2020

Instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/20, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

ÍNDICE

- 1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.**
- 2.- Avaliación e cualificación.**
- 3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación).**
- 4.- Información e publicidade.**

1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados na 1ª e 2ª avaliación

Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias
B1.1. Realizar modelos de sistemas considerando as variables, analizando a interdependencia dos seus elementos e establecendo as súas relacións causais.	CTMAB1.1.1. Contrasta a interdependencia dos elementos dun sistema establecendo as súas relacións.	CMCCT
	CTMAB1.1.2. Elabora modelos de sistemas nos que representa as relacións causais, interpretando as consecuencias da variación dos distintos factores.	CAA
B1.2. Aplicar a dinámica de sistemas aos cambios ambientais acontecidos como consecuencia da aparición da vida e as actividades humanas ao longo da historia.	CTMAB1.2.1. Analiza, a partir de modelos sinxelos, os cambios ambientais que tiveron lugar como consecuencia da aparición da vida e da acción humana ao longo da historia.	- CCEC - CAA
B2.1. Identificar os efectos da radiación solar na dinámica das capas fluídas, no clima e na xeodinámica externa.	CTMAB2.1.1. Valora a radiación solar como recurso enerxético.	- CMCCT - CSC
	CTMAB2.1.2. Relaciona a radiación solar coa dinámica das capas fluídas e o clima.	CMCCT
	CTMAB2.1.3. Explica a relación entre radiación solar e xeodinámica externa.	CMCCT
B2.2. Comprender o funcionamento das capas fluídas establecendo a súa relación co clima.	CTMAB2.2.1. Explica a dinámica da atmosfera e as súas consecuencias no clima.	- CMCCT - CAA
B2.3. Recoñecer os compoñentes da atmosfera relacionándoos coa súa procedencia e importancia biolóxica.	CTMAB2.3.1. Identifica os compoñentes da atmosfera en relación coa súa procedencia, a súa distribución e a súa dinámica.	- CMCCT - CAA
	CTMAB2.3.2. Relaciona os compoñentes da atmosfera coa súa importancia biolóxica.	- CMCCT - CAA
B2.4. Comprender a importancia da capa de ozono e a súa orixe.	CTMAB2.4.1. Determina a importancia da capa de ozono e valora os efectos da súa diminución.	- CMCCT - CSC
	CTMAB2.4.2. Sinala medidas que preveñen a diminución da capa de ozono.	CSIEE
B2.5. Determinar a orixe do efecto invernadoiro e a súa relación coa vida na Terra.	CTMAB2.5.1. Valora o efecto invernadoiro e a súa relación coa vida na Terra.	- CMCCT - CSC
	CTMAB2.5.2. Comprende e explica que factores provocan o aumento do efecto invernadoiro e as súas consecuencias.	- CMCCT - CAA
B2.6. Comprender o papel da hidrosfera como regulador climático.	CTMAB2.6.1. Razona o funcionamento da hidrosfera como regulador climático.	CMCCT
	CTMAB2.6.2. Determina a influencia da circulación oceánica no clima.	- CMCCT - CAA

▪ B2.7. Asociar algúns fenómenos climáticos coas correntes oceánicas (ou a temperatura superficial da auga).	▪ CTMAB2.7.1. Explica a relación entre as correntes oceánicas e fenómenos como "El Niño" e os furacáns, entre outros.	▪ CMCCT
	▪ CTMAB2.7.2. Asocia as correntes oceánicas coa circulación dos ventos e o clima.	▪ CMCCT
▪ B2.8. Explicar a formación de precipitacións en relación aos movementos de masas de aire e interpretar mapas meteorolóxicos.	▪ CTMAB2.8.1. Relaciona a circulación de masas de aire cos tipos de precipitacións.	▪ CMCCT
	▪ CTMAB2.8.2. Interpreta mapas meteorolóxicos.	▪ CMCCT ▪ CAA
▪ B3.1. Argumentar a orixe da contaminación atmosférica e identificar os efectos sociais, ambientais e sanitarios que produce.	▪ CTMAB3.1.1. Identifica os efectos biolóxicos da contaminación atmosférica.	▪ CMCCT
	▪ CTMAB3.1.2. Asocia os contaminantes coa súa orixe e recoñece as súas consecuencias sociais, ambientais e sanitarias.	▪ CMCCT ▪ CAA
▪ B3.2. Propor medidas que favorecen a diminución da contaminación atmosférica e do efecto invernadoiro.	▪ CTMAB3.2.1. Describe medidas que preveñen ou atenúan a contaminación atmosférica e o efecto invernadoiro.	▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSIEE
▪ B3.3. Relacionar a contaminación atmosférica cos seus efectos biolóxicos e con certas condicións meteorolóxicas e/ou topográficas.	▪ CTMAB3.3.1. Relaciona o grao de contaminación con certas condicións meteorolóxicas e/ou topográficas.	▪ CMCCT ▪ CAA
	▪ CTMAB3.3.2. Explica os efectos biolóxicos producidos pola contaminación atmosférica.	▪ CMCCT
▪ B3.4. Clasificar os efectos locais, rexionais e globais da contaminación atmosférica.	▪ CTMAB3.4.1. Describe os efectos locais, rexionais e globais ocasionados pola contaminación do aire.	▪ CMCCT
▪ B3.5. Distinguir a orixe e os efectos do ozono troposférico e do ozono estratosférico.	▪ CTMAB3.5.1. Distingue a orixe e os efectos do ozono troposférico e do estratosférico.	▪ CMCCT
▪ B4.1. Clasificar os contaminantes da auga en relación á súa orixe e aos seus efectos.	▪ CTMAB4.1.1. Coñece e describe a orixe e os efectos da contaminación das augas superficiais e subterráneas.	▪ CMCCT
	▪ CTMAB4.1.2. Relaciona os principais contaminantes da auga coa súa orixe e cos seus efectos.	▪ CMCCT ▪ CAA
▪ B4.2. Coñecer os indicadores de calidade da auga.	▪ CTMAB4.2.1. Coñece e describe os principais indicadores de calidade da auga.	▪ CMCCT
▪ B4.3. Valorar as repercusións para a humanidade da contaminación da auga, e propón medidas que a eviten ou diminúan.	▪ CTMAB4.3.1. Describe o proceso de eutrofización das augas e valora as súas consecuencias.	▪ CMCCT ▪ CAA
	▪ CTMAB4.3.2. Propón actitudes e accións individuais, estatais e intergubernamentais, que reduzan as repercusións ambientais da contaminación da auga.	▪ CMCCT ▪ CSIEE ▪ CSC
▪ B4.4. Coñecer os sistemas de potabilización e depuración das augas residuais.	▪ CTMAB4.4.1. Esquematiza as fases de potabilización e depuración da auga nunha EDAR.	▪ CMCCT

2.- Avaliación e cualificación

Avaliación	Procedementos: • Para a avaliación do 1º e 2º trimestre, os procedementos de avaliación son os referidos na Programación Didáctica do departamento de Bioloxía e Xeoloxía do curso académico 19/20. • Para a <i>avaliación do 3º trimestre</i>, as tarefas realizadas dende a declaración do estado de alarma serán valoradas a través dunha rúbrica na que se terá en conta a realización das mesmas e o seu grado de consecución, tendo unha valoración positiva. -- O alumnado coa 1ª e/ou 2ª avaliación suspensa realizará as tarefas propostas para reforzar e recuperar as avaliacións suspensas. Estas actividades que se basearán nos estándares imprescindibles e mínimos esixibles, serán valoradas mediante unha rúbrica que avaliará tanto a entrega e realización como o grado de consecución das mesmas. Se as autoridades sanitarias o permitisen o alumnado que non obteña unha valoración positiva (mínimo 5 puntos) nestas actividades de recuperación poderá realizar unha proba escrita presencial en xuño. As tarefas realizaranse a través de diferentes plataformas virtuais, principalmente Google Classroom ou vía correo electrónico (naqueles casos onde non dispoñan de acceso aos outros recursos). Tamén haberá videoconferencias ou gravacións explicativas (segundo a conectividade). En todo momento haberá un prazo de tempo razoable para a realización das tarefas. Instrumentos: • Para a avaliación do 1º e 2º trimestre os instrumentos de avaliación son os referidos na Programación Didáctica do departamento de Bioloxía e Xeoloxía do curso académico 19/20. • Para a avaliación do 3º trimestre os procedementos e instrumentos de avaliación serán os seguintes: ♦ Caderno do profesor na plataforma Google Classroom, onde se recollen a realización das tarefas propostas (de información, elaboración, investigación, etc.) e as cualificacións das mesmas. ♦ Análise das producións dos alumnos. ♦ Caderno do alumno na plataforma Google Classroom. ♦ Rúbricas de avaliación. ♦ Rexistro das evidencias remitidas polo alumnado a través da aplicación Google Classroom e do correo electrónico.

Cualificación final	Procedemento para obter a cualificación final de curso: A cualificación final será o resultado da suma dos seguintes cálculos de porcentaxes: ❖ 50% da nota media da ordinaria da 1ª avaliación (ata 6 puntos). ❖ 50% da nota media da ordinaria da 2ª avaliación (ata 4 puntos). ❖ 15% do valor da cualificación da 3ª avaliación extra sobre a nota final (ata 1,5 puntos). Deste xeito a valoración da terceira avaliación sempre será positiva para o alumnado. A suma total máxima será de ata 10 puntos e o mínimo para unha avaliación positiva 5. O alumnado, que despois de seguir o plan de reforzo individualizado para recuperar as avaliacións suspensas non acade a avaliación positiva, poderá realizar unha proba presencial escrita se as autoridades sanitarias o permitisen . A nota desta proba determinará a cualificación da avaliación ordinaria de xuño.
Proba extraordinaria de setembro	No caso no que o alumnado non supere a materia en xuño, mediante o plan de reforzo individualizado deseñado para levar a cabo durante o terceiro trimestre e as probas de avaliación que se leven a cabo durante este período, deberá realizar unha proba extraordinaria en setembro. Esta proba extraordinaria basearase nos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles traballados durante o primeiro e segundo trimestre previos á declaración do estado de alarma. A cualificación da proba extraordinaria de setembro virá determinada polo seguinte cálculo: ✓ 100% do valor da proba obxectiva de setembro.
Alumnado de materia pendente	Non hai alumnado nesta situación.

3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)	
Actividades	Seguindo as indicacións establecidas para o desenvolvemento deste terceiro trimestre na nosa Comunidade, desenvolveranse actividades de recuperación, repaso, reforzo e, no seu caso, ampliación das aprendizaxes anteriores que resulten necesarias para todo ou parte do alumnado, flexibilizando os seus plans de traballo e coidando de non penalizar ou afectar ao seu benestar, nin sobrecargalo de tarefas excesivas. Así realizaranse as seguintes tarefas: - <i>Actividades de recuperación e reforzo</i> para o alumnado que non acadou resultados positivos nos estándares de aprendizaxe e competencias traballados nos dous e/ou nun dos trimestres anteriores. - <i>Actividades de ampliación e reforzo</i> dos estándares de aprendizaxe e competencias traballados nos trimestres anteriores para o alumnado que obtivo resultados positivos nos mesmos. - <i>Actividades de ampliación</i> tendo como referencia os estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles para traballar na terceira avaliación, seguindo as orientacións do grupo de traballo das probas ABAU. Para o alumnado que acadou resultados positivos na primeira e segunda avaliación. A ampliación das aprendizaxes tomará como referentes aqueles obxectivos e competencias clave máis necesarios para a adecuada progresión do alumnado e que para a súa asimilación requiran a mínima intervención docente. Para o alumnado que non adquirise as aprendizaxes e competencias imprescindibles nos dous primeiros trimestres do curso, proporánselle actividades que lles axuden a adquirilas e superar a materia, co obxectivo de que os alumnos e alumnas poidan continuar o seu itinerario formativo.
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	Ademais da metodoloxía indicada na programación didáctica e tendo en conta a situación excepcional na que nos atopamos desde a declaración do estado de alarma e a suspensión das clases presenciais en todas as etapas do sistema educativo, debemos adaptar a metodoloxía, para que as actividades lectivas que se desenvolvan durante o terceiro trimestre do curso 2019-2020 combinen de maneira integrada as actividades a distancia e as presenciais que puidesen levarse a cabo, segundo evolucione a situación sanitaria. Mentres dure a situación excepcional, identificarase o alumnado que ten dificultades para a conexión total ou

	permanente e aquel que ten conectividade plena. E as actividades deseñáranse tendo en conta estas circunstancias e farase unha adaptación das mesmas á situación persoal do alumnado. Identificaranse e valoraranse especialmente as aprendizaxes máis relevantes e imprescindibles para a continuidade do proceso formativo do alumnado, reforzando e consolidando as aprendizaxes realizadas nos dous primeiros trimestres do curso, fomentando as rutinas de traballo e mantendo o hábito de estudo. Personalizarase a metodoloxía de traballo, adaptándonos as circunstancias de cada alumno tendo en conta a dispoñibilidade de conectividade, a competencia dixital e as necesidades educativas detectadas. Todas as tarefas faranse chegar aos alumnos ben a través das plataformas virtuais establecidas ou a través do correo electrónico no caso de carencias tecnolóxicas salientables. O alumnado deberá entregar as tarefas polo mesmo medio. O docente facilitará as correccións e explicacións oportunas adaptándose a situación particular de cada alumno.
Materiais e recursos	➤ Google Classroom. ➤ Videoconferencias Google Meet. ➤ Libros dixitais. ➤ Libro de texto. CTMA. Ed. Anaya. ➤ Uso habitual das TIC. - Vídeos, fotografías, esquemas, debuxos, etc. ➤ Diversidade de webs educativas, webs de búsqueda, etc. ➤ Correo electrónico G suite. ➤ Ordenador, tableta e /ou Smartphone. ➤ Conexión a internet.

4.- Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	No departamento de Bioloxía e Xeoloxía utilizamos distintas canles de comunicación co alumnado e as familias: • Mensaxería de comunicados de Google Classroom. • Correo electrónico. • Videoconferencias Google Meet. • Abalarmóbil. • Chamadas telefónicas cos nosos teléfonos persoais.
Publicidade	✚ Na páxina web do centro e na lapela do departamento de Bioloxía e Xeoloxía. ✚ Mediante o correo electrónico. ✚ Mediante os comunicados Google Classroom. ✚ Mediante videoconferencias.

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: I.E.S. RIBEIRA DO LOURO
CURSO: 2º FP BÁSICA - SERVICIOS COMERCIAIS
MÓDULO: CIENCIAS APLICADAS II
DEPARTAMENTO: BIOLOXÍA E XEOLOXÍA
DATA: 10/05/2020

ÍNDICE

- 1.- Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.**
- 2.- Avaliación e cualificación.**
- 3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)**
- 4.- Información e publicidade.**

1.- Resultados de aprendizaxe e competencias imprescindibles	
Criterio de avaliación	Resultados de aprendizaxe
✓ CA1.1. Utilizáronse identidades notables nas operacións con polinomios. ✓ CA1.2. Obtivéronse valores numéricos a partir dunha expresión alxébrica. ✓ CA1.3. Resolvéronse ecuacións de primeiro e segundo grao sinxelas de modo alxébrico e gráfico. ✓ CA1.4. Resolvéronse problemas cotiáns e doutras áreas de coñecemento mediante ecuacións e sistemas. ✓ CA1.5. Valorouse a precisión, a simplicidade e a utilidade da linguaxe alxébrica para representar situacións formuladas na vida real. ✓ CA1.6. Resolvéronse sistemas de ecuacións sinxelos.	RA1. Resolve situacións cotiás aplicando os métodos de resolución de ecuacións e de sistemas, valorando a precisión, a simplicidade e a utilidade da linguaxe alxébrica
✓ CA2.1. Formuláronse hipóteses sinxelas, a partir de observacións directas ou indirectas compiladas por distintos medios. ✓ CA2.2. Analizáronse diversas hipóteses e emitíuse unha primeira aproximación á súa explicación. ✓ CA2.3. Planificáronse métodos e procedementos experimentais sinxelos de diversa índole para refutar ou non a súa hipótese. ✓ CA2.4. Traballouse en equipo na formulación da solución. ✓ CA2.5. Compiláronse os resultados dos ensaios de verificación e reflectíronse nun documento de xeito coherente. ✓ CA2.6. Defendeuse o resultado con argumentacións e probas, e verificacións ou refutacións das hipóteses emitidas	RA2. Resolve problemas sinxelos de diversa índole, a través da súa análise contrastada e aplicando as fases do método científico.
✓ CA3.1. Utilizáronse instrumentos apropiados para medir ángulos, lonxitudes, áreas e volumes de corpos e de figuras xeométricas, interpretando as escalas de medida. ✓ CA3.2. Utilizáronse estratexias (semellanzas e descomposición en figuras máis sinxelas, etc.) para estimar ou calcular medidas	RA3. Realiza medidas directas e indirectas de figuras xeométricas presentes en contextos reais, utilizando os instrumentos, as fórmulas e as técnicas necesarias.

indirectas no mundo físico. ✓ CA3.3. Utilizáronse as fórmulas para calcular perímetros, áreas e volumes, e asignáronse as unidades correctas. ✓ CA3.4. Traballouse en equipo na obtención de medidas. ✓ CA3.5. Utilizáronse as TIC para representar figuras.	
✓ CA4.1. Expresouse a ecuación da recta de diversas formas. ✓ CA4.2. Representouse graficamente a función cuadrática aplicando métodos sinxelos para a súa representación. ✓ CA4.3. Representouse graficamente a función inversa. ✓ CA4.4. Representouse graficamente a función exponencial. ✓ CA4.5. Extraeuse información de gráficas que representen os tipos de funcións asociadas a situacións reais.	RA4. Interpreta gráficas de dúas magnitudes calculando os parámetros significativos destas e relacionándoo con funcións matemáticas elementais e os principais valores estatísticos.
✓ CA5.1. Verificouse a dispoñibilidade do material básico utilizado nun laboratorio. ✓ CA5.2. Identificáronse e medíronse magnitudes básicas (masa, peso, volume, densidade, temperatura, etc.). ✓ CA5.4. Describíronse a célula e os tecidos animais e vexetais mediante a súa observación a través de instrumentos ópticos. ✓ CA5.6. Aplicáronse as normas de traballo no laboratorio.	RA5. Aplica técnicas físicas ou químicas, utilizando o material necesario para a realización de prácticas de laboratorio sinxelas, medindo as magnitudes implicadas.
✓ CA7.1. Analizáronse efectos positivos e negativos do uso da enerxía nuclear. ✓ CA7.2. Diferenciáronse os procesos de fusión e de fisión nuclear. ✓ CA7.3. Identificáronse algúns problemas sobre verteduras nucleares produto de catástrofes naturais ou de mala xestión e mal mantemento das centrais nucleares. ✓ CA7.4. Argumentouse sobre a problemática dos residuos nucleares.	RA7. Identifica aspectos positivos e negativos do uso da enerxía nuclear, e describe os efectos da contaminación xerada na súa aplicación.
✓ CA8.1. Identificáronse os axentes xeolóxicos externos e cal é a súa acción sobre o relevo. ✓ CA8.2. Diferenciáronse os tipos de meteorización e	RA8. Identifica os cambios que se producen no planeta Terra argumentando as súas causas e tendo en conta as diferenzas entre relevo e paisaxe.

identificáronse as súas consecuencias no relevo. ✓ CA8.3. Analizouse o proceso de erosión, recoñecendo os axentes xeolóxicos externos que interveñen e as consecuencias no relevo. ✓ CA8.4. Describiuse o proceso de transporte discriminando os axentes xeolóxicos externos que interveñen e as consecuencias no relevo. ✓ CA8.5. Analizouse o proceso de sedimentación discriminando os axentes xeolóxicos externos que interveñen, as situacións e as consecuencias no relevo.	
✓ CA9.1. Recoñecéronse os fenómenos da contaminación atmosférica e os principais axentes que a causan. ✓ CA9.2. Investigouse sobre o fenómeno da chuvia ácida, as súas consecuencias inmediatas e futuras, e como sería posible evitala. ✓ CA9.3. Describiuse o efecto invernadoiro argumentando as súas causas ou axentes que contribúen a el, así como as medidas para a súa redución. ✓ CA9.4. Describiuse a problemática que ocasiona a perda paulatina da capa de ozono, e as consecuencias para a saúde das persoas, o equilibrio da hidrosfera e as poboacións.	RA9. Categoriza os contaminantes atmosféricos principais identificando as súas orixes e relacionándoas cos seus efectos.
✓ CA10.1. Recoñeceuse e valorouse o papel da auga na existencia e na supervivencia da vida no planeta. ✓ CA10.2. Identificouse o efecto nocivo da contaminación dos acuíferos nas poboacións de seres vivos. ✓ CA10.4. Analizáronse os efectos producidos pola contaminación da auga e o uso responsable desta.	RA10. Identifica os contaminantes da auga tendo en conta a relación entre o seu efecto no ambiente e o seu tratamento de depuración.
✓ CA11.1. Analizáronse as implicacións positivas dun desenvolvemento sustentable. ✓ CA11.2. Propuxéronse medidas elementais encamiñadas a	RA11. Contribúe ao equilibrio ambiental, analizando e argumentando as liñas básicas sobre o desenvolvemento sustentable e propondo accións para a súa mellora e a súa conservación.

favorecer o desenvolvemento sustentable.

- ✓ CA11.3. Diseñáronse estratexias básicas para posibilitar o mantemento do ambiente.

2.- Avaliación e cualificación	
Avaliación	Procedementos e Instrumentos: • Para a avaliación do 1º e 2º trimestre e aparte presencial do 3º trimestre, os procedementos e instrumentos de avaliación son os referidos na Programación Didáctica do MÓDULO DE CIENCIAS APLICADAS II do curso académico 19/20. • Para a avaliación da parte non presencial os procedementos e instrumentos de avaliación son os seguintes: ♦ Caderno do profesor na plataforma Google classroom, onde se recollen a realización das tarefas propostas (de información, elaboración, investigación, etc.) e as cualificacións das mesmas. ♦ Análise das producións dos alumnos. ♦ Caderno do alumno na plataforma Google classroom. ♦ Rúbricas de avaliación. • Para o alumnado que non adquirise os resultados de aprendizaxe imprescindibles na avaliación final de módulo, proporánselle actividades que lles axuden a adquirilas e superar o módulo, co obxectivo de que os alumnos e alumnas poidan continuar o seu itinerario formativo. A cualificación das mesmas realizarase mediante unha rubrica de avaliación.
Cualificación final	Procedemento para obter a cualificación final de curso: A cualificación final será o resultado da suma dos seguintes cálculos de porcentaxes: • O 100% da cualificación final corresponde a media aritmética dos resultados obtidos durante a parte presencial do curso académico 19/20. • Traballo non presencial realizado na 3ª avaliación: Ata un 10% en función da realización e do nivel de consecución.
Proba extraordinaria de xuño	<i>O alumnado co módulo suspenso</i> realizará as tarefas propostas para reforzar e recuperar as avaliacións suspensas. Estas actividades que se basearán nos resultados de aprendizaxe imprescindibles, serán valoradas mediante unha rúbrica que avaliará tanto a entrega e realización como o grado de consecución das mesmas. Se as autoridades sanitarias o permitisen o alumnado que non obteña unha valoración positiva (mínimo 5 puntos) nestas actividades de recuperación poderá realizar unha proba escrita presencial en xuño. As tarefas realizaranse a través de diferentes plataformas virtuais, principalmente Google Classroom ou vía correo electrónico (naqueles casos onde non dispoñan de acceso aos outros recursos). Tamén haberá videoconferencias ou gravacións explicativas (segundo a conectividade). En todo momento haberá un prazo de tempo razoable para a realización das tarefas.

Alumnado de materia pendente	Criterios de avaliación: ✓ CA1.1. Identificáronse os tipos de números e utilizáronse para interpretar adecuadamente a información cuantitativa. ✓ CA1.2. Realizáronse cálculos con eficacia mediante cálculo mental ou mediante algoritmos de lapis e calculadora (física ou informática). ✓ CA1.4. Operouse con potencias de expoñente natural e enteiro aplicando as propiedades. ✓ CA1.5. Utilizouse a notación científica para representar números moi grandes ou moi pequenos e operar con eles. ✓ CA1.7. Caracterizouse a proporción como expresión matemática. ✓ CA1.8. Comparáronse magnitudes establecendo o seu tipo de proporcionalidade. ✓ CA1.9. Utilizouse a regra de tres para resolver problemas nos que interveñen magnitudes directamente e inversamente proporcionais. ✓ CA1.10. Aplicouse o xuro simple e composto en actividades cotiás. ✓ CA2.3. Tivéronse en conta as condicións de hixiene e seguridade para as técnicas experimentais que se vaian realizar. ✓ CA3.1. Describíronse as propiedades da materia. ✓ CA3.2. Practicáronse os cambios de unidades de lonxitude, masa e capacidade. ✓ CA3.3. Identificouse a equivalencia entre unidades de volume e capacidade. ✓ CA5.2. Recoñecéronse diversas fontes de enerxía. ✓ CA5.3. Establecéronse grupos de fontes de enerxía renovable e non renovable. ✓ CA6.1. Identificáronse e describíronse os órganos que configuran o corpo humano, e asociáronse ao sistema ou ao aparello correspondente. ✓ CA6.2. Relacionouse cada órgano, sistema e aparello á súa función, e indicáronse as súas asociacións. ✓ CA6.3. Describiuse a fisioloxía do proceso de nutrición e identificouse a función das estruturas anatómicas dos aparellos dixestivo, circulatorio, respiratorio e excretor. ✓ CA6.4. Describiuse a fisioloxía do proceso de reprodución e identificouse a función das estruturas anatómicas do aparello reprodutor. ✓ CA6.5. Detallouse como funciona o proceso de relación e identificouse a función das estruturas anatómicas dos sistemas nervioso e endócrino. ✓ CA6.6. Utilizáronse ferramentas informáticas para describir adecuadamente aparellos e sistemas. ✓ CA7.1. Identificáronse situacións de saúde e de doenza para as persoas. ✓ CA7.2. Describíronse os mecanismos encargados da defensa do organismo. ✓ CA7.3. Identificáronse e clasificáronse as doenzas infecciosas e

	non infecciosas máis comúns na poboación, e recoñecéronse as súas causas, a súa prevención e os seus tratamentos. ✓ CA7.4. Relacionáronse os axentes que causan as doenzas infecciosas habituais co contaxio producido. ✓ CA7.5. Describiuse a acción das vacinas, dos antibióticos e doutras achegas da ciencia médica para o tratamento e a prevención de doenzas infecciosas. ✓ CA7.6. Recoñeceuse o papel das campañas de vacinación na prevención de doenzas infecciosas. ✓ CA7.7. Describiuse o tipo de doazóns e os problemas que se producen nos transplantes. ✓ CA7.8. Recoñecéronse situacións de risco para a saúde relacionadas co contorno profesional máis próximo. ✓ CA7.9. Deseñáronse pautas de hábitos saudables relacionados con situacións cotiás. ✓ CA8.1. Discriminouuse entre o proceso de nutrición e o de alimentación. ✓ CA8.2. Diferenciáronse os nutrientes necesarios para o mantemento da saúde. ✓ CA8.3. Recoñeceuse a importancia dunha boa alimentación e do exercicio físico no coidado do corpo humano. ✓ CA8.4. Relacionáronse as dietas coa saúde, diferenciando entre as necesarias para o mantemento da saúde e as que poden conducir a unha mingua desta. ✓ CA8.5. Realizouse o cálculo sobre balances calóricos en situacións habituais do contorno. ✓ CA8.6. Calculouse o metabolismo basal e os seus resultados, e representouse nun diagrama establecendo comparacións e conclusións. ✓ CA8.7. Elaboráronse menús para situacións concretas, investigando na rede as propiedades dos alimentos. ✓ CA9.1. Concretáronse propiedades ou relacións de situacións sinxelas mediante expresións alxébricas. ✓ CA9.2. Simplificáronse expresións alxébricas sinxelas utilizando métodos de desenvolvemento e factorización.
	Criterios de cualificación: O alumnado co MÓDULO DE CIENCIAS APLICADAS I pendente, superará dito módulo en base a cualificación do MÓDULO DE CIENCIAS APLICADAS II. Unha vez superado o módulo de ciencias aplicadas II, terá a cualificación de aprobado no módulo de ciencias aplicadas I.
	Procedementos e instrumentos de avaliación: • Boletíns de actividades desenvolvido durante o curso 19/20 (tanto no período presencial como no non presencial) • Rexistro da entrega e das cualificacións dos boletíns de actividades que permitan unha avaliación obxectiva. • Rúbrica de avaliación.

	• Observación directa

3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)	
Actividades	Durante o terceiro trimestre desenvóléronse actividades de recuperación, repaso, reforzo e, no seu caso, ampliación das aprendizaxes, flexibilizando os seus plans de traballo e coidando de non penalizar ou afectar ao benestar do seu alumnado, nin sobrecargalo de tarefas excesivas. • A ampliación das aprendizaxes tomou como referentes aqueles resultados de aprendizaxe máis necesarios para a adecuada progresión do alumnado e que para a súa asimilación requirían a mínima intervención docente. • Para o alumnado que non adquiriu os resultados de aprendizaxe imprescindibles do curso, propóránelle actividades que lles axuden a adquirilas e superar o módulo, co obxectivo de que os alumnos e alumnas poidan continuar o seu itinerario formativo.
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	• A metodoloxía empregada durante a fase presencial foi a referida na Programación Didáctica do MÓDULO DE CIENCIAS APLICADAS II do curso académico 19/20. • Ademais da metodoloxía indicada na programación didáctica e tendo en conta a situación excepcional na que nos atopamos desde a declaración do estado de alarma e a suspensión das clases presenciais en todas as etapas do sistema educativo de España, debemos adaptar a metodoloxía, para que as actividades lectivas que se desenvolvan durante o terceiro trimestre do curso 2019-2020 combinen de maneira integrada as actividades a distancia e as presenciais que puidesen levarse a cabo, segundo evolucione a situación sanitaria. ➤ Identificando e valorando especialmente as aprendizaxes máis relevantes e imprescindibles para a continuidade do proceso formativo do alumnado, reforzando e consolidando as aprendizaxes realizadas nos dous primeiros trimestres do curso, fomentando as rutinas de traballo e mantendo o hábito de estudo. ➤ Priorizando a progresión e consecución dos resultados de aprendizaxe. ➤ Levando a cabo actividades de avaliación no terceiro trimestre, que terán en todo caso carácter diagnóstico, polo mecanismo que o noso centro ven

	utilizando para comunicarse co alumnado no desenvolvemento do proceso de ensino-aprendizaxe desde a suspensión da actividade presencial. ➤ Personalizando a metodoloxía de traballo, adaptándonos as circunstancias de cada alumno tendo en conta a dispoñibilidade de conectividade, a competencia dixital e as necesidades educativas detectadas.
Materiais e recursos	➤ Google classroom. ➤ Libro de texto. CIENCIAS APLICADAS II. Editorial Santillana. ➤ Libros dixitais. ➤ Uso habitual das TIC. - Vídeos, fotografías, esquemas, debuxos, etc. ➤ Diversidade de webs educativas, webs de búsqueda, etc. ➤ Correo electrónico G suite. ➤ Videoconferencias Google meet. ➤ Ordenador, tableta e /ou Smartphone. ➤ Conexión a internet.

4.- Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	No departamento de Bioloxía e Xeoloxía utilizamos distintas canles de comunicación co alumnado e as familias: • Mensaxería de comunicados de Google classroom. • Correo electrónico. • Videoconferencias Google meet. • Abalarmóbil. • Chamadas telefónicas cos nosos teléfonos persoais.
Publicidade	➤ Na páxina web do centro. ➤ Mediante o correo electrónico. ➤ Mediante os comunicados Google classroom. ➤ Mediante Videoconferencias.

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: IES RIBEIRA DO LOURO

CURSO: 2019-2020

MATERIA: CIENCIAS APLICADAS II – F.P. Básica Electrónica

DEPARTAMENTO: Bioloxía e xeoloxía

DATA: 10 de maio de 2020

ÍNDICE

- 1.- Resultados de aprendizaxe e Criterios de avaliación.**
- 2.- Avaliación e cualificación.**
- 3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)**
- 4.- Información e publicidade.**

1.- Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación imprescindibles traballados na 1ª e 2º avaliación (parte presencial)

Resultados de aprendizaxe	Criterios de avaliación
RA1 - Resolve situacións cotiás aplicando os métodos de resolución de ecuacións e de sistemas, valorando a precisión, a simplicidade e a utilidade da linguaxe alxébrica	CA1.1 Utilizáronse identidades notables nas operacións con polinomios
	CA1.2 Obtivéronse valores numéricos a partir dunha expresión alxébrica
	CA1.3 Resolvéronse ecuacións de primeiro e segundo grao sinxelas de modo alxébrico e gráfico
	CA1.4 Resolvéronse problemas cotiás e doutras áreas de coñecemento mediante ecuacións e sistemas
	CA1.5 Valorouse a precisión, a simplicidade e a utilidade da linguaxe alxébrica para representar situacións formuladas na vida real
	CA1.6 Resolvéronse sistemas de ecuacións sinxelos
RA3 - Realiza medidas directas e indirectas de figuras xeométricas presentes en contextos reais, utilizando os instrumentos, as fórmulas e as técnicas necesarias	CA3.1 Utilizáronse instrumentos apropiados para medir ángulos, lonxitudes, áreas e volumes de corpos e de figuras xeométricas, interpretando as escalas de medida
	CA3.2 Utilizáronse estratexias (semellanzas e descomposición en figuras máis sinxelas, etc.) para estimar ou calcular medidas indirectas no mundo físico
	CA3.3 Utilizáronse as fórmulas para calcular perímetros, áreas e volumes, e asignáronse as unidades correctas
	CA3.4 Tráballouse en equipo na obtención de medidas

	CA3.5 Utilizáronse as TIC para representar figuras
RA4 - Interpreta gráficas de dúas magnitudes calculando os parámetros significativos destas e relacionándoo con funcións matemáticas elementais e os principais valores estatísticos	CA4.1 Expresouse a ecuación da recta de diversas formas
	CA4.5 Extraeuse información de gráficas que representen os tipos de funcións asociadas a situacións reais
	CA4.7 Elaboráronse e interpretáronse táboas e gráficos estatísticos
RA2 - Resolve problemas sinxelos de diversa índole, a través da súa análise contrastada e aplicando as fases do método científico	CA2.1 Formuláronse hipóteses sinxelas, a partir de observacións directas ou indirectas compiladas por distintos medios
	CA2.2 Analizáronse diversas hipóteses e emitíuse una primeira aproximación á súa explicación
	CA2.4 Traballouse en equipo na formulación da solución
	CA2.6 Defendeuse o resultado con argumentacións e probas, e verificacións ou refutacións das hipóteses emitidas
	CA6.6 Elaboráronse informes utilizando as TIC sobre as industrias máis salientables (alimentaria, cosmética e de reciclaxe), describindo de forma sinxela os procesos que teñen lugar nelas
RA7 - Identifica aspectos positivos e negativos do uso da enerxía nuclear, e describe os efectos da contaminación xerada na súa aplicación	CA7.1 Analizáronse efectos positivos e negativos do uso da enerxía nuclear
	CA7.1 Analizáronse efectos positivos e negativos do uso da enerxía nuclear
	CA7.2 Diferenciáronse os procesos de fusión e de fisión nuclear.

	CA7.3 Identificáronse algúns problemas sobre verteduras nucleares produto de catástrofes naturais ou de mala xestión e mal mantemento das centrais nucleares
	CA7.4 Argumentouse sobre a problemática dos residuos nucleares
	CA7.5 Traballouse en equipo e utilizáronse as TIC
RA13 - Identifica os aspectos básicos da produción, o transporte e a utilización da enerxía eléctrica, e os factores que interveñen no seu consumo, describindo os cambios producidos e as magnitudes e valores característicos	CA13.2 Analizáronse os hábitos de consumo e de aforro eléctrico e establecéronse liñas de mellora neles
	CA13.3 Clasificáronse as centrais eléctricas e describiuse a transformación enerxética nelas
	CA13.4 Analizáronse as vantaxes e as desvantaxes das centrais eléctricas
RA8 - Identifica os cambios que se producen no planeta Terra argumentando as súas causas e tendo en conta as diferenzas entre relevo e paisaxe	CA8.1 Identificáronse os axentes xeolóxicos externos e cal é a súa acción sobre o relevo
	CA8.2 Diferenciáronse os tipos de meteorización e identificáronse as súas consecuencias no relevo
	CA8.3 Analizouse o proceso de erosión, recoñecendo os axentes xeolóxicos externos que interveñen e as consecuencias no relevo
	CA8.4 Describiuse o proceso de transporte discriminando os axentes xeolóxicos externos que interveñen e as consecuencias no relevo
	CA8.5 Analizouse o proceso de sedimentación discriminando os axentes xeolóxicos externos que interveñen, as situacións e as consecuencias no relevo
RA9 - Categoriza os contaminantes atmosféricos principais identificando as súas	CA9.1 Recoñecéronse os fenómenos da contaminación atmosférica e os principais axentes que a causan

orixes e relacionándoas cos seus efectos	CA9.2 Investigouse sobre o fenómeno da chuvia ácida, as súas consecuencias inmediatas e futuras, e como sería posible evitala
	CA9.3 Describiuse o efecto invernadoiro argumentando as súas causas ou axentes que contribúen a el, así como as medidas para a súa redución
	CA9.4 Describiuse a problemática que ocasiona a perda paulatina da capa de ozono, e as consecuencias para a saúde das persoas, o equilibrio da hidrosfera e as poboacións
RA10 - Identifica os contaminantes da auga tendo en conta a relación entre o seu efecto no ambiente e o seu tratamento de depuración	CA10.1 Recoñeceuse e valorouse o papel da auga na existencia e na supervivencia da vida no planeta
	CA10.2 Identificouse o efecto nocivo da contaminación dos acuíferos nas poboacións de seres vivos
	CA10.3 Identificáronse posibles contaminantes en mostras de auga de distinta orixe, planificando e realizando ensaios de laboratorio
	CA10.4 Analizáronse os efectos producidos pola contaminación da auga e o uso responsable desta
RA11 - Contribúe ao equilibrio ambiental, analizando e argumentando as liñas básicas sobre o desenvolvemento sustentable e propondo accións para a súa mellora e a súa conservación	CA11.1 Analizáronse as implicacións positivas dun desenvolvemento sustentable
	CA11.2 Propuxéronse medidas elementais encamiñadas a favorecer o desenvolvemento sustentable
	CA11.3 Deseñáronse estratexias básicas para posibilitar o mantemento do ambiente
	CA11.4 Traballouse en equipo na identificación dos obxectivos para a mellora ambiental

2.- Avaliación e cualificación	
Avaliación	<u>Procedementos e instrumentos para a avaliación do período previo á declaración do estado de alarma</u> polo RD463/2020 (1º e 2 trimestre): empregaranse os detallados na programación didáctica incluída na aplicación de programación didáctica de módulos profesionais (MP3019 Ciencias aplicadas II- Electricidade e electrónica - curso 2019/2020, do IES Ribeira do Louro). <u>Procedementos para a avaliación non presencial do 3º trimestre e para a avaliación final do módulo así como a avaliación extraordinaria</u> : Teranse en conta as tarefas realizadas dende a declaración do estado de alarma, e serán valoradas a través dunha rúbrica na que se terán en conta a realización das mesmas e o grao de consecución. Tendo unha valoración positiva. Para o alumnado que non acadou unha avaliación positiva na avaliación final do módulo avaliarase o plan de reforzo deseñada para reforzar os resultados de aprendizaxe mínimos reflectidos na táboa 1 deste documento. <u>Instrumentos</u> para a avaliación non presencial do 3º trimestre e para a avaliación final do módulo así como a avaliación extraordinaria : ✓ Caderno do profesor da aplicación Google Classroom onde se recollen e rexistran as tarefas propostas e as cualificacións das mesmas ✓ Rexistro das evidencias remitidas polo alumnado a través da aplicación Google Classroom e do correo electrónico ✓ Análise das producións do alumnado ✓ Rúbricas de avaliación (valorarase tanto a entrega e realización das tarefas coma o grao de consecución das mesmas). Se as autoridades sanitarias o permitisen o alumnado que non obteña unha valoración positiva (mínimo 5 puntos) nestas actividades de reforzo poderá realizar unha proba escrita presencial en xuño.
Cualificación final	O procedemento para obter a cualificación final de curso será o resultado de aplicar o recollido nos epígrafes 5 e 6 da programación didáctica incluída na aplicación de programación didáctica de módulos profesionais (MP3019 Ciencias aplicadas II- Electricidade e electrónica - curso 2019/2020, do IES Ribeira do Louro). A este resultado engadiráselle ata un 15% do resultado das tarefas realizadas dende a declaración do estado de alarma segundo os datos recollidos na rúbrica elaborada para tal fin. Nesta rúbrica valorarase tanto a entrega e realización das tarefas coma o grao de consecución das mesmas. A suma total máxima será de ata 10 puntos e o mínimo para unha avaliación positiva 5 puntos.

Proba extraordinaria de avaliación final de módulo de xuño	Para o alumnado que non supere a avaliación final de módulo propónse un plan de reforzo individualizado deseñado para levar a cabo ata finalizar o curso no mes de xuño. Valorarase o traballo realizado durante este período. Se as autoridades sanitarias o permitisen o alumnado que non obteña unha valoración positiva (mínimo 5 puntos) nestas actividades de reforzo poderá realizar unha proba escrita presencial en xuño. As proba terá como referencia os resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación imprescindibles recollido na táboa do apartado 1.
Alumnado de materia pendente	Criterios de avaliación: Non se contemplan xa que non hai alumnado nestas condicións Criterios de cualificación: Non se contemplan xa que non hai alumnado nestas condicións. Procedementos e instrumentos de avaliación: Non se contemplan xa que non hai alumnado nestas condicións.

3.- Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)	
Actividades	Segundo as indicacións referidas nas instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/2020, nos centros docentes da C.A. de Galicia. Na materia de Ciencias Aplicadas II- F.P. Básica - Electricidade e electrónica, levaranse a cabo <u>actividades de recuperación e reforzo</u> para o alumnado que non acadou resultados positivos na avaliación final de módulo. Estas actividades deseñaranse tendo en conta os resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación imprescindibles recollidos na táboa do apartado 1.
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	A metodoloxía empregada, dado a excepcionalidade da situación, ven determinada pola necesidade de promover á aprendizaxe continua e de modo non presencial, agás que as autoridades sanitarias recomenden á volta ás aulas. De ser o caso retomaríase a metodoloxía especificada na programación proposta para o curso 2019/2020. Mentres dure a situación excepcional, identificarase o alumnado que ten dificultades para a conexión total ou permanente e aquel que ten conectividade plena. As actividades serán deseñadas tendo en conta estas circunstancias e farase unha adaptación destas á situación persoal do alumnado. As actividades serán deseñadas de tal xeito que potencien a autonomía, a organización e autorregulación da aprendizaxe por parte do alumnado, sendo a profesora acompañante e orientadora deste proceso e prestando a axuda necesaria mediante a tecnoloxía dispoñible para tal fin (correo electrónico, vídeo conferencia, teléfono, classroom). A metodoloxía de traballo será personalizada, adaptándose ás circunstancias do alumnado, tendo en conta a conectividade, autonomía, competencia dixital e necesidades educativas detectadas. En todo momento haberá un tempo e prazo razoable para a realización e entrega das tarefas.
Materiais e recursos	▪ Google classroom. ▪ Google meet. ▪ Libro de texto da materia. Ciencias Aplicadas II (módulo Matemáticas e Módulo Ciencias), Editorial Santillana. ▪ Libros dixitais liberados por diversas editoriais. ▪ Webs educativas e de procura de información.

	▪ Plataformas educativas. ▪ Recursos TIC diversos (plataformas de vídeo, audio, fotografías). ▪ Correo electrónico G suite. ▪ Ordenador, Tablet, Smartphone. ▪ Conexión a internet.

4.-Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	No departamento de Biología e Xeología utilizamos diversas canles de comunicación co alumnado e as familias: ▪ Correo electrónico. ▪ Mensaxería de comunicación de Google Classroom. ▪ Videoconferencias con Google Meet. ▪ Abalarmobil. ▪ Chamadas telefónicas cos teléfonos persoais do profesorado.
Publicidade	Mediante: ▪ A páxina Web do centro. ▪ A páxina do departamento. ▪ O correo electrónico. ▪ Mensaxería de comunicación de Google Classroom. ▪ Abalarmóbil.